The Latvian newspaper for Canada and U.S.A.

Published twice weekly by Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", Inc. — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone. EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

SATURDAY, MAY 10, 1958.

LATVIJA AMERIKA

38./679. n-rs. SESTDIEN, 1958. G. 10. MAIJĀ 8. gads

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latviešu aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi", inkorporēta. Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvēriņš, 90-16 Park Lane S., Woodhaven 21, N.Y., U.S.A. Tel. VI 6-7667. Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; par 3 mēn. $4.50; par 6 mēn. $8.50; par 1 gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60 Tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

VEIDOJAS GLOBĀLĀ APVIENĪBA

Austrālijas latvieši atzīst, ka BPLA valdes locekļiem jāatrodas vienā pilsētā

Brīvās pasaules latviešu apvienības priekšsēža vietnieks V. Janums piesūtījis rakstu BPLA priekšsēdim prof. P. Lejiņam, kurā starp citu teikts, ka LAK EC prezidijs savā sēdē, kurā piedalījās arī divi no trim BPLA valdes Eiropas locekļiem, vienprātīgi apstiprinājis BPLA valdes Eiropas locekļu ierosinājumu un atzīst ALA's centrālās valdes papildus priekšlikumus: a) ka ALA's ģenerālsekretārs B. Albats ir arī BPLA sekretārs; b) ka BPLA prezidiju veido BPLA priekšsēdis prof. P. Lejiņš, BPLA ASV priekšsēža vietnieks K. Sventeckis un BPLA sekretārs B. Albats;

c) ka pie referentu pienākumu sadalīšanas jaunatnes jautājumu pagaidām ietilpinātu K. Sventecka kompetencē.

Nākošā LAK EC delegātu kopsēdē lems par BPLA līdzekļu sagādi arī no LAK EC puses. LCK Vācijā šim nolūkam jau paredzējusi DM 630,-. BPLA valdes Eiropas locekļi izsaka atzinību BPLA priekšsēdim par aktīvo ricību latvju tautas interešu aizstāvēšanā starptautiskā apjomā.

Jautājumā par prof. E. Dunsdorfa projektēto Latvijas vēstures izdošanu BPLA valdes Eiropas locekļi ir atturīgi. Pirms BPLA nav nostabilizējusies, pagaidām vēl nevarētu uzņemties kādus citus lielākus pienākumus. Ir pamats cerēt, ka ALA's un LAK EC ieskatiem pievienosies arī Austrālijas un Kanadas centrālās apvienības.

BPLA priekšsēža vietnieks Austrālijā A. Bērztīsis savā vēstulē prof. P. Lejiņam raksta: „Latviešu apvienības Austrālijā prezidijs un Austrālijas BPLA pārstāvji — priekšsēža vietn. A. Bērztīsis un valdes loceklis prāv. A. Grosbachs atzina, ka principā ir pareizi, ka visi BPLA valdes locekļi dzīvo vienā pilsētā, lai katrā sēdē varētu piedalīties un visus jautājumus izlemt pēc izdebatēšanas sēdē uz vietas un ka mēģinājums dabūt pilnvarniekus Austrālijai Vašingtonā beidzās nesekmīgi, un nolēma pievienoties visiem ierosinājumiem, darba sadalījumam un stāties pie pienākumu pildīšanas, kādi Austrālijas pārstāvjiem paredzēti."

Latvijas vēstures izdošanu LAA Kultūras fonds jau atbalstījis ar 60 mārc. sterl., piešķirot šo summu I. Šternam materiālu pārfotogrofēšanai. LAA cer atbalstīt vēstures izdošanu arī turpmāk.

„Es savai māmiņai . . . " droši skaitīja latviešu skolas mazie audzēkņi Ligita Kalniņa un Egils Kūlis ģimenes dienas sarīkojumā Toronto.

J. Kreiļa uzņ.

SARUNU SPĒLE ATJAUNOTA

SKAITLISKO VIENLĪDZĪBU PANĀKUŠAIS PAD. SAVIENĪBAS ĀRLIETU MINISTRS GROMIKO ATSEVIŠĶĀS SARUNĀS AR RIETUMU LIELVALSTU SŪTŅIEM RADA OPTIMISTISKU IESPAIDU UN SOLA PANĀKUMUS.

Maskavā. Pagājušās nedēļas nogalē Rietumu lielvalstis deklarēja savu nostāju sūtņu sarunu jautājumā un paziņoja, ka tās ir ar mieru piedalīties atsevišķās sarunās ar Padomju Savienību, tā izolējot Poliju un Čechoslovakiju no valdību galvu konferences sagatavošanas goda. Tai pašā laikā Rietumi pieprasīja sūtņu funkcijas paplašināt tiktāl, lai jau tagad varētu sākt domāt par valdību galvu konferences darba kārtības izstrādāšanu.

Būtu ļoti grūti iedomāties kādu gadījumu, kur Rietumi un Austrumi viens otru pārbaudījuši tik daudz prasībās ar tik labiem rezultātiem — kā pašreiz Maskavā. Padomju Savienība, kas pirms pagājušās nedēļas nogales sūtņu sarunas bija nodomājusi noturēt ciešos grožos, uz Rietumu prasību sarunas paplašināt reaģēja pozitīvi, liekot pēdējiem domāt, ka valdību galvu konference vēl nav galīgi jānoraksta zaudējumos.

Pieņemot Rietumu sūtņus, Padomju Savienības ārlietu ministrs uzsvēra, ka padomju valdība rēķinās ar varbūtību, ka sūtņu un ārlietu ministru sarunās tiek ierosināti priekšlikumi, kas domāti uzņemšanai valdību galvu konferences darba kārtībā. Šādu priekšlikumu lietderība un nozīme jau varēs tikt vismaz daļēji iztirzāta pirms valdību galvu konferences, kas līdz ar to dos jau zināmu iespaidu, kādu šādi jautājumi radīs ieinteresēto valstu valdībās.

Padomju Savienības ārlietu ministrs, gan izteikdams nožēlu, ka Rietumi izšķīrušies pret Polijas un Čechoslovakijas līdzdalību sūtņu sarunās, rādījās visai optimistiskā gara stāvoklī un gandrīz vai pat garantēja sarunu sekmīgu iznākumu.

Pašreizējā situācijā nevarēja sagaidīt, ka Padomju Savienība atļautos pārtraukt valdību galvu konferences sagatavošanas sarunas. Pēdējās nedēļas Maskavas propagandai nav bijušas sevišķi izdevīgas. Veto Drošības padomē krieviem jaunus draugus neatrada, kamēr Kopenhāgenā par Padomju Savienības nekaunību nule kā galvas grozīt pabeidza Ziemeļatlantijas organizācijas valstu ārlietu ministri. Maskava ir par daudz laba situācijas aplēsēja, lai šādā stāvoklī pārsteigtos ar vēl lielāku Rietumu knibināšanu.

POĻU KOMUNISTI UZTRAUCAS

VARŠAVĀ KLĪST BAUMAS PAR JAUNĀM CĪŅĀM PADOMJU SAVIENĪBĀ VARAS DĒĻ.

Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas uzbrukumi dienvidslavu komūnistu partijai, jo sevišķi pārmetot tās atkāpšanos no labi pazīstamās Marksa - Ļeņina līnijas, pēdējās nedēļās atstājuši maņāmu iespaidu arī uz Polijas komūnistiem. Lai gan ārpolitikā poļi tagad atkal pilnīgi piespiesti pie sienas un atkārto vienīgi Maskavas sacīto, Polijas komūnistu partija līdz šim jutās puslīdz droša savos nacionālā komūnisma zābakos, kuŗiem Polija būtu jāaiznes uz sociālismu resp. komūnismu pa ceļu, kas nevēd tieši caur Maskavu — gan paliekot tai visur tuvu.

Pa savu ceļu jau kopš 1948. g. iet arī Dienvidslavija. Bet uzbrukumi tās komūnistu partijai tagad nepārprotami norāda, ka šis ceļš Maskavai un Pekingai nav pa prātam. **Vai Polija būs nākamais lielo komūnistu grēkāzis?** Varšava ar šādu varbūtību patiesi rēķinās. Mēģinādamas atrast iemeslu Padomju Savienības un komūnistu Ķīnas asajiem uzbrukumiem Dienvidslavijai, Polijas diplomātiskās aprindas izteikušas 2 dažādas hipotezes, kuŗu pareizību vai nepareizību noskaidros notikumi nākotnē.

Un, proti, poļi domā, ka Padomju Savienības ārpolitika būtu sakaitinājusi komūnistu Ķīnu. No šādām domām izlobīt komūnistu Ķīnas uzbrukumu Dienvidslavijai nav visai viegli. Varētu vienīgi domāt, ka ķīnieši tādā gadījumā mēģina sariebt Padomju Savienībai, noskaņojot Dienvidslaviju pret internacionālo komūnismu vispār vai arī, sējot bailes Dienvidslavijā no Padomju Savienības(piemēram, atzīstot par pareizu Stalina politiku, kas gribēja gāzt Titō), kultivēt dienvidslavu naidu pret Kremļa valdību.

Otrā gadījumā poļi rēķinās ar iespēju, ka Kremlī sākušās jaunas cīņas varas dēļ, kas likušas Chruščevam stingrāk iegrožot padomju ārpolitiku, un ka uzbrukumi Dienvidslavijai ir tikai vairāk vai mazāk netieši pastiprinātas iegrožošanas rezultāti.

DAZOS VĀRDOS

Ministru prezidents Difenbeikers 2,5 stundu garās sarunās aspriedās ar Kanadas arodbiedrību prezidentu, lai novērstu draudošu CPR lokomotīvju vadītāju streiku. Par sarunu saturu un iznākumu nav ziņots, izņemot to, ka 10. maijā paredzēta otra aspriede.

Skotu nacionālisti, kas neatzīst Anglijas ķēniņieni Elizabeti 1. (16. un 17. g. s.) par savu valdnieci, nekādā ziņā negrib piekāpties, ka tagadējā ķēniņiene Elizabete saucas par Elizabeti Otro, jo viņiem tā esot tikai Pirmā. Sakarā ar to skotu nacionālisti jau izgatavojuši tukšu bumbu ķēniņienei un piedraudējuši, ka vini metišot pilnu bumbu, kad valdniece ar princi Filipu šai vasarā ieradīsoties Skotijā.

Immigrācijas departaments atteicies ielaist Kanadā kādu 46 g. vecu Kanadā dzimušu sievieti, kuŗu ASV valdība izraida sakarā ar viņas piederību pie komūnistu partijas. Minētā sieviete apprecējusi amerikāni, līdz ar to zaudēdama Kanadas pavalstniecību.

ĢIMENES DIENAS SVINĪBAS TORONTO SKOLĀ

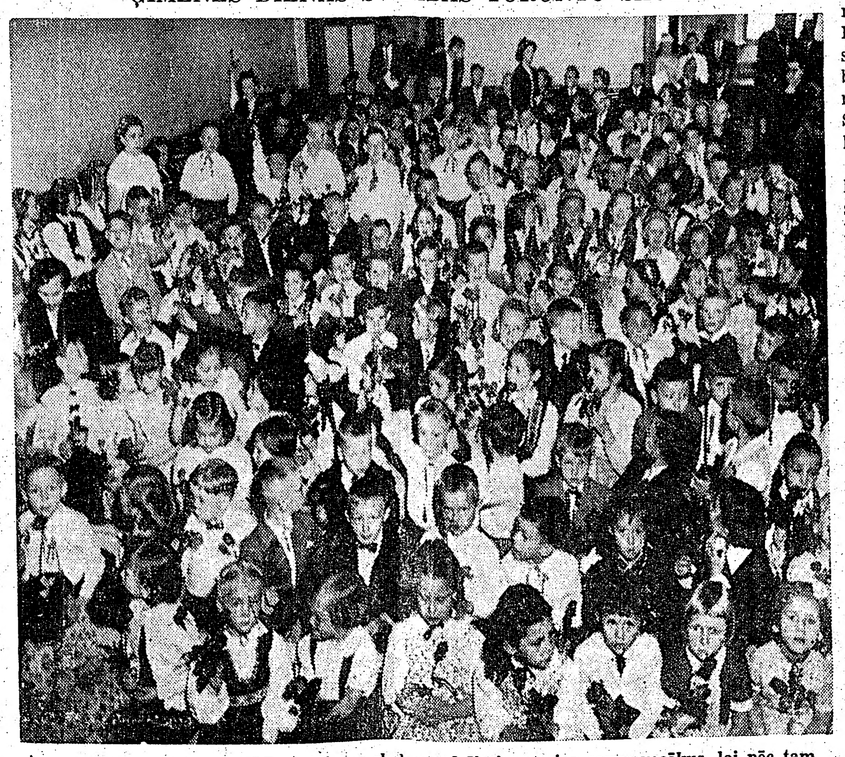

Ar ziediem un dziesmu TLB sestdienas skolas audzēkņi apsveica savus vecākus, lai pēc tam mūzicētu, skandētu tautas dziesmas, dziedātu un dejotu saviem vecākiem un audzinātājiem par prieku.

J. Kreiļa uzņ.

KANADA AUG

Vašingtonā. Amerikāņu statistiķi aprēķinājuši, ka pašreizējai dzimstībai turpinoties, Kanadai līdz 2000. gadam būs 54 milj. iedzīvotāju. Pašreizējo iedzīvotāju skaitu rēķina uz 17 miljoniem. Dzimstība Kanadā esot augstāka nekā jebkādā citā modernā Rietumu rūpniecības zemē. Tā kā mirstības procents ir relātīvi zems, gadskārtējais „tīrais atlikums" laikā starp 1951.—1956. gadu bijis 2,8%.

Iecienīto peldvietu — Vasagas smilšaino līci, savā pārziņā pārņems Ontario valdība, pārvēršot apkārtni parkā, kas izmaksās no 500.000—1.000.000 dol.

CIK ĀTRI LAIKS SPĒJ DZIEDĒT BRŪCES...

ĀRLIETU MINISTRU KONFERENCE KOPENHĀGENĀ

Piecpadsmit valstu Ziemeļatlantijas organizācijas ārlietu ministru konferencē daudzinātais starptautiskā saspīlējuma pieaugums vairs netiek manīts.

Kopenhāgenā. Cik ļoti ātri laiks spēj dziedēt gūtās brūces, tika nodemonstrēts Ziemeļatlantijas organizācijas valstu ārlietu ministru konferencē Kopenhāgenā. Vēl pagājušās nedēdēļas nogalē, ārlietu ministru konferences priekšvakarā, Rietumu lielvalstis starptautisko stāvokli ieskatīja par ļoti saspīlētu. Izlidojot uz trīs dienu ilgajām sarunām, Sav. Valstu ārlietu ministrs Dalless pat aizrādīja, ka Padomju Savienība, noraidot gaisa pārraudzības joslas izveidošanu Arktikā, pasauli novedusi pie kara robežas. Kanadas ministru prezidents Difenbeikers, runādams tai pašā sakarā, drūmi pavēstīja, ka **Maskava uzlikusi veto visas pasaules miera cerībām.**

Bet sēru periods izbeidzās ļoti ātri. Sākoties ārlietu ministru konferencei, sākās arī jaunu domu kaldināšana, lai panāktu vienošanos ar Padomju Savienību ,kaut gan pēdējā vēl tikai pirms dažām dienām ar parasto monotono noteiktību bija paspējusi pierādīt, ka vienošanās tās ārpolitikā neietelp.

Ja valdību galvu konferences cerības ir atkal uz visu lūpām, tad par to daudz vairāk jāpateicas Kopenhāgenas sarunām, nekā Padomju Savienības ārlietu ministra Gromiko optimismam, sastopoties ar Rietumu lielvalstu sūtņiem Maskavā. Un Kopenhāgenas sarunu ievirzīšanai valdību galvu konferences cerību plāksnē savukārt vairāk jāpateicas Kanadas ārlietu ministram Smisam nekā pārējiem ministriem kopā.

Kanada, kas ir nolēmusi izcīnīt vadītāju vietu starptautisko problēmu atrisinātāju saimē, pie sava lēmuma turas ar vislielāko sīkstumu. Ja vien šis sīkstums vēl tiktu papildināts ar oriģinālu ārpolitiku, tad jau varētu sākt runāt par miera meklētāju pirmrindniekiem. Bet oriģinālitātes trūkst. Tās nebija Kanadai, kad tā atkārtoti piedāvāja Maskavai Arktikas pārraudzības plānu, ko tā jau vairākkārt bija noraidījusi. Un tādu pašu likteni Kopenhāgenā piedzīvoja Kanadas ārlietu ministrs Smiss, mēģinādams kā kaut ko jaunu pasniegt jau sen nodrāztus, tikai pārfrazētus, sadarbības priekšlikumus. Lai cik dīvaini tas arī izklausītos, šie pārfrazējumi tomēr modināja vispārēju interesi (Rietumos) un lika domāt ,ka šie priekšlikumi jau ir tikpat kā droši valdību galvu konferences sekmēšanai. Pati konference starp citu notikšot vēl šogad, labākā gadījumā pat divu vai trīs mēnešu laikā.

Ziņas, kas saņemtas no Kopenhāgenas, liecina, ka ārlietu ministru konference notikusi daudz brīvākā atmosfairā nekā pagājušā gada decembrī Parīzē, kad Padomju Savienība sāka savu „miera kampaņu" un, kad krievu sateliti vēl bija vienīgie, kas bija pierādījuši savas spējas riņķot ap zemes lodi.

Šādā nepiespiestā atmosfairā konferences otrā dienā vārdu ņēma Kanadas ārlietu ministrs Smiss, izklāstīdams, kas un kā jādara ,lai varētu cerēt vienoties ar Padomju Savienību. Īsumā Smisa plāns izskatās apmēram šāds: vispirms nepieciešama redakcija valdību galvu konferences sasaukšanas iemeslam. Nevajadzētu domāt, ka šāda konference tiek gatavota kaut kādas starptautiskas politiskas krizes dēļ, bet gan tādēļ ,ka valdību galvu konferences nāk sērijām (Smiss, acīmredzot, runā „komiku" iespaidā) un, ka tagad paredzētā nebūtu nekas vairāk kā 1955. gada sarunu turpinājums. Šādā uztverē katras nākamās konferences noorganizēšana tiktu stipri vien atvieglināta. Atzīstot konferenču sērijas, ieinteresētās valstis būtu atbrīvojušās no „ārkārtējības" piegaršas, no savstarpējās neuzticības un aizdomām, kas tagad pavada katras konferences sagatavošanu un darbību.

Otrs uzmanības vērts punkts ir Kanadas ārlietu ministra domas atbruņošanās jautājumā. Tas būtu jāsāk ar atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu uz noteiktu laiku zem pienācīgas pārraudzības. Šeit vienīgais jaunums ir tas, ka līdz šim Rietumi atomieroču mēģinājumu pārtraukšanu parasti saistija arī ar vēl ko citu, kā piemēram, pašu atomieroču ražošanas samazināšanu. Smiss ražošanu apstādināt negrib. Lai tikai ražo — ka tik nešauj.

Atomieroču jautājumā Kanadas ārlietu ministra priekšlikumam ir vairākas vājās puses. Un, proti. Sav.Valstis un Anglija pašreiz mēģinājumu pārtraukšanā nav ieinteresētas. Un Padomju Savienība par pārraudzību negrib ne dzirdēt.

Arī valdību galvu konferences sagatavošanā Kanadas ārlietu ministram ir savi uzskati: proti, nevajag gribēt par daudz, plānot par daudz un sagaidīt par daudz. Nav nekādas nozīmes mēģināt visas pasaules problēmas saspiest vienā konferencē. Lai varētu cerēt uz panākumiem, jāsāk ar mazumiņu — vienā konferencē pārtraukt atomieroču mēģinājumus, tā nākamā atkal vienoties par kaut ko citu.

ĶIPRĀ ATJAUNO NĀVESSODU

Famagusta. Pēc divu angļu karavīru nogalināšanas Ķipras salā pagājušās nedēļas nogalē gubernātors sērs Fūts atjaunojis pagājušajā gadā atcelto nāvessodu visiem, kas bez atļaujas nēsā ieročus vai spridzekļus. Ieskaitot nedēļas nogalē nogalinātos, angļi kopš 1955. gada aprīļa Ķipras salā zaudējuši 105 kritušos.

GROMIKO PIEDĀVĀ JAUNU DARBA KĀRTĪBU

Status quo atzīšana nav vairs paredzēta

Padomju Savienības ārlietu ministrs Gromiko iepazīstina Rietumu sūtņus ar jautājumiem, kuŗus Maskava vēlētos pārrunāt valdību galvu konferencē.

Londonā. Aladins, paberzējis savu brīnišķo lampu, nebūtu varējis cerēt uz ātrākiem rezultātiem kā Maskava reaģēja uz Rietumu lielvalstu notām, pieprasot sūtņu sarunu paplašināšanu ,lai tajās varētu ietilpināt arī jautājumus par valdību galvu konferences darba kārtību. Trīs Rietumu lielvalstu notas Padomju Savienība saņēma pagājušās nedēļas nogalē. Un jau šīs nedēļas sākumā, par ko vairākas dienas gan tika klusēts, Rietumu sūtņi saņēma piecpadsmit lapaspušu garu padomju atbildi, kuŗā uzskaitītas problēmas, kuŗu iztirzāšanu Padomju Savienība gribētu valdību galvu konferencē.

Tā kā ārlietu ministra Gromiko atbildi Rietumu lielvalstu sūtņi saņēma tieši tajā dienā, kad Dānijas galvaspilsētā sākās Ziemeļatlantijas organizācijas valstu ārlietu ministru konference, tad ir iemesls jautāt: vai padomju valdības negaidīti ātrā sadarbība nav vedama ciešākā sakarā ar Kopenhāgenas sarunām nekā Rietumu prasībām? Tā kā pēdējos gados nav bijis tāda gadījuma, kad, sākoties kādai brīvās pasaules konferencei, Padomju Savienība nebūtu kaut ko izspēlējusi, tad gandrīz gribētos domāt, ka arī šoreiz valdību galvu konferences darba kārtības jautājumu piedāvājums vairāk domāts Ziemeļatlantijas organizācijas valstu ārlietu ministru prātu nomierināšanai nekā ceļa nolīdzināšanai uz valdību galvu konferenci. Ja tas tā, tad Padomju Savienības veiklais manevrs izdevies perfekti. Ārlietu ministri salidoja Kopenhāgenā pēc Padomju Savienības 83. veto Apvienoto Nāciju Drošības padomē, kur padomija noraidīja Rietumu piedāvāto gaisa pārraudzības joslas izveidošanu Arktikā. Bet ārlietu ministru konferencei sākoties pagājušajā nedēļā, sakāpinātais saspīlējums jau bija zudis, un ministri veselas 3 dienas pavadīja, runādami par jauniem plāniem sadarbībai ar Padomju Savienību. Nemaz nebūtu grūti iedomāties, ja pēkšņā gaisa spiediena krišanās atslēga meklējama Padomju Savienības vēstījumā.

Lai gan ne Rietumi, nedz arī Padomju Savienība pēdējās izstrādāto darba kārtību valdību galvu konferencei vēl nav publicējuši, tās saturs galvenos vilcienos jau ir zināms. Un, proti, padomju valdība gribētu runāt par atbruņošanos, stāvokli Vidējos Austrumos, Vācijas miera līgumu un kādu visai sarežģītu jautājumu, kas ietver ārvalstu militāro bāzu likvidēšanu un starpplanētu telpas izmantošanu vienīgi miermīlīgiem nolūkiem.

Rietumu diplomāti priecājas, ka, tā kā jautājumus iesniegusi Padomju Savienība, viņiem tagad būs tiesība tos kritizēt, papildināt vai rediģēt. Šādu prieku Rietumiem neviens arī negrib atņemt. Joks ir tikai tas, ka nav tādas varas, kas varētu piespiest Padomju Savienību Rietumu reviziju akceptēt. Un, ceļot iebildumus resp. revidējot padomju tekstu, Rietumi būs tie, kas Maskavas propagandas acīs traucēs valdību galvu konferences noorganizēšanu — par ko, protams, tiks informēta visa pasaule. Ja Padomju Savienība nopietnās sarunās nav ieinteresēta, tad tās pēdējais solis atkal uzskatāms par lielisku gājienu laika novilcināšanai, kas līdzšinējos gadījumos ir bijis visas Maskavas „sadarbības" pamatā.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibīskaps T. GRĪNBERGS

TICĪGĀS SIRDIS NEKAPITULĒJA

8. MAIJA ATCEREI

A. VILKS

Padomju Savienības izprovocētais somu un krievu karš 1939. g. pēc dažu mēnešu asiņainām cīņām, kuŗās somu armija visai civilizētai pasaulei nodemonstrēja izcilu varonību un tēvzemes mīlestību, beidzās ar sarkanarmiešu skaitliskā un materiālā pārsvara uzvaru. Mazās ziemeļu zemes tauta un armija pierādīja, ka mīl taisnību un savas tēvuzemes robežas. Rietumiem noskatoties šai cīņā, somi aizstāvējās vieni. Ar savu fizisko spēku viņiem nācās kapitulēt, bet nepadevās un vēl līdz šai dienai nav padevusies viņu taisnības izjūta un morālais spēks.

Mūsu Kurzemes krasts šai ziņā līdzīgs somu zemei — ar atšķirību, ka mūsu karavīri cīnījās kopīgi ar vācu armiju, lai noturētu Latvijas robežas. Un tomēr — mūsu leģionāriem bija svarīgākā loma cīņās uz Latvijas zemes. Par cik rietumos un austrumos iedragātā vācu armija steidzās atvilkties savas valsts robežās, par tik latviešu karavīriem ar savām varonīgajām cīņām vajadzēja palēninât šīs tieksmes. Ja nebūtu leģionāru, Kurzemes krasts un visa Latvijas territorija jau daudz ātrāk būtu kritusi par laupījumu Maskavai, un neviens no mums, kas tagad esam trimdā, nebūtu pasglābies no Kremļa nezvēra. Ar sarkano imperiju sabrāļojušies, sabiedrotie 8. maijā nospieda Vāciju ceļos un līdz ar to arī tos, kas vācu armijas satāvā cīnījās par savas zemes brīvību un robežām. Rietumi tai brīdī neredzēja vai negribēja redzēt latviešu karavīru cīņas par savas tautas brīvību. Bet ieroču piespiedu nolikšana vēl neliecina par morālu padošanos. Apziņa, sirdspēks un tiesību izpratne par cīņu jēgu — tā nepadevās un nepadevusies vēl šobaltdien. Pēc 13 gadu nenosvērtas, jucekļīgas, vai glēvas Rietumu politikas, Kurzemes cietokšņa gars, kā laikiem pāri izslieta gaiša bāka, mudina, drošina un stiprina mūsu sirdis, prātu un apņemšanos — nezaudēt ticību Kurzemes vīru un mūsu tautas cerībām!

Kapitulācijas brīdis iezīmēja divi momentus — latviešu karavīru drošsirdību un slavu un Latvijas territorijas trešo komūnistu okupāciju. Saprotams, daļa leģionāru vairs neizkļuva no pēdējā cietokšņa un kāds tagad viņiem sūrums par to, ka velti cīnījušies par Latviju. Nav ne mazāko šaubu, ka liels skaits no viņiem izgaisuši tajos ceļos, kas Padomijā vienveidīgs visiem, kas savas domas vai ieroči taisnības vārdā pacēluši pret komūnismu.

Bet daļa bijušo cīnītāju ir brīvībā, ārpus pašu asinīm slacītās dzimtenes zemes. Viņi nav vienaldzīgi vai piekusuši nākotnes Latvijas labā. Tā ir aktīva daļa trimdinieku pulkā, kas paglābās aiz savu karavīru uguns un varonīgās izturības aizsega. Kurzemes cīnītāju piemērs spārno nākotnes Latvijas ieceri ne tikai viņos pašos, bet arī visā latviešu tautā dzelzs aizkara abās pusēs.

Uzvarētāji piespieda nolikt ieročus, padoties fiziski, bet nav padevusies ne leģionāru, nedz tautas morālā izturība, tiesīguma apziņa savai brīvībai un atgūstamai tēvzemei. Mēs nezinām, cik ilgs būs komūnistu ruīnēšanās process, kam tik ļoti grib ticēt Rietumi. Kādreiz ASV ārlietu ministrs Dalless izteicās, ka ir naīvi neticēt komūnisma sabrukumam no iekšienes. Daudzi līdz ar viņu tam tic un šādam apsvērumam pilnīgi paklaujas. Bet kritieni un celšanās Kremlī vēl nenozīmē varas grīšanos. Komūnisma režīma 40 gadōs ir izaudzis milzīgs varas vīru pulks, kas var aizstāt katru, pašu komūnistu nocirsto galvu. Bez trieciena no ārpuses mēs nesagaidīsim ne Kurzemes krasta, nedz Latvijas, ne arī visas pasaules atbrīvošanu no postīgās komūnisma tirannijas. Mums atliek vienīgi vērot notikumus un darboties virzienā, kas gaišāku padara bezcerību nakti. Ar kareivisku garu un tēvzemes mīlestību sirdī lai nebeidzam spožu un cildenu skaitīt savu cīņu pagātni, kuŗas trakšģismu vainagoja Kurzemes cietokšņa piespiedu kapitulācija. Fiziskais spēks zem diktāta padevās, bet taisnībai ticīgās sirdis to nedarīs n e k a d!

ASV arodbiedrības pret komūnistu viesošanos

AFL/CIO prezidents Džordžs Mīnī un Autostrādnieku arodsavienības prezidents Valters Rūters ieņēmuši stingru nostāju pret komūnistu un ASV arodbiedrību vadītāju delegāciju apmaiņu un viesošanos Padomju Savienībā.

Komūnistiskās valsts arodbiedrības ir vairākas reizes mēģinājušas panākt šādu delegāciju apmaiņu un viesošanos, ko ASV arodsavienību vadītāji ir kategoriski noraidījuši.

Džordžs Mīnijs arodbiedrību uzdevumā ziņojis amerikāņu tautai, ka „arodbiedrības" Padomju Savienībā nav brīvas arodbiedrības, bet gan valsts institūti, kas nosaka „svistošās" darba normas, atņēmušas strādniekiem brīvības tiesības un padarījušas tos par valsts vergiem. Katrs komūnistu arodbiedrību vadītājs, kas tiktu sūtīts kultūrālās apmaiņas programmas ietvaros, būtu komūnistu valdības algotnis un partijas delegāts, nevis brīvs strādnieku pārstāvis. Ja šāds Chruščeva rokas puisis un „arodnieks" tiktu atsūtīts uz ASV, laipni uzņemts un fotografēts ar ASV darba ministru, arodbiedrību vadītājiem, šie foto uzņēmumi tad tiktu plaši publicēti visā Padomju Impērijā. Apspiestie un izmantotie strādnieki aiz dzelzs aizkara rāda, ka viņš sevišķu uzmanību domātu, ka ASV strādnieku stāvoklis nav labāks par viņu, un zaudētu jebkādu cerības stariņu uz labāku nākotni.

Nav svarīgi, cik daudz „biznismeņi". Holivudas filmu zvaigznes un citi brauc šīs „kultūrālās programmas" ietvaros uz Padomiju, bet būtu ļoti bēdīgs stāvoklis, ja brīvo ASV arodbiedrību vadītāji un pārstāvji skrietu Chruščeva apkampienos.

Amerikāņu arodbiedrības atbalsta un apsveic šo Džordža Mīnija un Valtera Rūtera stingri ieņemto nostāju, atsakoties dot savu piekrišanu šādai delegāciju apmaiņai, lai arī komūnisti to grib.

Gunārs Āboliņš.

Premjēra Dž. Difenbeikera atbilde

Sakarā ar plašāku memorandu, ko R. Kronbergs bija iesniedzis politisko partiju biroja uzdevumā Kanadas ministru prezidentam Dž. Difenbeikeram (tā saturs īsumā bija atreferēts „Latvijas Amerikā" 26. aprīļa n-rā), politisko partiju birojs saņēma ministru prezidenta 15. aprīlī rakstīto vēstuli, kuŗā viņš vispirms pateicas par latviešu atbalstu vēlēšanās un tāpat par saņemto sirsnīgo apsveikumu.

Tālāk ministru prezidents aizrāda, ka viņš sevišķu uzmanību pievērsis partiju biroja viedoklim pavalstniecības jautājumos un par Kanadas valdībai ieņemamo nostāju pret Padomju Savienību. Beigās norāda, ka viņam jau esot bijusi izdevība pasvītrot, ka konservatīvo valdība raugoties ar simpatijām uz nelaimīgajām valstīm, kas iekļuvušas komūnistu verdzībā, un tā noteikti izlietošot savā darbībā visus iespējamos līdzekļus, lai veicinātu šo valstu eventuālo atbrīvošanu.

— X. —

DV apvienības Minnesotā vīru dubultkvarteta jubileja

Jau 5 gadus nepārtraukti ar savām dziesmām Dvinu pilsētu tautiešus ir iepriecinājis DV Apvienības vīru dubultkvartets „Latvis" Žorža Šmita vadībā. Dubultkvartetu nodibināja un vadīja A. Šiltāns, bet viņam pārceļoties uz citu pilsētu, tā vadību pārņēma Ž. Šmits. Kaut arī dubultkvarteta sastāvs vairākkārt mainījies, tad vēl šodien ir vīri, kas dzied tur no dibināšanas dienas. Pašreizējā sastāvā dzied P. Ābele, F. Elksnītis, J. Krūmiņš, J. Melbārdis, E. Ozols, F. Meņģis, R. Vītols, Ž. Šmits un R. Zemjānis. Savam jubilejas koncertam dubultkvartets bija iestudējis 16 jaunas dziesmas, kas dziedātājiem uzstādīja lielas prasības, ar kuŗām tie visumā tika labi galā, izpelnoties klausītāju dzīvu atsaucību. Pie klavierēm pavadīja Knuts Lesiņš, kas to dara jau vairākus gadus. Viņš ir komponējis un aranžējis dubultkvarteta vajadzībām vairākas dziesmas. Pēc koncerta jubilārus DV ASV valdes vārdā sveica DV Apvienības Minnesotā prieknieks H. Kiperts, pasniedzot piešķirtos goda rakstus. Goda rakstus saņēma dziedātāji, kas dzied dubultkvartetā jau 5 gadus: P. Ābele, F. Elksnītis, J. Melbārdis, O. Lucs un R. Zemjānis. Ziedus pasniedza Z. Bulate un V. Kalniņa. Nesot sveicienus DV Apvienības vārdā, H. Kiperts pasniedza piemiņai par 5 aktīviem gadiem mākslinieka Miķeļa Geistauta darinātо koka figūru — dziedošu tautu dēlu un novēlēja vēl ilgi kalpot savām dziesmām latviešu kultūras druvā. Sveicienus un ziedus vēl nesa latviešu ev.-lut. draudzes priekšnieks E. Dunduŗs un dāmu komitejas priekšniece E. Cukura, no draudzes koŗa J. Zveners un M. Eglīte, no sieviešu dubultkvarteta V. Jirgensone. LAM vārdā sveicienus nesa prks V. Ravovskis, studentu kluba vārdā — seniors H. Curiskis. Ž. Šmits, atbildot visiem apsveicējiem, pateicās DV apvienībai par labo sadarbības un sapraša-nās garu, kāds vienmēr valdījis abu starpā. Pēc tam dubultkvartets ar lūgtiem viesiem kavējās prof. J. Akermaņa viesmīlīgajās mājās.

A — da.

JAUNIEŠU ROSME KANADĀ

LNJAK valdes sēde

Latviešu nacionālās jaunatnes apvienības Kanadā paplašinātā valdes sēde notiks 17. un 18. maijā Hamiltonā. Piedalīsies apvienības valde, kā arī pulcinu priekšnieki. Var piedalīties arī interesenti — klausītāji.

Pirmajā dienā valdes sēde no tiks Hamiltonas YWCA's telpās, 17 Main St., W. Sākums plkst. 10.00 no rīta.

SAVIESĪGS JAUNATNES VAKARS HAMILTONĀ

Turpat YWCA's telpās plkst. 7.30 vakarā paredzēts saviesīgs jaunatnes vakars, uz kuŗu ikviens jaunietis laipni aicināts. Vakars paredzēts groznu vakara veidā, bet sakarā ar izdevumiem par telpām u. t. t., sarikojumam paredzēta maza ieejas maksa — 50¢.

Programmā būs filmu izrāde, sabiedriskas rotaļas, loterija un deja.

Valdes sēdes turpinājums notiks nākošā dienā, 18. maijā, pl. 10.00 no rīta, 47 Forest Ave.

HLJP „Rota" valde.

ANGLIJAS VIESŅA PIE TORONTO VANADZĒM

Viesojoties Kanadā, Anglijas Daugavas Vanadžu priekšniece un sabiedriska darbiniece M. Ķeņģe bija ieradusies pie Toronto Vanadzēm un pastāstīja par latviešu dzīvi Anglijā. No kr.: P. Brisule, M. Zaķe, A. Bencone, L. Lībiete, V. Ozola, Kanadas Vanadžu priekšniece M. Gruzīte viešņa M. Ķeņģe, Toronto Vanadžu kopas pr-ce M. Jozāne, Z. Grekere, V. Bebre, K. Gādīgā un S. Mentele. J. Kreiļa uzņ.

KANADAS POLĪTISKĀS PARTIJAS

Šķiru cīņa, arodbiedrības un sociālā likumdošana. — Kanadas strādnieku kongress dibinās strādnieku partiju.

Industriāla revolūcija izraisīja sociālo likumdošanu Eiropā — ieveda strādnieku partiju pārstāvjus parlamentos, jo šī revolūcija radīja fabrikas modernā nozīmē un to strādniekus — proletārietšus. Tanī pašā laikā modernās mašīnas aizstāja daudzus strādniekus, kas agrāk bija patstāvīgi kā amatnieki. Bija jādomā par strādnieku eksistenci ne tikai bezdarba, bet arī slimību, vecuma un citos gadījumos. Šī strādnieku šķira, apzinādamās savu bezspēcību kapitālisma ricībā esošās technikas priekšā, sāka organizēt savas masas kā politisku spēku. Diemžēl, kristietība un tās oficiālā reprezentētāja baznīca nespēja ietekmēt kungu sirdis, lai tie labprātīgi dalītos technikas sasniegumos ar saviem mazajiem brāļiem. Tā kristīgās milestības vietā vēstures skatuvē uznāca šķiru cīņa.

Ziemeļamerikas kontinentā šo šķiru cīņu resp. nozīmīgu strādnieku partiju rašanos novērsa cits notikumu kurss. Te strādnieki ekonomiski tika pacelti virdusšķiras stāvoklī, gan ne aiz kapitālistu žēlastības, bet sakarā ar ļoti spēcīgu arodbiedrību nodibināšanos. Kantoristi, kam šādu arodbiedrību nav, te pelna tikai pusi no tā, ko strādnieki. Apmierinājušies ar savu izcilo ekonomisko stāvokli, strādnieki ASV arī vēl šodien par sevi, kā tiešām politisku spēku, nedomā. Tā kā pat viņu virdusšķiras dzīves standarts pēdējā laikā vairs nedod pilnīgu ekonomisku drošību, viņi politikā piedalās netieši ,apsolot savas balsis no divām kapitālistiskajām partijām tai ,kuŗa ,sola preti kādus tālākus solus sociālā likumdošanā. Pretēji Eiropai šinī Jaunajā pasaulē arī mašinas agrāk bezdarbu neradīja. No šīm divām partijām, republikāņi ASV un konservatīvie Kanadā, ir kapitālisma tiešās pārstāves. Kaut gan tās nevada paši miljonāri: tiek istenota viņu politika. Demokrati ASV un liberāļi Kanadā veido partijas, kas it kā vairāk pārstāvētu vidusšķiru, tātad, pēc ekonomiskā stāvokļa — arī strādniekus. Strādnieki ASV pēc sociālistiskas partijas vajadzību vēl nejūt.

Kanadā strādnieku ekonomiskais stāvoklis ir zemāks nekā ASV ,kaut gan arī šeit tas ir ļoti augsts. Tomēr liberāļi šeit strādniekus nav apmierinājuši tanī pašā sociālās likumdošanas laukā: nepietiekami paaugstinājuši vecuma pensijas; cilvēki dzīvo arī, ka liberāļi vainīgi pie bezdarba; viņi gaida, ka visu to novērsīs konservātīvie. Kanadas pēdējās federālās vēlēšanās smagi cieta liberāļi un arī strādnieku partija (CCF) noslīdēja no 24 uz 7 vietām parlamentā.

Jau pēc priekšpēdējām vēlēšanām mēs izteicām domas, ka liberāļu partija Kanadā pie varas vairs neatgriezīsies. Par to pirmām kārtām rūpēsies konservātīvie, kuŗi var solīt vēlētājiem to pašu, ko liberāļi, un lielā paligs šai ziņā viņiem būs jaunā Kanadas strādnieku partija, kuŗu ap CCF kā kodolu, nupat ir nolēmis dibināt Kanadas strādnieku kongress (The Canadian Labor Congress). Šis kongress reprezentē vienu miljonu arodbiedrībās apvienotu strādnieku. Šī partija būs tāda, ko var kvalificēt kā labā spārna kreiso — apmēram tādā pozicijā, kā mums bija M. Skujenieka vadītie sociāldemokrati - mazinieki. Strādnieku kongress uz krievu arodbiedrību apsveikumu ne tikai neatbildēja, bet pat kongresā nenolasīja; presē tas ir ieķļuvis ar krievu sūtniecības Otavā preses atašeja starpniecību.

Kad kongresā tā locekļus apsveca ministru prezidents Difenbeikers, viņi to pavadīja ar aplausiem. Ar Difenveikeru viņiem būs netieša ,bet ļoti nozīmīga sadarbība. Strādnieki ir zaudējuši ticību liberāļiem un tagad balsoja par konservātīviem; viņu paļaušanās uz pēdējiem arī nebūs ilgstoša, tomēr tad viņi neatgriezīsies pie liberāļiem, bet balsos par strādnieku partiju.

Iecirkņu vēlēšanas labi atbilst divpartiju sistēmai, bet ar trim partijām funkcionē slikti. Konservātīvajiem pretim nestāvēs vairs viena, bet divas partijas. Pat ja šīs partijas kopā saņem daudz vairāk balsu nekā konservātīvie vieni paši, ievēlēti tiek konservātīvo deputāti. Tā tas arī notiks, un konservātīvo partija ilgi būs valdības partija. Ar laiku liberāļi zaudēs par labu strādnieku partijai pat opozicijas vadības stāvokli, jo viņi parlamentā iegūs vairāk deputātu nekā liberāļi, bet līdz strādnieku valdības iespējamībai Kanadā ceļš ir vēl ļoti tāls.

Tā izskatās stāvoklis psiholoģiskā vērtējumā, bet psiholoģija nav loģika. Neparedzamu iespaidu iedarbība uz cilvēku psiholoģiju ainu var grozīt. Tādu iespaidu var radīt nesamērīgi augsts bezdarbs vai pat tāda, samērā ne visai liela lieta, kāda bija liberāļu kļūda nepaaugstināt vecuma pensijas pietiekamā apmērā, un šo kļūdu, pieliekot dažus dolarus, Difenbeikers labi izmantoja un ievirzija Kanadas iekšpolitiskos spēkus pilnīgi jaunā kursā.

K. Kampe

APVIENOATIS VĪRU KORIS „VIESTURS"

koncertēs Niagarā 10. maijā, plkst. 6 vakarā, White Eagle zālē (1681 Thorold Rd.). Koris diriģenta Jāņa Ciruļa vadībā dziedās plašu programmu ar Vītola, A. un J. Kalniņu, E. Dārziņa, A. Kalnāja, Im. Saksa, V. Baštika, Melngaiļa, Ciruļa u. c. dziesmām.

Koŗa nākošais koncerts notiks 25. maijā Toronto.

Sestdien, 17. maijā, plkst. 8 vakarā, DV namā,
123 Huron St., Toronto VANADŽU KOPA rīko
SAVIESĪGU VAKARU
(NE REDZĒTS, NE DZIRDĒTS)
Programmā: dziedās sieviešu dubultkvartets L Ī G A un ED. ĀBELE uzjautrinās ar medneku stāstiem.
KLĀTI GALDIŅI. PILNA BUFETE.
Ieeja pret labprātīgiem ziedojumiem.
Visus laipni ielūdz DV TORONTO VANADŽU KOPA.

KANADĀ

TORONTO

● TLB sestdienas skolas ģimenes dienas sarikojumā čaklie skolēni savus vecākus un labvēļus iepriecināja ne tikvien ar vispusīgiem un labi sagatavotiem priekšnesumiem, bet arī ar skaistiem ziediem. Ģimenes dienas sarikojumu ievadīja māc. A. Čops ar svētbrīdi, kām sekoja programmas daļa ar deklamācijām, dziesmām, tautiskām dejām, vijoles un klavieru priekšnesumiem, tad sekoja rotaļas un tautas dejas, bet par atspirdzinājumiem un bufeti bija gādājušas vecāku padomes dāmas.

● Sv. Jāņa draudzes ģimenēs dienas dievkalpojumu ar vairākām dziesmām kuplināja nesen noorganizētais draudzes koris diriģenta J. Baruša vadībā. Šī bija jaunā koŗa pirmā uzstāšanās, ko atzinīgi novērtēja dievkalpojuma dalībnieki un arī draudzes padome, kuŗas priekšsēdis Ž. Rūtenbadhs pasniedza ziedus diriģentam J. Barušam un koŗa organizētājai Sofijai Asmuss.

● Sv. Jāņa draudzē māc. A. Lūsis kristījis Ēriku Nikolas Ieslaiņu, Gunara un Dorothy dēlu.

● Latviešu inženieŗu apvienībai ārzemēs nesen noorganizēta jauna koŗa Klīvlendā, ASV ar apmēram 20 biedriem. Apvienības valdes sēdeklis ir Toronto un to vada prof. V. Burkevics.

● Latviešu sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts šogad notiks 24. maijā Sv. Andreja baznīcas telpās. Pašreiz ģimnazijā notiek mācības gada noslēguma pārbaudījumi. 25. maijā paredzēta ģimnazijas audzēkņu ekskursija uz Ž. Bukovska lauku saimniecību „Šalkone". Pieteikšanās un tuvāka informācija pie darbvedes I.Pilpes, 124 Sheldrake Blvd., Toronto 12, Ont., tālr. HU 1-1051.

ĀRSTE TORONTO

Dr. K. Žymantiene, 1393 Dundas St., W., tel. LE 4-6851.

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS SPECIĀLISTS
41 PITCAIRN CRESC., TORONTO. PL 9 - 0266.

Priecīgs notikums ģenerālkonsula R. N. Braijsona dzimtā

5. maijā Toronto Latvijas ģenerālkonsula dēla Roberta K. Braijsona un Ainas Braijsones, dzim. Kalniņas, ģimenē ieradusies meitiņa Konstance Andra. Apsveicam laimīgos vecākus.

Domu izmaiņa par vadonības principu

Varoņi un vadoņi — bija referāta temats, ko Daugavas Vanagu Nujorkas apvienības mēneša sanāksmē nolasīja bij. sabiedrisko lietu ministrs Alfreds Bērziņš. Referents aizrādīja, ka abi šie jēdzieni nav pārejoša parādība. Tie ir sastopami jau agrā senatnē — Grieķijā varoņus godināja līdzīgi dieviem. Perikla runā, godinot kritušos varoņus, kuŗu kauli bija apglabāti Atēnās, ir tāda, ko varētu teikt arī šodien, godinot mūsu kritušos karavīrus. Periks toreiz pateica nemirstīgus vārdus: „Slava un gods nenoveco". Cits ievērojams valstsvīrs Linkolns,godinot kritušos varoņus Getisburgā, starp citu teica: „Viņi mira, lai nācija dzīvotu". No tā izriet, ka nācija nevar dzīvot bez varoņiem. Arī latviešu karavīri mira, lai latviešu tauta varētu dzīvot: viņi ir varoņi. Par brīvību jāmaksā augsta cena — cilvēku dzīvība.

Vadoņu kults ir tikpat vecs kā varoņu kults. Mūsu gadsimtenī vadoņu jēdziens ir ieguvis negātīvu pieskaņu. Vadoņa jēdziens ir cieši saistīts ar autoritātes jēdzienu. Vadonis ir tas, kas visos dziļumos izprot laikmeta idejas. Bez viņa noteiktā laika periodā kaut kas būtu palicis nedarīts.

Kronvalda Atis bija viens no latviešu vadoņiem. Kad pirmo latviešu dziesmu svētku laikā mācītājs Bilenšteins, kuŗš bija latviešu draugs, pateica, ka latviešu tautas dziesmas esot bērniškīgas un latviešu valoda — neizglītota valoda, tad latvieši apjuka un vērsa savus skatus uz Kronvaldu, savu vadoni. Kronvalds tad teica: „Mūsu tautas dziesmas ir dziļa gudrība, mūsu valoda ir bagāta un dziļa. Man nav svētākas valodas par latviešu valodu un mīlākas tautas par latviešu tautu." Kronvaldam bija milzu spēks. Visjaunākie laiki ir tad, ja trūkst lielu vīru, kas spēj vadīt pasaules likteņus.

Referāts izraisīja dzīvu domu izmaiņu. Karola Dāle aizrādīja, ka autoritāte nav neaizkarama. Lai izaugtu par personību, ir jāvērtē un jāpārvērtē autoritātes. Tikai tādā ceļā zināmā mērā ir gājusi uz priekšu. Ar visu cieņu, pret šo zemi jāatzīst, ka individs tiek aizsargāts pret valsts varu. Šīs zemes konstitūcija atļauj individam palikt pie savām domām arī tad, ja tās nesaskan ar prezidenta domām.

Viktors Dāle aspārdējā referenta ieskatus, ka antikā pasaulē ir bijuši vadoņi. Tur bija demokratiskas un aristokratiskas republikas. Vadonības jēdziens radies pēc Pirmā pasaules kara. Tagad neviens vairs neieskata Hitleru un Musolini par cēlām personībām. Nevar iedomāties, ka ASV rastos vadonis, kas sagrābtu varu. Hitlers un Musolini bija tiranni, ap kuŗiem pulcējās negātīvi elementi, kas tos glorificēja un piekopa vadonības kultu. Ja vadonis ir ieguvis varu, tas to grib par katru cenu paturēt, citādi tam jāzaudē galva.

JAUNI BIEDRI DV HAMILTONAS NODAĻĀ

DV Hamiltonas nodaļā par biedriem iestājušies sekojošie: Anna Skulme, Dr. Pāvils Vasariņš, Ernests Reinis un Rūdolfs Kodis

APSVEIKUMS

Hamiltonas Vanadzes un Vanagi sirsnīgi sveic savus aktīvos biedrus Edmundu un Noru Pulciņus sakarā ar ģimenes pieaugumu — meitu Indru Renāti.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskriptus neuzglabās, bet uz vēlēšanos sūtīs atpakaļ, ja būs pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var arī neatbilst redakcijas viedoklim.

SAIŅI CEĻĀ 4—6 NEDĒĻAS
Saiņus varat sūtīt arī pa gaisa pastu. Ar šeit samaksātu muitu izsūtām visplašākā izvēlē ANGĻU DRĀNAS, VEĻU, APAVUS, ĀRSTNIECĪBAS LĪDZEKĻUS, PĀRTIKU u. t. t.

Saiņus ar dzelzs aizkara sūtiet ar
TAZAB & CO. LTD.
22. ROLAND GDNS
LONDON • • S.W.7
ENGLAND.
LIELĀKĀ SAIŅU IZSŪTĪŠANAS FIRMA ANGLIJĀ

Rakstiet mums, un mēs nekavējoties atbildēsim; ja vēlaties, nosūtām pa gaisa pastu bezmaksas drānu paraugus.
CENRĀŽI, SARAKSTE UN PASKAIDROJUMI LATVIEŠU VALODĀ

VIENAS DIEN

Marksa teorijas kļūdas t

Dabas pētnieki zina stāstīt par mušiņām, kuŗu mūžs ir tikai nepilnu dienu garš. Ja nu tāda mušiņa piedzimusi, teiksim, pēcpusdienā, vērotu, ka saule grimst zemāk un zemāk, līdz beidzot pazūd pavisam, ka laiks nenovēršami kļūst vēsāks un tumšāks un ka ap pusnakti, kad mušiņai pienākusi jau mīršanas stunda, ir iestājusies pilnīga tumsa un aukstums, un ja šāda mušiņa būtu apveltīta cilvēka domāšanas un spriešanas spējām, tad sava mūža vakarā tai gluži dabiski būtu jāsecina, ka nu visam beigas, ka tumsība un aukstums valdīs mūžīgi, jo saules uzlekšanu, tātad gaismas un siltuma atgriešanos, šī mušiņa nekad nav piedzīvojusi.

Šis piemērs, šis mūsu iztēlē pieņemtais vienas dienas mušiņas loģiskais, bet reizē arī kļūmīgais secinājums spiež mūs daudz ko pārvērtēt. Vai tas nenorāda, ka tiklab dabas norisu, kā arī cilvēku sadzīves apgaismojumu un izpratni lielā mērā noteic mērauklas, ar kādām mēs šīs norises un parādības vērtējam.

Vai vienas un tās pašas mērauklas ilgstoša lietošana mūs nesastindzina; vai tā novājina mūsu domāšanas un spriešanas spējas?

Un vai šis augšējais piemērs nemudina mūs — un tas šoreiz ir vissvarīgākais — būt uzmanīgākiem, piesardzīgākiem un neteikt tāļejošus un smagus lēmumus, balstoties tikai uz īslaicīgiem vērojumiem vai tikpat īslaicīgu pieredzi? Vai nav jābūt sevišķi uzmanīgiem tad, ja mudinājumi attiecas uz cilvēku sabiedrības un tās sadzīves pārveidošanas projektiem?

Jā visa pasaule tagad cieš, neizmērojami cieš; ja ir iestājies chaoss ,no kuŗa izeju vēl neviens valstsvīrs nav atradis, tad galvenais cēlonis tam visam ir Kārļa Marksa sociālisma mācība.

Markss dzīvoja kapitālisma sākuma posmā un vēroja, ka ne ar ko neierobežotie kapitālisti nežēlīgi izmanto neaizsargātos strādniekus ,ka paši kapitālisti cīnās savā starpā, ka vājākie no viņiem krīt bankrotā un ka stiprākie kļūst vēl bagātāki. No tā nu Marksa secināja, ka nenovēršami pienāks brīdis, kad būs atlicies tikai nedaudz lielkapitālistu, bet visi pārējie pasaules iedzīvotāji būs kļuvuši šo lielkapitālistu nabaga izmantojamie proletārieši. „Ražošanas līdzekļu un darba centralizācija sasniedz tādu stāvokli, kad kapitālistiskais apvalks vairs nespēj tos saturēt. Tas pārsprāgst. Šī kapitālistiskā privātā īpašuma pēdējā stunda.

„Laupi nolaupito!" bija sociālistu sauklis 1917. gadā un vēlāk Krievijā.

Bet kādēļ tik ilgi gaidīt, līdz pienāk kapitālisma — pēc Marksa ieskatiem — nenovēršamās beigas; kādēļ tik ilgi mocities un kapitālistiem vergot? „Visu zemju proletārieši, savienojieties!" sauca Markss un viņa piekritēji, „cinieties pret kapitālismu, gāziet kapitālistisko iekārtu ar vāru, īstenojiet sociālismu, visus ražošanas līdzekļus un ražojumus, t. i. visu kapitālu, nododiet valstij!" Ja to izdarītu, tad — pēc sociālistu ieskatiem — iestātos stāvoklis, kad nebūtu vairs cilvēku izmantošanas, nebūtu vairs šķiru, t. i. izsūcēju un izsūcamo, tad būtu sasniegts labklājības stāvoklis, par kuŗu tālāk nav vairs nekā ko vēlēties.

Viss tas, ko Markss un uz viņa mācībām dibinātās sociālistu partijas vēlējās un uz ko tie cilvēkus mudināja un kūdīja, tika izdarīts Krievijā pēc 1917. g. revolūcijas. Tur sagrāva kapitālistisko sabiedrisko iekārtu un nodibināja sociālistisko, valstij paņemot savā īpašumā visus ražošanas līdzekļus un ražojumus. Viss ir padarīts un īstenots it kā pēc sociālistu priekšrakstītām notīm, tikai sludinātā un gaidītā labklājība nav iestājusies.

Protams, Markss, balstīdamies uz saviem īsajā cilvēka mūža iegūtiem vērojumiem un pētījumiem, nespēja paredzēt un nēmaldīgi noteikt cilvēku sadzīves turpmāko izveidošanos. Markss nav spējis paredzēt pašaizsardzības līdz strādnieki paši sav bu veidā, viņš nezin rēja zināt, ka nāks viba ar balstiesībām augušai personai (t letāriešiem"!); nez veidosies sociālā kuŗa savā attīstīb nebūt nav apstājus arī neapstāsies, kar vēku sabiedrība pa nāja, ka radīsies uz ri ne tikai maksās kārtējās algas, bet piešķirs tiem vēl ar ņēmuma peļņas; M ja, kā iedarbosies v valstīs pieņemtie lī nākuma nodokļi; paredzēt, kā attīsti cija un kādu lom mazturīgāko ļaužu Visi še minētie u ļoti daudzi neminēt

PA D

Kādas latv

(15. aprīlī mūžib pat 89 gadu vecum le, kuŗas mūža gait daudzu latviešu m ciņu.)

AUGSUPO

Vecāki — gājēji, k nieki un vēlāk k arendātori. Anna pi cavas mācītāja mu ku mājā 1869. gad las gados tēvs bij kaļu muižas arend muiža atradās Jelg un arendātora bēr uz 1 km atstato p Toreiz nebija latvie ja jāmācās cittau Anna bija ļoti apz dāvināta, un izvir bāko skolnieci visa jomā. Skolu beidz ieguvusi labas zinā tautu valodās un br cu, krievu un fran Viņa seviški interes turi. Ar savu nosvēr to, apvaldīto rakst domāšanas veidu u noskaņoto garu vi nēta skolotājas ama

Bet dzīve ievirzīj dēs, tolaik latviešu rastās: viņa agri a viešu lauksaimnīek krona muižas aren Vadīja muižas saī audzinājā divus dēl mācīdama lasīt un viski, vācieši un r rūpējās, lai dēli t skolās. Vecākais d reālskolu un studē niecību Rigas polite stitūtā, bet studij Pirmā pasaules kar kavā. Jaunākais ies zijā un studēja teo tā un vēlāk Latvi tātē.

PIRMIE SI

Kad 1. pasaules skāra arī latviešu mi, piespiedu kārtā mas bēgļu gaitas. K jās pirmie Latviešu bataljoni, māte bij arī viņas dēls ierin aizstāvju rindās. A dēla, mātei nenori asara.

Atkal paveroties dzimteni, vācu okū nelaida muižā iekš dzīve no jauna cit nāca sarkanarmīja laulāta drauga pēk ti grūta slimība, u pati ar nule iev saimniecību.

JAUNS PAGR

Pēc kara pavisam radās mājā bez vēst dēls ar mazu meito Meitenes māte, nes ciest badu Krievijā. Abi — tēvs un maz gaŗajā ceļā bija no zā turklāt vēl slim māmiņai sākās jau bija dēls ,kas varēj un pašai jauns pien dzināt mazmeitu, mam viņa nodevās sirdi un dzīves pie gudrību.

LIELĀ KATAS

Pienāca 1940. gad kanarmijas iebruku Dēls brīvās Latvija gadus bija rosīgs darbinieks Jelgavas aprinķī. 1940. gadā tināja, un viņš paz tuma mūriem. Mājā zēja, un viņu ar n vu stundu laikā no ja.

Politiskai situācij viņas abas atkal tu Bet dēls bija pazu

JA JŪS SŪTĀT DĀVANU SAIŅ
un vēlaties, lai Jūsu piederīgie saņemtu labākās kva ces par iespējami zemākajām cenām un pie tam vis kā, tad saiņu sagatavošanu un nosūtīšanu uzticiet prasiet mūsu cenrādi, ierakstot šai sludinājumā savu adresi un atsūtot to mūsu firmai: DAUGAVA SERVICE, Bellmansgatan 15, Stockholm Sö,
Mr., Mrs., Miss .....

GENERĀLKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3 - 5861
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8 - 7798, Montreal, P.Q.
5210 VICTORIA AVE. APT. 16

V. BEBRIS
APDROŠINĀŠANAS
SPECIALISTS
41 PITCAIRN CRESC.,
TORONTO. PL 9 - 0266.

Priecīgs notikums ģenerālkonsula R. N. Braijsona dzimtā

5. maijā Toronto Latvijas ģenerālkonsula dēla Roberta K. Braijsona un Ainas Braijsones, dzim. Kalniņas, ģimenē ieradusies meitiņa Konstance Andra. Apsveicam laimīgos vecākus.

Domu izmaiņa par vadonības principu

Varoņi un vadoņi — bija referāta temats, ko Daugavas Vanagu Nujorkas apvienības mēneša sanāksmē nolasīja bij. sabiedrisko lietu ministrs Alfreds Bērziņš. Referents aizrādīja, ka abi šie jēdzieni nav pārejoša parādība. Tie ir sastopami jau agrā senatnē — Grieķijā varoņus godināja līdzīgi dieviem. Perikla laikā, godinot kritušos varoņus, turu kauli bija apglabāti Atēnās, ir tāda, ko varētu teikt arī šodien, godinot mūsu kritušos karavīrus. Perikls toreiz pateica nemirstīgus vārdus: „Slava un gods nenoveco". Cits ievērojams valstsvīrs Linkolns, godinot kritušos varoņus Getisburgā, starp citu teica: „Viņi mira, lai nācija dzīvotu". No tā izriet, ka nācija nevar dzīvot bez varoņiem. Arī latviešu karavīri mira, lai latviešu tauta varētu dzīvot: viņi bija varoņi. Par brīvību jāmaksā augsta cena — cilvēku dzīvība.

Vadoņu kults ir tikpat vecs kā varoņu kults. Mūsu gadsimtenī vadoņu jēdziens ir ieguvis negatīvu pieskaņu. Vadoņa jēdziens ir cieši saistīts ar autoritātes jēdzienu. Vadonis ir tas, kas visos dziļumos izprot laikmeta idejas. Bez viņa noteiktā laika periodā kaut kas būtu pacis nedarīts.

Kronvalda Atis bija viens no latviešu vadoņiem. Kad pirmo latviešu dziesmu svētku laikā mācītājs Bilenšteins, kurš bija latviešu draugs, pateica, ka latviešu tautas dziesmas esot bērnišķīgas un latviešu valoda — neizglītota valoda, tad latviešu vadoņa un vērsa savus skatus uz Kronvaldu, savu audzēkni. Kronvalds tad teica: „Mūsu tautas dziesmās ir dziļa gudrība, mūsu valoda ir bagāta un dziļa. Man nav svētākas valodas par latviešu valodu un mīļākas tautas par latviešu tautu." Kronvaldam bija milzu spēks. Vislaunākie tiki ir tad, ja trūkst lielu vīru, kas spēj vadīt pasaules likteņus. Referāts izraisīja dzīvu domu maiņu. Karola Dāle aizrādīja, ka autoritāte nav neaizkarama. Tai izaugtu par personību, ir jāgrūtē un jāpārvērtē autoritātes. Tikai tādā ceļā zināmā un mākslā ir gājusi uz priekšu. Ar visu spēku, pret šo zemi jāatzīst, ka indivīds tiek aizsargāts un valsts varu. Šīs zemes konstitūcija atļauj individam palikt pie savām domām arī tad, ja tās nesaskan ar prezidenta domām.

Viktors Dāle apstrīdēja referenta ieskatus, ka antīkā pasaulē bijuši vadoņi. Tur bija demokratiskas un aristokratiskas republikas. Vadonības jēdziens radies pēc Pirmā pasaules kara. Līdzšinējā vēsturē nav neviens vairs neieskatā Hitleru un Musolini par cēlām personībām. Nevar iedomāties, ka ASV rastos vadonis, kas sabiedrību varu. Hitlers un Musolini bija tiranni, ap kuriem pulcējās negatīvi elementi, kas tos atbalstīja un piekopa vadoņu kultu. Ja vadonis ir ieguvis varu, tas to grib par katru cenu noturēt, citādi tam jāzaudē galva.

JAUNI BIEDRI DV HAMILTONAS NODAĻĀ

DV Hamiltonas nodaļā par pēdējiem iestājušies sekojošie: Dina Skulme, Dr. Pāvils Vasaraudzis, Ernests Reinis un Rūdolfs Ozolnieks.

APSVEIKUMS

Hamiltonas Vanadzes un Vanagi sirsnīgi sveic savus aktīvos biedrus Edmundu un Noru Pulkus sakarā ar ģimenes pieaugumu — meitu Indru Renāti.

...ies atbildēsim;
...stu bezmaksas

...KAIDROJUMI
...Ā

VIENAS DIENAS MUŠIŅA

Marksa teorijas kļūdas tagadnes skatījumā

Dabas pētnieki zina stāstīt par mušiņām, kuru mūžs ir tikai nepilnu dienu garš. Ja nu tāda mušiņa piedzimusi, teiksim, pēcpusdienā, vērotu, ka saule grimst zemāk un zemāk, līdz beidzot pazūd pavisam, ka laiks nenovēršami kļūst vēsāks un tumšāks un ka ap pusnakti, kad mušiņai pienākusi jau miršanas stunda, ir iestājusies pilniga tumsa un aukstums, un ja šāda mušiņa būtu apveltita cilvēka domāšanas un spriešanas spējām, tad sava mūža vakarā tai gluži dabiski būtu jāsecina, ka nu visam beigas, ka tumsība un aukstums valdīs mūžīgi, jo saules uzlekšanu, tātad gaismas un siltuma atgriešanos, šī mušiņa nekad nav piedzīvojusi.

Šis piemērs, šis mūsu iztēlē pieņemtais vienas dienas muši ņas loģiskais, bet reizē arī kļūmīgais secinājums spiež mūs daudz ko pārvērtēt. Vai tas nenorāda, ka tiklab dabas norišu, kā arī cilvēku sadzīves apgaismojumu un izpratni lielā mērā noteic mērauklas, ar kādām mēs šīs norises un parādības vērtējam.

Vai vienas un tās pašas mērauklas ilgstoša lietošana mūs nesastindzina; vai tā novājina mūsu domāšanas un spriešanas spējas?

Un vai šis augšējais piemērs nemudina mūs — un tas šoreiz ir vissvarīgākais — būt uzmanīgākiem, piesardzīgākiem un netaisīt tāļejošus un smagus lēmumus, balstoties tikai uz īslaicīgiem vērojumiem vai tikpat īslaicīgu pieredzi? Vai nav jābūt sevišķi uzmanīgiem tad, ja mudinājumi attiecas uz cilvēku sabiedrības un tās sadzīves pārveidošanas projektiem?

Jā visa pasaule tagad cieš, neizmērojami cieš; ja ir iestājies chaoss ,no kuŗa izeju vēl neviens valstsvīrs nav atradis, tad galvenais cēlonis tam visam ir Kārļa Marksa sociālisma mācība.

Markss dzīvoja kapitālisma sākuma posmā un viņu vēroja, ka ne ar ko neierobežotie kapitālisti nežēlīgi izmanto neaizsargātos strādniekus ,ka paši kapitālisti cīnās savā starpā, ka vājākie no viņiem krīt bankrotā un ka stiprākie kļūst vēl bagātāki. No tā nu Markss secināja, ka nenovēršami pienāks brīdis, kad būs atlicies tikai nedaudz lielkapitālistu, bet visi pārējie pasaules iedzīvotāji būs kļuvuši šo lielkapitālistu nabaga izmantojamie proletārieši. „Ražošanas līdzekļu un darba centrālizācija sasniedz tādu stāvokli, kad kapitālistiskais apvalks vairs nespēj tos saturēt. Tas pārsprāgst. Sit kapitālistiskā privātā īpašuma pēdējā stunda.

„Laupi nolaupito!" bija sociālistu sauklis 1917. gadā un vēlāk Krievijā.

Bet kādēļ tik ilgi gaidīt, līdz pienāk kapitālisma — pēc Marksa ieskatiem — nenovēršamās beigas; kādēļ tik ilgi mocities un kapitālistiem vergot? „Visu zemju proletārieši, savienojieties!" sauca Markss un viņa piekritēji, „cīnieties pret kapitālismu, gāziet kapitālistisko iekārtu ar varu, īstenojiet sociālismu, visus ražošanas līdzekļus un ražojumus, t. i. visu kapitālu, nododiet valstij!" Ja to izdarītu, tad — pēc sociālistu ieskatiem — iestātos stāvoklis, kad nebūtu vairs cilvēku izmantošanas, nebūtu vairs šķiru, t. i. izsūcēju un izsūcamo, tad būtu sasniegts labklājības stāvoklis, par kuŗu tālāk nav vairs nekā ko vēlēties.

Viss tas, ko Markss un uz viņa mācībām dibinātās sociālistu partijas vēlējās un uz ko tie cilvēkus mudināja un kūdīja, tika izdarīts Krievijā pēc 1917. g. revolūcijas. Tur sagrāva kapitālistisko sabiedrisko iekārtu un nodibināja sociālistisko, valstij paņemot savā īpašumā visus ražošanas līdzekļus un ražojumus. Viss ir padarīts un īstenots it kā pēc sociālistu priekšārakstītām notīm, tikai sludinātā un gaidītā labklājība nav iestājusies.

Protams, Markss, balstīdamies uz saviem īsajā cilvēka mūža iegūtiem vērojumiem un pētījumiem, nespēja paredzēt un nemaldīgi noteikt cilvēku sadzīves turpmāko izveidošanos. Markss nav spējis paredzēt, cik spēcīgu pašaizsardzības līdzekli izveidos strādnieki paši savu arodbiedrību veidā, viņš nezināja un nevarēja zināt, ka nāks politiskā brīviba ar balstiesībām ikvienai pieaugušai personai (tātad arī „proletāriešiem"!); nezināja, kā izveidosies sociālā likumdošana, kuŗa savā attīstības gaitā vēl nebūt nav apstājusies un nekad arī neapstāsies, kamēr vien cilvēku sabiedrība pastāvēs; nezināja, ka radīsies uzņēmumi, kuŗi ne tikai maksās strādniekiem kārtējās algas, bet gada beigās piešķirs tiem vēl arī daļu no uzņēmuma peļņas; Markss nezināja, kā iedarbosies vēlāk dažādās valstīs pieņemtie likumi par ienākuma nodokli; viņš nespēja paredzēt, kā attīstīsies kooperācija un kādu lomu tā spēlēs mazturīgāko ļaužu aizsardzībā.

Visi še minētie un vēl turklāt ļoti daudzi neminētie līdzekļi un apstākļi ir kapitālismu iegrožojuši, savaldījuši, ir izveidojuši kapitālistisko sabiedrisko iekārtu par tādu, kas cilvēka garīgās un materiālās prasības apmierina nesamērojami labāk, nekā otra mums pazīstamā sabiedriskā iekārta — sociālistiskā. Pie tam jāpiezīmē, ka kapitālistiskā iekārta spētu pakalpot cilvēcei vēl labāk, ja izbeigtos tieksmes un darbība šo iekārtu sagraut un ja tās vietā iestātos visu iedzīvotāju grupu radoša sadarbība.

Markss, kā ikviens mirstīgais, nespēdams nākotni saredzēt un pārredzēt, varēja kļūdīties; bet ja viņa pusnakts tumsas un sala mācībai, t. i. sociālismam vēl tagad sastopami piekritēji, ja vēl tagad sastopamas partijas — vienalga, kā tās saucas, — kuŗu programmās rakstīta ciņa pret kapitālismu, tad pret šādiem maldiem jācīnās kā pret mēri.

A. Sala

PA DZĪVES KĀPNĒM

Kādas latviešu vecmāmuļas mūža ritums

(15. aprīlī mūžībā aizgāja tepat 89 gadu vecumā **Anna Mituļe**, kuŗas mūža gaitas atspoguļo daudzu latviešu māmuļu dzīves ciņu.)

AUGSUPCEĻŠ

Vecāki — gājēji, pēc tam rentnieki un vēlāk kroņa muižu arendātori. Anna piedzimusi Vircavas mācītāja muižas rentnieku mājā 1869. gadā. Viņas skolas gados tēvs bija kļuvis Viskaļu muižas arendātors. Viskaļu muiža atradās Jelgavas pievārtē, un arendātora bērni gāja kājām uz 1 km atstato pilsētas skolu. Toreiz nebija latviešu skolu. Bija jāmācās cittautiešu skolās. Anna bija ļoti apņēmīga un apdāvināta, un izvirzījās par labāko skolnieci visas skolas apjomā. Skolu beidzot, viņa bija ieguvusi labas zināšanas 3 lielu tautu valodās un brīvi lasīja vācu, krievu un franču literatūru. Viņa sevišķi interesējās par vēsturi. Ar savu nosvērto, izlīdzināto, apvaldīto raksturu, skaidro domāšanas veidu un ideālistiski noskaņoto garu viņa bija disponēta skolotājas amatam.

Bet dzīve ievirzījās citās sliedēs, tolaik latviešu meitenei parastās: viņa agri apprecēja latviešu lauksaimnieku un kļuva kroņa muižas arendātora sieva. Vadīja muižas saimniecību un audzināja divus dēlus, pati tiem mācīdama lasīt un rakstīt latviski, vācieši un krieviski, un rūpējās, lai dēli tiktu pilsētas skolās. Vecākais dēls nobeidza reālskolu un studēja lauksaimniecību Rīgas politechniskajā institūtā, bet studijas nobeidza Pirmā pasaules kara laikā Maskavā. Jaunākais iestājās ģimnazijā un studēja teoloģiju Tērbatā un vēlāk Latvijas universitātē.

PIRMIE SITIENI

Kad 1. pasaules karš sāpīgi skāra arī latviešu tautu un zemi, piespiedu kārtā bija jāuzņemas bēgļu gaitas. Kad nodibinājās pirmie Latviešu strēlnieku bataljoni, māte bija lepna, ka arī viņas dēls ierindojās tāvijas aizstāvju rindās. Atvadoties no dēla, mātei nenoritēja neviena asara.

Atkal paveroties ceļam uz dzimteni, vācu okupācijas vara nelaida muižā iekšā. Bija jāsāk dzīve no jauna citā vietā. Tad nāca sarkanarmijas iebrukums, laulāta drauga pēkšņa nāve, ļoti grūta slimība, un viņa viena pati ar nule ievadīto jauno saimniecību.

JAUNS PAGRIEZIENS

Pēc kara pavisam negaidot ierādās mājā bez vēsts pazudušais dēls ar mazu meiteni uz rokas. Meitenes māte, nespēdama pārciest badu Krievijā, bija mirusi. Abi — tēvs un mazā meitiņa — garajā ceļā bija novārguši, mazā turklāt vēl slima. Tagad vecmāmiņai sākās jauna dzīve. Nu bija dēls ,kas varēja saimniekot un pašai jauns pienākums — audzināt mazmeitu. Šim uzdevumam viņa nodevās ar visu savu sirdi un dzīves pieredzē iekrāto gudrību.

LIELĀ KATASTROFA

Pienāca 1940. gada jūnijs. Sarkanarmijas iebrukums Latvijā. Dēls brīvās Latvijas laikā ilgus gadus bija rosīgs sabiedrisks darbinieks Jelgavas pilsētā un apriņķī. 1940. gadā dēlu apcietināja, un viņš pazuda aiz cietuma mūriem. Mājas nacionalizēja, un viņu ar mazmeitu dīvu stundu laikā no tām izraidīja.

Politiskai situācijai mainoties, viņas abas atkal turp atgriezās. Bet dēls bija pazudis bez vēsts.

GRŪTĀ DIENA

Otra kara laikā, sākoties uzbrukumam Jelgavai, īsā pusstundā nācās atkal atstāt dzimtās mājas un par jaunu doties bēgļu gaitās. Kurzeme šķita pēdējā patvēruma vieta. Jūras krastā stāvēja neliels velkonītis, kuŗa vaditāji gaidīja izdevīgu brīdi, lai dotos uz Zviedrijas pusi. Tagad bija pienācis viens no grūtākajiem brīžiem vecmāmiņas dzīvē — bija jāizšķiras: vai doties prom, vai palikt dzimtenē. Viņai bija 75 gadi. Mazmeitas lūgšanas uzvarēja, viņa beidzot padevās un izšķīrās iet svešuma ceļus kopā ar mazmeitu, znotu un viņu mazo, gadu veco meitenīti. Jūrā nācās pārciest vētru un izsviest viļņos no mājām pēdējā brīdī līdz paķertās mantas. Laimīgā kārtā Latvijas laudis tomēr sasniedza Gotlandes krastus.

TRIMDA

Viesmīlīgā Zviedrija uzņēma nelaimīgos latviešu bēgļus, deva viņiem patvērumu un darbu. Tomēr, dzīvojot tik tuvu boļševiku okupētajām zemēm, nebija īsta miera.

Pienāca brīdis, kad jaunie gājputni cēlās spārnos, lai meklētu mierīgāku dzīvi tālā aizjūras zemē. Viņiem pavērās ceļš uz Savienotajām Valstīm. Vecmāmiņai durvis uz turieni, vismaz pagaidām, bija slēgtas. Bet kā vienai palikt svešos laudīs? Viņa izšķīrās doties pāri okeanam pie jaunākā dēla uz Kanadu.

ŠĶIRŠANĀS NO MAZBĒRNIEM

Tas bija Halifaksā, kad kuģis ar vecmāmiņas mazbērniem brauca tālāk uz kaiminvalsti un viņai bija jāpaliek Kanadas krastā. Bet ceribas drīz satikties bija lielas. Kanadā viņa sāka interesēties par vizu iebraukšanai Savienotajās Valstīs lai tur apciemotu mazmeitu un viņas bērnus. Tagad viņai bija 82 gadi Apgrūtinātas dzirdes dēļ viņa vairs nespēja iemācīties angļu valodu, bet tas viņu netraucēja doties ceļā uz kaiminvalsti pie bērniem. Tik ļoti viņa ar tiem bija saaugusi, ka nespēja bez tiem būt.

Gan katru vasaru mazmeitas bērni ciemojās pie vecmāmiņas Kanadā, bet paciest Kanadas ziemu bez bērniem likās par grūtu. Viņa atkal lūdza vizu, bet konsulāts prasīja personīgi ierasties, lai to saņemtu. Viņa lūdza konsulu, lai aiztaupa viņai garo ceļu viņas lielā vecuma dēļ. Kad konsuls noraidīja viņas lūgumu ,viņa nolēma iegūt Kanadas pavalstniecību. Viņa izmācījās no galvas pavalstniecības pārbaudījumam vajadzīgās atbildes un 87 gadu vecumā atbildēja uz visiem jautājumiem angliski, un veica savu pārbaudījumu spīdoši. Ja Kanadas tiesnesis, kas viņu **eksāmināja pavalstniecības pārbaudījumā**, būtu varējis sarunāties ar latviešu vecmāmiņu kādā citā valodā, viņš būtu pabrīnījies, cik daudz viņa zina par Kanadu, tās vēsturi un ģeografiju, un par daudzām citām zemēm un notikumiem pasaules vēsturē.

Kopš savas pirmās dienas Kanadā viņa lasīja abus lielākos šī kontinenta latviešu laikrakstus. Visvairāk laika lasīšanai viņai atlika mūža pēdējā desmitā. Viņas acis bija gaišas, prāts skaidrs un atmiņa dzidra. Vēl pēdējā dienā viņa skaidrā rokrakstā uzrakstīja aizkavējušos vēstuli savai krusmeitai, ar to noslēgdama savu diezgan plašo korespondenci. Nevienu latviešu dievkalpojumu, kad vien spēki atļāva, viņa neizlaida.

PĒDĒJĀ GAITĀ

Pavalstniecības papīri tagad bija rokā, nevajadzēja vairs vizas, lai noklūtu pie bērniem, bet radās citi šķēršļi. Atnāca **gara Kanadas ziema, un vecmāmiņas** spēki ar katru mēnesi manāmi zuda. 15. aprīļa rītā viņas acis aizvērās šai pasaulei, un, pašai nezinot, bēru rati viegli jo viegli aizvizināja viņas mirstīgās atliekas pāri robežai, kas tik nežēlīgi bija šķirusi viņu no mīļajiem bērniem. Mineapoles pilsētā Latviešu draudzes kapos līdzās citām svešuma ceļos piekusušajām latviešu mātēm arī viņa atradusi atdusas vietu — tuvāk bērniem.

A.

JA JŪS SŪTĀT DĀVANU SAIŅUS

un vēlaties, lai Jūsu piederīgie saņemtu labākās kvalitātes preces par iespējami zemākajām cenām un pie tam visīsākajā laikā, tad saiņu sagatavošanu un nosūtīšanu uzticiet mums. Pieprasiet mūsu cenrādi, ierakstot šai sludinājumā savu vārdu un adresi un atsūtot to mūsu firmai: **DAUGAVA PARCEL SERVICE, Bellmansgatan 15, Stockholm S6, Sweden.**

Mr., Mrs., Miss .....
.....
.....

LATVIEŠU KULTŪRAS DARBS ASV

Latviešu skolu skaits pieaudzis. — Kultūras fondam līdz šim saziedots 4.624 dol.

ALA's Kultūras biroja vaditājs J. Kadilis sagatavojis pārskatu par biroja un Kultūras fonda darbību 1957./58. g. No tā redzams, ka **Izglītības sekcija** (vaditājs M. Celms) intensīvi strādā pie jaunu lasāmgrāmatu sagādāšanas. Notecējušajā darbības gadā ASV darbojušās 59 latviešu skolas, viena skola vairāk kā iepriekšējā gadā. 39 skolas uztur draudzes, bet 20 — biedrības un paši vecāki. 59 skolās mācās 1969 skolēni, kas ir par 8 vairāk kā iepriekšējā gadā. Tos māca 328 skolotāji, no kuriem 45 nāk no latvju jaunatnes, kas ir apsveicama parādība. Skolotāju skaits palielinājies par 31. 30 skolās skolotāji par savu darbu saņem 2 dol. stundā vai mazāk, 7 skolās tie saņem ceļa izdevumus, bet 22 skolās nesaņem neko. Skolēnu bibliotēkas ir 47 skolās. Atzīmējama latviešu skola Kalamazū dzejnieka A. Kaugara vadībā, tās bibliotēkā pašlaik ir 823 grāmatas.

Jaunatnes sekcija (vaditājs K. Sventeckis) īpašu vērību veltījusi jaunatnes vaditāju sagatavošanai. Atzinības balva $100,- par izciļāko aktivitāti jaunatnes pulciņu darbībā piešķirta Bostonas latviešu Trimdas draudzes jaunatnes pulciņam.

Literātūras sekcija (vaditājs E. Raisters) izvērtējusi 6 jaunatnes grāmatu manuskriptus, kuŗus paredzēts izdot.

Zinātniskā sekcija (vaditājs Dr. P. Norvilis) uzsākusi sistēmatisku pārskatu sagatavošanu par latviešu trimdas zinātniekiem un viņu publicējumiem, sekojot arī zinātnisko iestāžu darbībai okupētajā dzimtenē. Aptaujā par trimdas dzīves psiholoģiskajām parādībām iegūtos datus apstrādā; tos paredzēts publicēt īpašā izdevumā.

Tēlotājas mākslas sekcija (vaditājs prof. A. Annus) galveno vērību veltījusi latviešu mākslas izstādes noorganizēšanai Dziesmu svētku laikā.

Teātŗa mākslas sekcija (vaditājs J. Neimanis) uztur kontaktu ar lielākiem ansambļiem. Pag. gadā darbojušās pavisam 22 trupas, izrādītas 27 lugas. Grūtības nonācis Teātŗa draugu biedrības ceļojošais teātris, kuŗa pēdējais iestudējums nesis zaudējumus.

Skaņu mākslas sekcija (vaditājs B. Skulte) aktīvi piedalās Dziesmu svētku rīkošanā. Uzņemti skaņu lentā čellista prof. A. Teichmaņa ieskaņojumi. Noorganizētas abonentu koncertu apvienības vairākās pilsētās. Interesenti šai jautājumā var griezties pie sekcijas pārstāvja V. Ziedoņa, 218 So. Gladston Ave., Indianapolis, Ind.

Kultūras semināru sekcija (vaditājs prof. P. Starcs) nodibināta pēc ALA's kongresā Filadelfijā pieņemtā lēmuma. Noorganizēts latviešu valodas un literātūras seminārs filologa J. Bičoļa vadībā. Pagaidām dalībnieki vēl nav pieteikušies.

Latviešu dzīves archīvs (vaditājs M. Šlessers) ir pabeidzis dokumentu klasificēšanu par pag. gadu. Archīvs ieguvis vairākas kopijas no filmām, kuŗās redzama Latvijaa vai latviešu dzīve trimdā. Šīs filmas apceļo latviešu kolonijas ASV un Kanadā. Par šo filmu izrādēm iegūto atlikumu — 374 dol. izlietos jaunu dokumentārfilmu iegādei.

Mūzikas bibliotēka (pārzinis A. Lindbergs) iegādājusies lielāku skaitu latviešu autoru darbu.

Gadskārtējā Kultūras dienu akcijā izsūtīti 9.000 aicinājumi ziedot Kultūras fondam. Līdz š. g. 25. aprīlim atsaukušies 1.406 ziedotāji ar ziedojumu kopsummu $4.624,-. Akcija vēl turpinās.

Savienotās VALSTIS

ČIKĀGĀ

● Rakstniece un juriste Karola Dāle Otto Krolla teātŗa studijas priekšlasījumu komitejas sarīkojumā svētdien, 4. maijā Hull House kamīnu zālē runāja par tagadnes cilvēkiem ļoti svarīgu jautājumu, skatot cilvēku attieksmes jaunā gaismā. Dāle citēja un iztirzāja mūsu un cittautu rakstnieku darbos tos jautājumus un tēlotos raksturus, kuŗus skārusi šī ievirze, pieminēdama, ka bieži vien par fantaziju rakstnieku darbos turētais nav nekāds izdomājums, bet notikumi no dzīves. Viņa minēja interesantus gadījumus no savas juristes prakses Rīgā, kad kāda jauna un skaista sieva pieprasījusi vadīt viņas šķiršanās prāvu no sava sabiedrībā visai pazīstamā vīra, jo esot ārkārtēji iemīļojusies kādā citā, precētā, bet gan neskirtā vīrā, kas savukārt šķiršoties, un tad viņi precēšoties. Kad Dāle ieteikusi pagaidīt, kamēr otrs šķiras, kundze tomēr atteikusi, jo precēto jauno līgavaini tik ļoti mīlot, ka nevarot gaidīt. Ja Dāle neuznemoties laulības šķiršanu, iešot pie cita advokāta. Dāle klienti pieņēmusi un panākusi šķiršanos, bet pēc kādiem mēnešiem atkal atnākusi jaunā šķirtene un vēlējusies, lai advokāte izkārtotu vecās laulības atjaunošanu, jo viņa jau atkal dzīvojot pie sava vīra pie tā, no kuŗa tā steigusies projām. Kundze arī panākusi savas laulības atjaunošanu. Interesanti bija arī piemēri par uzspiesto milestību, tāpat par mūsu dinamiskā laikmeta pazīmi — neprašanu domāt. Klausītāji tālās viesņas lekciju uzņēma ar lielu interesi. Beigās viņai pasniedza rožu puķi.

● Tidemaņa topošās grāmatas „Mana dzīve" fragmentus lasīs Māra Antēna svētdien, 18. maijā, pl. 6 vakarā Bowen zālē, Hull House, 800 S. Halsted St. Tidemaņa gleznu skate radījusi sabiedrībā lielu interesi, un to 2 pirmajās dienās apmeklējuši 400 cilvēku un pārdotas 7 gleznas. Izstāde atvērta darbdienās no pl. 2 p.p. līdz pl. 8 vakarā, bet svētdienās no pl. 12 d. līdz pl. 8 vakarā. Ieeja pret ziedojumiem. Izstādi slēgs 18. maijā.

ROČESTRA (N.Y.)

● Ģimenes dienas dievkalpojumu sv. Pāvila baznīcā vadīja draudzes māc. T. Ziraks. Pēc dievkalpojuma baznīca apakšējā zālē dāmu komiteja bija klājusi galdus ģimenes dienas kopējam azaidam, kurā tencināja latviešu māti. Māc. T. Ziraks sirsnīgus vārdus veltīja Ročestras latviešu mātei — senīorei Emmai Rencenbergu māmuļai, kuŗai 17. maijā piepildās 85 mūža gadi. Žirgta un nepiekususi tā izaukļējusi 4 bērnus, un tagad ap viņu jau prāvs pulciņš mazbērnu. Mācītājs pasniedza Jauno Derību, bet draudzes dāmu komitejas un valdes vārdā draudzes priekšnieks J. Lejnieks — svečturi. Arī visas 70-gadīgās māmuļas apveltīja ziediem un mīļām vēlmēm. Svētdienas skolas mazajie kuplināja draudzīgo sanāksmi ar jaukām deklamācijām par mātes gaišumiņu un padomiņu. Varēja vēlēties, lai nozimīgai un tradicionālai dienai būtu vairāk dalībnieku.

● Ritu Kauni un Marģeri Cubiņu no Filadelfijas salaulāja māc. T. Ziraks. Kāzu svinībās, kas notika Social Erie kluba telpās, piedalījās ap 40 viesu.

● Sovasar vietējās vidusskolas absolvē: Lilita Dzene, kas studēs filoloģiju Ročestras universitātē, Juris Lejnieks (ar stipendiju) un Gunārs Ruģelis (ar stipendiju), abi studēs inženierzinības turpat.

● Pilsētā nodarbinātie tautieši pēc nozarēm klasificējas sekojoši: fabrikās un darbnīcās — 51%, slimnīcās — 7%, studē vai gatavojas augstākam zinātniskam gradam — 7% būvniecībā — 5%, biroju darbos — 10%, dažādos — 20%. Pašreiz vairāki tautieši joprojām bez darba vai arī strādā samazinātu darba laiku.

● Pēc operācijas un neilgas slimošanas 3. maijā miris Dāvis Riekstiņš. Viņš Latvijā bija ilggadīgs dzelzceļa ierēdnis Ventspilī. Trimdas gaŗāko posmu vadīja Zviedrijā un tikai pirms 1½ gada iecelōja ASV. Nelaiķi 7. maijā guldīja Mt. Hope kapos, piedaloties prāvam draugu pulkam. Izvadīja māc. T. Ziraks. Aizgājējs atstāj dzīves biedri un 4 dēlus.

As.

POKIPSIJĀ (N.Y)

● Ev.-lut. dievkalpojumu kopas valde sasauc pilnsapulci 17. maijā, plkst. 18.00 Ed. Liča dzīvoklī, 197 Main Street. Darba kārtībā paredzēts valdes ceklu un revizijas komisijas ceklu ziņojumi, amatpersonu pārvēlēšanas budžeta jautājumi un mācītāju piesaistīšana turpmākajiem dievkalpojumiem. Tāpat uzaicināts dot ziņojumu par vienīgo aktīvo Pokipsijas latviešu iestādījumu — Svētdienas skolu. Kopas valde lūdz ierasties biedrus lielā skaitā, jo pagājušā sasauktā pilnsapulce nevarēja notikt biedru neierašanās dēļ.

GRĀMATVEDIS
uzņēmumiem
Zvanīt HU 5-6121, Toronto.

LNAK
DARBS UN NODOMI

JAUNI IEROSINĀJUMI UN LĒMUMI PAPLAŠINĀTĀ VALDES SĒDĒ

Pirmais vispasaules pretkomūnisma kongress, kas notiks Ungārijas revolūcijas otrā gada dienā, 23. oktobrī Istanbulā, Turcijā, bija galvenais pārrunu temats pēdējā paplašinātā LNAK valdes sēdē. Šī kongresa sagatavošanas konference sanāca marta mēnesī Mēksikā, un tajā piedalījās LNAK delegāts Hugo Atoms, par ko plaši atreferējumi bija mūsu laikrakstā. Tagad konferences prezidijs noteicis kongresa dienu un vietu, uzaicinot iemaksāt paredzēto dalības naudu $350,-. Uz LNAK ierosinājumu šis jautājums pārrunāts arī pēdējā ALA's valdes sēdē, kur ieteica šī jautājuma kārtošanu uzņemties BPLA. ALA's valde šādam ierosinājumam principā pievienojās, bet pieprasa papildus informāciju par kongresa dalībniecēm, tā sagatavošanu u.t.t.

Lai nenokavētu latviešu piedalīšanos šajā nozīmīgajā pretkomūnisma kongresā, LNAK valde nolēma līdz 10. maijam iemaksāt paredzēto dalības naudu $350,- un lūgt pagarinājumu latviešu delegāta paziņošanai. Arī LNAK valdes vienprātīgs atzinums bija, ka līdzdalības nokārtošana šajā kongresā un latviešu delegāta izraudzīšana būtu jāuzņemas BPLA, tā dodot iespēju izraudzītajam delegātam runāt visas brīvās pasaules latviešu vārdā. Ja BPLA šī jautājuma kārtošanu tomēr neuzņemtos, tad par turpmāko lems LNAK valde. Par piedalīšanos pretkomūnistiskajā kongresā nolēma informēt Eiropas apspiesto tautu asamblejas vaditāju Dr. V. Māsēnu.

Par LNAK jaunatnes nozari un tās pēdējo sēdi vispusīgu ziņojumu sniedza nozares vaditājs T. Kronbergs, lūdzot valdi apstiprināt par nozares referentiem A. Zuti — studentu lietās, V. Vagneri — skautu lietās, Pārslu Celmu — LJNAK lietās un Judīti Vagneri — gaidu lietās, ko valde arī apstiprināja bez iebildumiem.

Pēc jaunatnes nozares atzinuma, ļoti svarīgi būtu iedzīvināt un reālizēt iecerētā latviešu nama ideju, vai arī citādi atrisināt telpu jautājumu, kas dotu plašākas iespējas jaunatnes organizāciju darbam. Liela ievērība piešķirama arī latviešu sarīkojumiem, lai jaunatnes sarīkojumus

CĪŅAS LEJASKURZEMĒ OKTOBRĪ UN NOVEMBRĪ 1919. GADĀ

Izraksts no Latvijas atbrīvošanas kara vēstures

IEVIETOTS UZ LATVIEŠU VIRSNIEKU APV-BAS LŪGUMU.

„Jau 1919. gada pavasarī Liepājā sāka formēt II šķiras zemessargus, kuru uzdevums bija vajadzības gadījumā pastiprināt mūsu nacionālo karaspēku, bet galvenā kārtā atbrīvot to no sardžu dienesta Liepājā. Tomēr landesvēristu 16. aprīļa pučs visu pasākumu izjauca: Latviešu biedrības namā zemessargu iero-ču un mantu noliktavās izlaupīja un pašus zemessargus izklīdināja. Lielākā daļa no zemessargiem palika Liepājā un gaidīja tikai izdevīgu brīdi uz pavēli atkal salasīties kopā. Tāds brīdis arī drīz vien pienāca, kad vācu spēki 22. jūnijā atstāja Liepāju un atgāja uz Priekules rajonu. Palikušie Liepājā II šķiras zemessargi nekavējoties salasījās kopā un uzņēmās sardžu dienestu. Agrākiem zemessargiem tagad pievienojās arī lielāks skaits apsardzības ministrs iecēla par Liepājas rajona latviešu karaspēka priekšnieku pulkvedi Peniķi ar divīzijas komandiera tiesībām un viņa rīcībā atdeva visus tos mūsu spēkus, kuri atrašanās ar bijušās Krievijas valsts karogiem ārkārtīgi uztrauca Liepājas pilsoņus, kas taņķ saskatīja jaunus iekarotājus. Ar protesta iesniegšanu sabiedrotiem, mūsu Pagaidu valdība panāca to, ka firsta Livena nodaļas bataljoni palika tikai līdz mūsu pulka atbraukšanai no Ziemeļlatvijas, un patiešām 9. jūlijā kara kuģi abus nelielos bataljonus aizveda uz Narvu. Pēc Cēsu kaujām mūsu Pagaidu valdība 27. jūnijā atkal uzņēmās valsts pārvaldīšanu un nākošās dienās aizbrauca no Liepājas uz Rīgu, kur ieradās 8. jūlijā. Tā kā vācu spēki bija gan atstājuši Liepāju, bet tomēr atkal apstājušies viņas tuvumā Priekules rajonā, mums vajadzēja būt uzmanīgiem, jo vāciešiem varēja vienā jaukā dienā ienākt prātā atgriezties Liepājā. Lai to nepieļautu, mūsu spēkus Liepājā vajadzēja pastiprināt, bet pie pašreizējiem politiskiem un militāriem apstākļiem to varēja izdarīt tikai ar Ziemeļlatvijas spēkiem. Tā to arī izdarīja: no Ziemeļlatvijas brigādes rezerves bataljona izlasīja 22 virsniekus un 1580 instruktorus un kareivjus, saformēja no tiem 3. Jelgavas pulku (vēlākais 7. Siguldas pulks) un, plkv.-leņ. Dankera vadībā, to 30. jūnijā pārveda uz angļu 3 kara kuģiem no Tallinas uz Liepāju. Tur jau atradās Liepājas II šķiras zemessargu bataljons no 2 rotām, kas tagad bija iztērētas no ļaudīm, kam bija blakus nodarbošanās, un pārformēts par tīri militāru vienību. Par zemessargu bataljona komandieri 26. jūlijā iecēla vltn. Dzeniti - Zeniņu, kas enerģiski ķērās pie bataljona apmācības un pakāpeniski apmainīja pavecos karavīrus ar jaunākiem. Bez minētām 2 karaspēka vienībām Lejaskurzemē vēl atradās lielāks skaits dažādu komandantūru, katra ar savu karavīru kokopā un uzņēmās sardžu dienestu. Agrākiem zemessargiem tagad pievienojās arī lielāks skaits apsardzības ministrs iecēla par Liepājas rajona latviešu karaspēka priekšnieku pulkvedi Peniķi ar divīzijas komandiera tiesībām un viņa rīcībā atdeva visus tos mūsu spēkus, kuri atrašanās ar bijušās Krievijas valsts karogiem ārkārtīgi uztrauca Liepājas pilsoņus, kas taņķ saskatīja jaunus iekarotājus. Ar protesta iesniegšanu sabiedrotiem, mūsu Pagaidu valdība panāca to, ka firsta Livena nodaļas bataljoni palika tikai līdz mūsu pulka atbraukšanai no Ziemeļlatvijas, un patiešām 9. jūlijā kara kuģi abus nelielos bataljonus aizveda uz Narvu. Pēc Cēsu kaujām

ZĒTS CEĻŠ

n viņa kori

dre. Jūlijs Pamiljens, kuram nav ne-
nas kādas radniecības ar Ņujorkā
āja pazīstamo šachmatistu — arī J.
to Pamiljenu. Pamiljenam ļoti kā-
jas roja kādas dziesmas spožā beigu
atā akordā pielikt oktāvu „uz aug-
īzi- šu". Ar laipnu humoru diriģents
ne- aizrādīja, lai labāk nekonkurē-
ces jot ar sopräniem.
ko- Visvairāk bija altu solistu:
ro- Elija Druva, Elza Zariņa, Lidija
— Bērziņa-Dravniece, Āboltiņa u. c.
cie- Vienīgais basa-baritona solists
tās bija Lidijas brālis — Teodors
am Bērziņš kurš nu tālajos rietu-
mos Kolumbijas upes malā nē-
ris- sā un naglo dzelzceļa gulšņus.
am Īpata situācija kori bija bari-
ij. tonam — studentam Meistaram,
m- kas ar sirdi un dvēseli piederēja
ku, abiem slavenajiem — Reitera un
āja Dziesmuvaras koriem. Abos ko-
ros viņam bija nepatikšanas un
ultimātit, jo mēģinājumi iekrita vienā laikā.

Liels īpatnis bija rakstnieks Pāvils Gruzna, kuŗa zināšanām un pienākuma apziņai bija smagi trūkumi. Dziesmas viņš zināja ļoti vāji, bet Reiters viņu nenoraidīja vienīgi tāpēc, ka Gruzna rakstīja diezgan interesantus komentārus „Jaunākajām Ziņām" par Reitera koŗa ārzemju turnejām. Rakstnieks bija ļoti padevies alkoholam, un tas kādā ārzemju ceļojuma laikā radīja tik nepatikamu situāciju, ka Gruznam bija no koŗa jāšķiras.

Starp citu korim palīdzējuši arī operas solisti Herta Lūse, Jānis Niedra, Emils Mauriņš, prof. Dr. Kārļa Kundziņa dzīves biedre Ebba un citas lielas personības. Vēl pirms dažiem gadiem Vašingtonas valsts (rietumos) mazajā Longvjū latviešu kolonijā, baznīcā allaž vēroju pirmajā solā šo sirmo profesora dzīves biedri. Katrā korālī no viņas puses atskanēja skaisti, sonori alta intervali kopā ar viņas vīra pāris oktāvas zemākiem oktāvbasa toņiem — no kanceles.

Vai nav ar' dīvaini cilvēku likteņi: toreiz Longvjū es spēlēju prof. Kundziņa dievkalpojumos ērģeles, bet solos sēdēja reiterieši — Ebba Kundziņa, Lidija Draviece, Teodors Bērziņš, arī Portlandes ciemiņi Jānis Celms un Ida Trapāne. Netrūka arī „dziesmuvariešu" ar Janieka *kundzi* un *Krievu Kārli* priekšgalā.

(Turpinājums sekos)

---

sasniedzis, princis atgriezās Kur-
avas mātes tiesu, un tas bija 1681.
nu gadu pirms hercoga Jēkaba nā-
r tēvu, un hercogs Jēkabs beidzot
viņš ar grūtu prātu bija samieri-
dēlu greizi ievadīto dzīvi. Pats
ādāja ar vēstulēm un ieteikšanas
ēdams, lai viņš labāk braucot uz
dā gadījumā netrūkšot tēva nau-
lai iztiekot pats ar savu.

Aleksandrs galigi iestājās kūrfir-
vienojies ar Frsdrichu Kazimiru
nošanās viņam deva septiņu iecir-
ājas, Jaunsaukas, Biržu, Sēļpils,
ienākumus kā procentus no viņam

am uzdeva saformēt kājnieku pul-
ņš par tūkstoš dālderiem no sava
a simtu divdesmit jaunus brašus
olija pret turkiem viss puiks iz-
āts; un princis Brandenburgā pi-
r neliela saspiņa vīra. No jauna
. Puiks vairs nesanāca, bet princis
bataljona tiesa prūšos un Pomerā-
ēkiem rūdas papildinādanas —
s priekšā divdesmit trešajā jūlijā
ientu.

★

ģūra, bavāriešu un austriešu pul-
spavēniekus viņus varējis sakār-
varoņiem.

ņama nav visapkārtējās pilsētas.

i par princi gan sūdzēja, ka tā cel-
s viņu ķērusi krāts, dīvu pirkstu
ā stāv rakstīts.

kādā Donavas ielejā un ali-
ai. Viņa sekretāram Rippentam
vaicāts, ko princis vēl teicis, un
s bija pierakstījis. Princis mierīgo
r dīženiem, grūtiem pienākumiem,
Ka princis gan radīts ar
edrīkst aizmirst, ka šāds stāvoklis
runājis par pavēlniecību pār elki-
ir to, ka tā ir tik patapusi spēkā. Kā
šanai ar
ā i e t
rm. Ka esot cilvēki, ja iedzeruši
Ar skaidru galvu, drosmīgi un ne-
m ejot viedokļa. Un varbūt vēl
ts vasaras vidus, kad Kellairu pā
ilke zirgi, tādēļ briždiem, ar jāt-
ns transports, kas ievainoto prin-
mēru. Presburgā viņu nesa tālāk

ieti ar sešiem dūkaniem zirgiem no
zemi vajadzēja nogādāt kučieriem
am Biriņam.
rpinājums sekos).

IEVĒROJAMS NOTIKUMS MĀKSLAS DZĪVĒ ČIKĀGĀ

Arnolds Apse

LAPA VĒSTUREI

Uz karātavu koka
Salts mēness spožums dej,
Jo raksta miroņroka
Tur lapu vēsturei.

Pie galda pārbagāta
Svin dzires varenie,
Līdz reibumā bez prāta
Top asinskāri tie.

Kā zvērs aiz dzeloņdrātīm,
Kā ellei nolemts gars —
Ik dienas pērts līdz vātīm,
Mirst badā vergu bars.

Nes žulti sirdī tauta,
Pēc maizes bērni raud,
Bet roka, dūrē rauta,
No masu kapa draud.

Tieši pirms divi nedēļām Čikāgu pārsalca vēsts, ka no Toronto ieradies mākslinieks Jānis Tīdemanis un, viens pats visu ceļu vadot mašīnu, atvedis 87 gleznas, viskairāk lielus audeklus. Tā arī bija: par spīti tam, ka mākslinieks vēl nebija pilnīgi atveseļojies no savas grūtās slimības, viņš tomēr bija uzņēmies lielo risku, nebaidījies no piepūles, un atvedis čikāgiešiem savus mākslas darbus. Apmeties Hull House telpās un novietojis savu mašīnu ar gleznām garāžā, mākslinieks sāka rūpēties par piemērotas zāles meklēšanu. Izrādījās, ka Benedicta mākslas galerija par mazu, lai visas gleznas pienācīgi izstādītu. Un arī tā bija jau aizņemta, tāpat citas Hull House telpas, kādēļ Krolls ieteica aizbraukt uz jaunieguto latviešu namu un izstādi sarīkot tur. Tīdemanis, apskatījis nama zāles, tomēr arī tās atzina par mazām. Beidzot, uz mākslinieka neatlaidīgu lūgumu, HH direktors nodeva izstādes rīcībā lielo Bowen zāli un atsauca visus tur jau iepriekš paredzētos sarīkojumus. Nu sākās intensīvs darbs ar gleznu ielogošanu un Bowen zāles piemērošanu gleznu skatei pārvēršot gan sienas, gan apgaismojumu, ko paveica HH darbinieki ar inženieru. Jo čakli techniskos darbus paveikt Tīdemanim palīdzēja Jānis Strods, R. Spuris, V. Aistars un R. Eikens. Tā izstādi noteiktā laikā, sestdien, 3. maijā, plkst. 3 p.p., varēja atklāt. Interesanti atzīmēt, ka, kā pirmais viesis ieradās māc. Ķirsons ar ģimeni.

Pirms izstādes atklāšanas Otto Krolls apsveica viesus savā Kultūras biroja, kā rīkotāja, un mākslinieka vārdā, izsakot pateicību jau augšā minētajiem darba veicējiem, lūdza Čikāgas latviešu organizāciju apvienības jaunievēlēto priekšnieku, māc. V. Landmani, atklāt izstādi. V. Landmanis savā uzrunā uzsvēra, ka katrai tautai ir bijuši diženi mākslinieki, un tāds ir arī J. Tīdemanis latviešiem. Kuplā skaitā atnākušie ciemiņi pēc atklāšanas runas sveica mākslinieku aplausiem.

Šī ir pirmā tik liela latviešu izstāde Čikāgā,, kuŗā sevi rāda viens mākslinieks. Visas plašās zāles sienas ir gleznu aizņemtas, un tā varēja būt vēl lielāka, lai jo labāk izceltos atsevišķi darbi.

Savos mākslas darbos Tīdemanis parāda sevi par lielisku krāsu virtuozu, kas pārvalda jo teicami gleznieciības techniku, krāsu noslēpumaino harmoniju, vai nu tas skatāms portretos, klusās dabās un ainavās. Viņš pārzina arī jo labi anatomiju, kā to var redzēt lieliskajā gleznā „Sievietes mugura." Visas gleznas runā uz skatītāju ar lielu mākslinieciskū spēku, kādēļ nav brīnums, ka vairāki izstādes apmeklētji izteikušies, ka jānāk vēl, lai visu šo skaistumu izbaudītu atkal no jauna. Šo rindiņu rakstītājs ar lielu prieku var apliecināt, ka guvis savai dvēselei baudu, īstu mākslas baudu. Tīdemanis ir ne vien labs tiešamības redzētājs, bet arī meklētājs, ko prot parādīt savos mākslas darbos.

Atklāšanas dienā izstādē varēja redzēt daudzus sabiedriskus darbiniekus un mākslinieku, kā aktrises Māru Antēnu, Aidu Eikeni, vijolnieku Ž. Dumpi, režisoru Valdi Hermani, dzejnieci Karolu Dāli, filmu studijas vadītāju inž. D. Stauveru, dziedoni Lidiju Ventu, aktieri A. Osi un citus. Pirmajā dienā pārdotas 3 gleznas.

Krolla Kultūras birojs, kas ar šo izstādi aktīvizē savu darbu, šo gleznu skati līdzēs izkārtot arī citās vietās, piem., Kalamazū, Grand Rapidos, Milvokos, Minneapolē, Klīvlendā u. c.

Gleznu skate atvērta darbdienās no pl. 2 p.p. līdz pl. 8 vakarā, bet svētdienās no pl. 12 dienā līdz pl. 8 vakarā.

O. L.

IZSTĀDE TORONTO

Svētdien atklājamā Krāsas un formas izstādē bez iepriekšējā numurā minētiem vecbiedriem Nuliša un Kopmaņa, piedalīsies arī pagājušā gada Ontario mākslas kolledžas laureāts Visvaldis Reinholds. Izstādi atklās Hart House mākslas galerijas telpās, plkst. 2.00 p.p., tā būs atvērta līdz mēneša beigām katru dienu, no pirmdienas līdz piektdienai no pl. 12 līdz 10 vakarā, sestdienās un svētdienās no pl. 2 p.p. līdz pl. 5 p.p.

Biedrības ceļojošā izstāde notiek: maijā Kičenerā, jūnijā — St. Katerīnās.

OTTO KROLLS JUBILĀRS

Otto Krolla 70 gadu dzimšanas dienas mūzikāli-vokālā sarīkojumā sestdien, 24. maijā, plkst. 7 vakarā Bowen zālē, 800 S. Halsted ielā (ieeja no Polk ielas) piedalīsies Māra Antēna, Marta Čakare, Nellija Kreņģele, Zaiga Ore, Smaida Ose, Lidija Venta, prof. V. Dobrovolskis, Valdis Hermanis, Boriss Piekalnītis un V. Salna. Ieeja brīva. Plkst. 9 vakarā kopīgs azaids ēdienu zālē. Pieteikšanās līdz 17. maijam pie Čīānas draudzes grāmatu galda, Jāņa draudzes grāmatu galdā pēc dievkalpojuma, Lapiņa, Ozoliņas un Kalnāja veikalos un pie rīcības komitejas priekšnieka V. Hermaņa no pl. 9 līdz pl. 10 vakaros.

LEO LIPOMAŅA KONCERTĀ

Iepriekšējā informācijā par Leo Lipomani šī laikraksta slejās bija sacīts, ka viņš sācis mācīties dziedāšanu 17 gadu vecumā Rīgā pie Dm. Smirnova, studējis Latvijas konservātorijā, Štutgartes mūzikas skolā, pie slaveniem vārdiem Milānā un beidzis Toronto konservātorijas vokālo studiju. Pat Benjamino Dzilji devis par viņa balsi vislabāko novērtējumu! Ko gan pēc šādas attestācijas lai saka recenzents?!

Pavirši aplēšot, iznāk, ka Lipomanis dziedāšanas studijām jau veltījis savus 15 gadus. Nezinu neviena latviešu dziedātāja, kas būtu tik ilgi mācījies, lai kāptu pirmo reizi uz estrādes. Parasti jau pēc 4-5 gadu nopietnām studijām tie nāca atklātībā kā vokāli un mūzikāli jau krietni vien nostabilizējušies dziedoņi, un viņu tālākie ceļi bija atkarīgi no Dieva dotā talanta un pašu darba.

Ar patiesu interesi gaidīju Lipomaņa koncertu un cerēju dzirdēt jaunu latviešu tenoru apklusušo veču vietā, bet dzirdētais sagādāja stipru vilšanos. Lipomanim ir gan labs balss materiāls, bet vēl pietiekami neizkopts un neizlīdzināts. Labāk par citu skan balss vidus posms, bet augšējais reģistrs vēl pārāk atklāts un tesitūras augstākās virsotnes sausas un forsētas. Par kaut kādu techniku gatavību te nav ko runāt.

Dziedātāja priekšnesums aptver tikai vispārējas līnijas, viņa frazējums ir bez dzīvākas mūzikāli - psiholoģiskas izjūtas un pārdzīvojuma. L. pagaidām dzied tikai notis, nesajuzdams mūziku, kas aiz tām slēpjas, un viņa dziedāšana ir kā kādā svešvalodā skandēts dzejolis ar nesaprastu saturu. Pat emocionāli tik bagāti piesātinātā mūzikā kā Pučini un Čaikovska ārijās no Bohēmas, Turandotas un Jevgenija Oņegina, dziedātājs ir pārdzīvojumā pasīvs un vienaldzīgs. No viņa mutes neviena Olga neticēs Ļenska sāpēm un milestībai. Tāpat pagalsa Alfr. Kalniņa brīnumskaistā un mūzikāli bagātā Brīnos es un vēl kāda cita latviešu autora dziesma. Biežī traucēja arī ritmiskas neprecizitātes, un viss dzirdētais liecināja, ka, lai sasniegtu drošākus pamatus vokālitātē un mūzikas izpratnē, Lipomanim vēl priekšā tāls un sūrs darba ceļš. Ieteiktu pameklēt kādu labu un prasīgu skolotāju un sākt ar vokalisēm — šis ceļš būtu tas īstākais un arī īsākais.

Koncertā piedalījās grieķu dziedātāja, vēl ļoti jaunā Teresa Stratas, skaistas un jau pietiekami izkoptas balss īpašniece. Tā ir iedzimta māksliniece! Kaut arī viņas dziedājums vēl ir manāmi forsēts, taču viņas frazei netrūkst mūzikāla siltuma un velgmes, kā arī patiesa pārdzīvojuma. Tāpēs Stratas dziedātās Pučini ārijas varēja klausīties ar prieku un patiku. Savu dienvidnieces temeramentu viņa parādīja virtuozi atskaņotā grieķu tautas dziesmā, bet mūsu „Ej, saulīte" varēja arī nedziedāt. Duetos jaunā dziedātāja mazliet iekvēlināja arī savu partneri, un Baterflejas pirmā cēliena duets bija Lipomaņa labākais sniegums šai koncertā.

Klavierpavadījumus veikli, bet pasausi spēlēja Emilija Rubļova. Klausītāju bija labs pulciņš.

J. Cīrulis.

DV apvienības Minnesotā vīru dubultkvarteta „Latvis" 5 g. atceres koncerts

No kr.: R. Vītols, F. Elksnītis, P. Ābele, komponists Knuts Lesiņš, vad. Ž. Šmits (ar saņemto dāvanu) apv. pr-ks H. Kiperts, I. Krūmiņš, I. Melbārdis, E. Ozols, R. Zemjānis un J. Meņģis.

TEĀTRA ENTUZIASTI STRĀDĀ

Vai Toronto nodibināsies eiropējisks teātris?

Toronto ir lielpilsēta, un tomēr daudzējādā ziņā tā līdzinās mūsu mazpilsētām Eiropā. Daudz rakstīts un runāts par pastāvīgajiem teātriem, operām un baletiem, bet tādi tomēr nerodas, un, ja rastos — nevarētu pastāvēt tikai ar privātajiem atbalstītājiem (sponsoriem). Visā Toronto pilsētā ir tikai divi mazi teātri (pastāvīgie), lielajā „Royal Alexandra" uzved savas izrādes dažādas trupas, gan profesionāļi, gan amatieŗi.

Pēdējos 10 gados no Eiropas Kanadā saplūduši gan daudzi immigranti, izveidojot etniskās grupas. Šo ieceļotāju starpā ir daudz spējīgu mākslinieku, bet svešā vide un bieži svešā valoda neļauj viņiem sevi atraisīt un parādīt. Aktieŗiem ir nepieciešama publika, bet bieži vien ceļš, kā šo publiku iegūt, eiropejisko aktieri atbaida un sabaida. Pie etniskajām trupām ir teātri, kuŗos katras tautas aktieŗi tad arī darbojas, un tomēr šie mazie teātriši nespēj pacelties līdz tam līmenim, kāds bija teātriem Eiropā. Tāpat izrādes saprotamas tikai vienai etniskai grupai, un lielākā kanadiešu daļa (angliski runājošie) par šādu teātru esmi pat neko nezino.

Lai rastu iespēju Eiropas aktieŗiem sevi parādīt kanadiešu publikai, nodibinājies Cosmopolitan Stage Council (CSC), kuŗa galvenais mērķis ir — eiropejisko kultūru rādīt kanadiešiem saprotamā veidā — resp. angļu valodā, kā arī palīdzēt ieceļotājiem aktieŗiem atrast publiku ārpus etniskajām grupām. CSC idejiskā vadītāja un dibinātāja ir Vīnes aktrise Lorna Lona, kuŗa pati tagad darbojas CBC televizijā.

CSC savu darbību uzsāka pagājušajā gadā un, jāpiezīmē, ka CSC sastāvā ir tiešām izcili dziedātāji, pianisti, dekorātori un aktieŗi.

Tā kā sākumā visi savā starpā bija pilnīgi sveši, un arī režisoriem nebija zināms, ko katrs spēj, tika rīkoti vairāki vakari, kuŗos internacionālie mākslinieki sevi parādīja.

Lai aktieŗi, kas pašlaik iestudējamā lugā nepiedalās, tomēr nejustos ir kā aizmirsti, katru mēnesi CSC rīko „kopā sanākšanas" vakaru, kuŗos pārrunā darbības iespējamības, kā arī sniedz programmu.

Pašlaik V. Pukats iestudē Valtera Elisa komēdiju „Labi cilvēki guļ mājās (Good men sleep at home). Sākumā darbs veicās ļoti lēni, jo, tāpat kā mūsu mazajos teātros, arī te jārēķinās ar faktu, ka visi aktieŗi ir saistīti maizes darbā vismaz 8 stundas dienā, tāpat režisoriem vajadzēja izraudzīt attiecīgos aktieŗus no liela dalībnieku skaita.

Vēl aizvien problēmātisks ir financiālais jautājums, kaut gan daži „sponsori" savu palīdzību CSC jau piesolījuši. IG

Prof. R. Vītrams, archibīskaps T. Grīnbergs un Doma baznīca

Šī laikraksta 1957. g. 3. aprīļa numurā rakstīju atsauksmi par R. Vītrama izdoto „Baltische Kirchengeschichte", norādīdams uz vairākām kļūdām šai darbā. Pie tā pasa jautājuma man bija otrreiz jāatgriežas šī laikraksta 1957. g. 7. sept n-rā, kad R. Vītrams gribēja latviešiem iegalvot, ka A. Niedra ir bijis Latvijas ministru prezidents.

Ka A. Vitramam manis uzrādītie iebildumi, par spīti manam grāmatas vispār pozitivajam vērtējumam, ir nepatikami, redzams no tā, ka viņš vēlreiz ir ņēmis vārdu un publicējis piezīmes Kyrkohistorisk Arsskrift 1957. Te nu viņš nāk ar jaunu atklājumu, ka Venškevica rakstu par baznīcas dzīvi brīvās Latvijas laikā esot lasījis un atzinis par pareizu archibīskaps T. Grīnbergs (298), un ka viņa domas Doma baznīcas jautājumā saskanot ar baltvācu uzskatiem.

Pēc maniem iepriekšējiem rakstiem minētajos šī laikraksta numuros nav vajadzības atkārtot par jaunu tur teikto. Aplami apgalvojumi ir tādi arī tad, ja tos būtu parakstījis archibīskaps T. Grīnbergs, proti, Latvijas valsts nav dibināta 1919. g., bet gan 1918. g., prof. E. Rumba nav kļūvis par teoloģijas doktoru Upsalā, bet gan Rigā u. t. t. 1931. g. 29. septembrī Ministru kabineta izdotais likums par Doma baznīcas pārvaldi ir Latvijas valsts likumīgs akts, un tas nav ne „nedzirdēts tiesību pārkāpums", ne kaut kas „pilnīgi nesaprotams". Ja bīskaps K. Irbe šī likuma dēļ aizgāja no sava amata, tad tam bija savi iemesli. Katrā ziņā viņa sekotājs amatā archibīskaps T. Grīnbergs tieši uz šī likuma pamata pārņēma Doma baznīcu un pārvērta to par savu katedrāli. Grūti ticams, ka viņš jau toreiz būtu atzinis, ka, likums, uz kuŗa viņš balstās, ir „nedzirdēts tiesību pārkāpums". H. Biezais.

ĢIRTS SALNAIS

(129. turpinājums)

„Jums šeit jau bija laiks pazust," viņa aizrādīja bez kādas cieņas un Metuzālam šķita, ka ierazdamies te, tikai nelietderīgi nositis laiku. Viss likās paliekam un puspatiesībās, un šajā brīdī viņš nolādēja Kellairo nelīgumu, kas apbrīnojami bija attīstījies vai katrā otrā cilvēkā. Viņš jutās kā zvejnieks, kas pājis uz ūdakām, un nu jāpārrodas mājās ar dažiem [illegible] — pamēģinās vēl pēdējo metienu — iz-
[illegible] un jokodamies teica, arī ieskatīdamies pulk-
[illegible]

[illegible] mājāko?"

[illegible] viņa atteica nīgri, „bet būt kopā ar izbiju-
[illegible] ir tās pats, kas vēro savus pāraugušus ma-
[illegible] Dzimšā stāstīja, ka velns no tiem taisot sev ma-
[illegible] cepures . . . Ejiet," viņa teica skarbi. „Farmas
[illegible] mājās no kino un tad nebūs
[illegible] nāpnākšanai. Man nav laika. Jāgatavejas pār-
[illegible] niem."

[illegible] vienīgā jautājumā par Liliānu . . . "

„Atvainojiet, atsakos runāt. Ievērojiet — es jūs dižegan labi pazīstu. Es nekā nekad un nekur nerunāju par Liliānu," viņa pacēla augšup abas delnas.

„Bet . . ."

„Mans kungs — „Tev nebūs sava Dieva vārdu nelietīgi velti valkāt," viņa joņģī padraudēja ar pirkstu.

Metuzālam uz mēles bija lāsts, bet nebija jau mazais bērns:

„To es saprotu — tā ir draudzība," viņš atzinīgi uzsmaidīja. Te nebija vairs ko iesākt. Bija jāatkāpjas.

DIVDESMIT CETURTĀ NODAĻA

Aberdīnas vecākā un tuvākā kaimiņiene — apriņķa pilsēta Oleandrija — piederēja pie tām kontinenta vidienes pilsētām, kas — kopš vienreizējā ceļas trača — cauri gadu desmitiem attīstījās pietiekīgi un bez kādām gara vai saimnieciības revolūcijām. Kad trīsdesmitajos gados kāds ģenijs, pa ausu galam saklausījis austriešu Vīnes skolas paidagoģijas teorētiķus, sāk izplatīt ērtās izglītības sistēmu, kas prasīja dot jau brīvību pašiem bērniem un mācīt to tikai tik daudz, lai tie veiklāk un ātrāk prastu pieņēroties patīkamai dzīvei, nevis lauzītu galvu gar to, kāpēc jādzīvo.

Oleandrijai skolu nozarē šai ziņā gandrīz kas nebija jāpārveido. Oleandrieši sen jau bija atdevuši Dieva rokās, ar prieku ļaudami jaunajiem varbūtvjiem individiem lauzt pašiem kaklu vai kājas pēc savas patīkas. Kas izturēja un prata iekļauties sen izveidotā dzīves ritumā, tie palika, kas ne — tos pievāca nāve vai policija. Taču šajā mierīgas un dabiskas attīstības — vai drīzāk — uz vietas paliksanas laikā te izkopās stingras ierašas un pārmērigi šauri uzskati par pilsoniskā cieņu un nemainīgām gara vērtībām, kuŗu vidū galveno vietu iepēma pārspīlēts pašlepnums un iedomīgs lokālpatriotisms. Viņu pašpārliecība bija tik ievērojama, ka oleandrieši ilelē vairumā bez bēdām turējās pie svētas atziņas, ka viņu pilsētā viss notiek tikai ar viņu pašu un Dieva ziņu, un ne kaimiņiem, ne viņu valstij, ne federālai valdībai te nav nekāda teikšana. Šī veemodīgā pilsētu vilkās līdzi laika garam, kā atrisusi aukla sacīksu skrējēja kurpei. Oleandriešu svinīgais miers un pašapziņa tāpēc bija lielā mērā vainojami, ja kādu pirmdienas rītu pilsētas valdes un padomes locekļi pamodās smagām galvām, it kā svētdienā ikviens no tiem būtu izdzēris pa galonam viskija.

Nekā viņi nebija izdzēruši.

Svētdienas vakarā, izbeidzoties ziedojumu vākšanai oficiālām labdarības organizācijām, kaut kur bija paklīdusi bauma, ka pilsētas vēsturē noticis kaut kas nedzirdēts, kaut kas nepieredzēts, kaut kas baismīgs — kas apkauno, apsmej un tracinā celākās labāko un apzinīgāko pilsoņu jūtas. Ja viņi drīkstētu skaļi no sirds izteikties, arī tad notikuma apzīmējums nekādi nebūtu izsakāms smalkākā vārdā par cūcību, — grandiozu cūcību!

Ja vienā paņēmienā būtu aplaupītas visas pilsētas bankas vai uzspridzināts kāds plūdu aizsargdambis, vai nodedzināta kāda skola vai baznīca, tas būtu ikvienam saprotams un domās iekļaujams vispārējā normālas dzīves ainavā. Kriminālliecta paliek kriminālliecta. Ja īpašumi sapratīgi apdrošināti, nevienam nekas īsteni ļauns nevar notikt. Bet ar smalku viltību, pilnā civiltiesiskā kārtībā aptraipīt veselai pilsētai pašlepnumu, — uz tādu notikumu Oleandrijā nebija sagatavojies neviens apzinīgs un sabiedriskā darbā iesaistījies pilsonis — ne konservātīvais, ne demokrats un pat ne saloma komūnisti, kuŗi bija slepeni ielavījušies vienas otras draudzes vai vietējās arodbiedrības pārvaldē.

Pilsētas tēvi, no rīta pamodušies, gan centās neierādīt ģimenes galvam, kādas sirds grēmas tos apsēdušas, un kā allaž paklausīja savām kundzēm uz vārda, bet laipnajiem smaidiem bija kokains paskats, un pašu gatavotās tradicionālās brokastis (olas, franzdēts taukums un brūnināta baltmaize) slīdēja lejup ar grūtībām — kaklā šķita esam jau kaut kas priekšā. Vīra uztraukums bija vietā. Turpajās vēlēšanas un riebīgais notikums neiederējās nevienā vēlēšanu platformā. Tas iederētos, ja paši oleandrieši būtu to ierosinājuši. Bet nu — ikviens, kas to tik zināja, kā savai pilsētai vēlēt labu, šķita iekāpis ar seju pāda sānsala dalkī. Un īstenībā — bez kādas savas vainas. Godavārds. Vispirāt, nelaimes sīknas bija meklējams federālās valdības, Kongresa, Senāta un preses saceltā brēkā par valsts izglītības iekārtas bankrotu.

Vai tas tā bija vai nebija, to neviens vēl nevarēja pateikt, iekāms apspriedēs, sanāksmēs un sabiedrisko parādību pētniecības un pareģojumu institūtos nebūs „izkristallizējusies" sabiedriskā doma, bet nu pēkšņi kļuva skaidrs, ka kādi ārpusē stāvoši nekaunīgi spēki grib ielauzties Oleandrijas dzīvē ne lūgti, ne prasīti. Neviens oleandrietis negribēja tēlot kādu tumsoni, bet nu — — .

Visvairāk bija satracināts pilsētas saimnieciskās rosības komisijas priekšsēdētājs. Tikai dažas dienas agrāk viņš saviem domubiedriem pačukstēja, ka pilsētas dzīvē sagaidāmas smalkas lietas. Kaimiņu pilsētas Aberdīnas kapitālisti savas pilsētas robežās nav varējuši sameklēt piemērotu vietu jaunam rūpniecības un tirdzniecības centram un nopirkuši zemes gabalu Oleandrijas priekšpilsētā. Kaut pircēji savus nodomus nav vēl atklājuši, nevienam neesot šaubu, ka Metuzāla Gerriks savā velnišķā saimnieciskā izdarībā nerēķinoties ar senču tradicijām, kļūs nodokļu maksātājs arī Oleandrijai . . . Un tad — svētdienas vakara sanāksmē pilsētas majors nolika viņa priekšā vēlā naktī laikraksta ziņojumu. Burti bija trekni un komitejas priekšēža vaigs likās īsi un ātri noliesējam.

„Liliāna Gerrika kundze ar saviem kapitāliem dibina Oleandrijā humānitāru kolledžu." Priekšēža acis apmiglojās. Burti uz mirkli pārvērtās miglas blakos.

„Bezpelnas institūts!" viņš izdvēsa kā nesamanā. „Esmu ar seju ķelķē."

„Ko es teikšu vēlētājiem?" sašutis sevī vaimanāja izglītības nozares virkotājs. „Cītā pilsēta mūsu pilsētā dibina kolledžu!"

Oleandrijas pilsētas galva nespēja ne domāt, ne smaidīt, ne lāgā elpot. Viņš nāca no senas pionieru cilts un jēta, ka Metuzāls Gerriks iedūris viņam mugurā vismaz divus gaŗus un fiktus vērsa ragus. Seja šķita pārakmeņojusies, bet viņš zināja, ka jāatdzīvojas pašam bez citu palīdzības, ja negrib aiz kauna nomirt. Tūdaļ no vakariņām viņš aicināja uz sēdi pilsētas pārvaldes locekļus, un jau pēc stundas izglītības komisijas priekšēdis raustīja aiz jumta lāpi, kur Gerrika kundzei Aberdīnā, laigni lūdzot, jāņem Oleandrijas pilsētas vārdē uz informātīvu apspriedi, sakarā ar laikrakstu ziņojumiem par jūsu cēlo ideju, kuŗa īstenojoties varētu piepotēt jaunu spatu savu mūsu pilsētas kuplajama gara ozolam."

Kā izglītības, tā saimnieciskās rosības komisijas priekšēdis, abi tajā naktī pēriens, katrs savos mājos agrā rīta stundā sāpošām galvām, un katrs ar policijas šoka zīmi par nevīžīgu braukšanu.

(Turpinājums sekos).

BIROJA: EM 6-5434 MĀJAS: ME 3-5518
Visāda veida padomus un paskaidrojumus juridiskos jautājumos sniedz
JOHN KUZMOCHKA, B. A.
Barrister, solicitor & notary
4 ALBERT ST (otrā. stāvā), TORONTO, ONTARIO

PALMA

HO 1 3670 VISU DIENU no plkst. 6 rītā līdz 12 vakarā

G. Batcheller, Broker — 33 Fairview Blvd.

NEMAKSĀJIET VELTI ĪRI. IZMANTOJIET MŪSU IZDEVĪGO KREDITĒŠANOS UN MAZĀS IEMAKSAS. IEPĒRCIET PAŠI SAVUS ĪPAŠUMUS!

DANFORTH - BROADVIEW — atsevišķa 9 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - ellas apkure, 2 vannas istabas, 2 virtuves, 2 garāžas. Iemaksa $5.000,-; atlikums uz ļoti izdevīgām obligācijām.

BLOOR - LANSDOWNE — atsevišķa divstāvu 6 istabu dubultķieģeļu māja, ūdens - ellas apkure, 2 vannas istabas, 2 virtuves, 2 garāžas. Kopīgā cena $13.900,-. Iemaksa $3.000,-. Izdevīgas obligācijas.

DANFORTH - CARLAW — divstāvu 6 istabu dubultķieģeļu māja. Ellas apkure. Garāžas iespējas. Kopīgā cena $13.000,-. Iemaksa $2.000,-. Atlikums uz izdevīgām desmit gadu obligācijām.

PALĪDZAM SAGĀDĀT NAUDU IZTRŪKSTOŠAI IEMAKSAI UZ VISIZDEVĪGĀKIEM NOTEIKUMIEM BEZ BANKAS STARPNIECĪBAS UN BEZ GALVINIEKIEM, JA JUMS IR $300,- VAI VAIRĀK IEMAKSAI. ZVANIET MUMS NESAISTOŠAI INFORMĀCIJAI. MĀJAS LIELĀ IZVĒLĒ VISĀ PILSĒTĀ.

Es savai māmiņai
Magonīšu gultu taisu,
Magonīšu gultu taisu,
Rožu klāju paladziņu. T. dz.

★ Mātes dienas sveicieniem ziedi un latviskas dāvanas plašā izvēlē.
Laipni lūdzam pasūtinājumus Mātes dienai nodot laikus.

802 BATHURST ST. (PIE BLOOR ST.)
Tel.: LE 3-3884, Toronto.

LOTUS

AUSTRA ŠMITS
DĀMU FRIZIERSALONS
737 Bloor St., W,. Toronto pie Grace, LE 5-6792

A. EGLITIS —
RADIO un TELEVĪZIJAS VEIKALS - DARBNĪCA
IERIKO TV ANTĒNAS. Atvērts līdz plkst. 9 vakarā 6 dienas.
IZĪRĒ TV par $8,- MĒNESĪ.
161A Roncesvalles Ave., Toronto. Tel. LE 7-1401

DĀMU FRIZIERSALONS
ERNA SILĀRE
428 St. Clarens Ave., Toronto, Ont.
Tel.: LE 1-5937 (BLOOR — LANSDOWNE)

MEDIKAMENTUS UZ BALTIJAS VALSTĪM AR GAISA PASTU NOSŪTA
FARMACEITS T. KRAUMANIS
no savas aptiekas Cobourg, Ont., 22 King St., W.
Tel. FR 2-3431

ŠVEICES PULKSTEŅI
par fabrikas cenām, ar garantiju, nodoti pārdošanai mazumā
ADOLFAM JĀNĪTIM, 181 CARLTON ST., TORONTO,
tel.: WA 1-4055, un A. ĶIVIŠA GRĀMATNICĀ, OTAVĀ.
IKŠELS, imports.

MURRY'S BEAUTY STORE E. GALDIŅA 3108 Dundas St., W. Toronto, RO 7-8468
Zāļu pagatavošana. Bezmaksas piegāde mājās. Kosmētika.
Filmas. Sūtām medikamentus uz Latviju.

HALLS
LATVIEŠU PUĶU VEIKALS
Ziedi katram gadījumam.
Brīva piegāde ik dienas, arī vakaros un svētdienās.
1278 Bloor St., W., Toronto, Ont.
LEnnox 2-1102
2-1103
2-1104

MODEL DĀMU FRIZIERSALONS
VIJA GRIMBA
109 Moberly Ave., Toronto, Ont. Tel. OX 4-0464
DANFORTH — WOODBINE, 2. stāvā.

Pieņemu pasūtinājumus audumiem
VIENMĒR KRĀJUMĀ:
plecu lakati, galvas lakati,
latviski spilveni un sedziņas.

HANDWEAVING Studio
VELTA VILSONS, 76 Avenue Rd., Toronto
Tel. WA 2-1315

ALBERTS DELICATESSEN
LATVIEŠU PĀRTIKAS PREČU VEIKALS
Piedāvājam labākās kvalitātes gaļas izstrādājumus eiropiešu gaumē, kā arī visus citus produktus un delikateses.
Visu šķiršu maizes un cepumus, kā arī tortes uz pasūtinājumu no labākām baltiešu un vācu konditorejām.
375 BROADVIEW AVE. (pie Gerrard), Toronto, tel. HO 1-4473
Atvērts no plkst. 7,30—9,30 vakarā. ALBERTS JAKUBAITIS

ZIGFRIDS ART POTTERY
ZIGFRĪDA JURŠEVSKA
KERAMIKAS DARBNĪCA - VEIKALS
1425A BLOOR ST., W., TORONTO. TEL. LE 6 - 8183
viena tramvaja pietura rietumos no Lansdowna.
Krājumā latviska un moderna keramika.
Pieņem arī pasūtinājumus dažāda veida keramikas izstrādājumiem.

ATOMLAIKMETS RADĪS CILVĒKU SAKROPĻOJUMUS

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VISBĀDENES

Skaistajā Vācijas pilsētā Visbādenē pašreiz pulcējas ap 200 ārstu iekšējās slimības ļoti nozīmīgā internistu kongresā, kuŗā pārrunājami daudzi jautājumi, kas nodarbina visas pasaules mediķus. Plašās darba kārtības punktu vidū nozīmīgāko vietu, neapšaubāmi, ieņēma jautājums par to, kas cilvēkiem sagaidāms no atomu laikmeta, kuŗa sākums jau iezvanīts.

Šis pārrunu punkts izvērtās pat par īstu dzīvības jautājumu, un internisti tajā apspriedās ar vislielāko nopietnību, skaidri apzinoties briesmas, kādas draud ne vien mums, bet jo sevišķi nākošajām paaudzēm, mūsu pēctečiem.

Cilvēka ķermeņa sakropļojumi un dažāda veida izdzimumi atomu laikmetā stipri pieņemsies. Sakarā ar radioaktīvo izstarojumu pieņemšanos, nākošo ģenerāciju veselības stāvoklis kļūst arvien vairāk apdraudēts! — Šie ir abi drūmākie konstatējumi, kongresa dalībniekiem debatējot par nākotnes perspektīvām. Līdzīgos ieskatos ir visi ievērojamie internisti, kas Visbādenē sabraukuši no 15 dažādām zemēm.

Berlines profesors Nachtsheims pacēla likteņīgu jautājumu, kas katram lika sastingt iedomu šaušalās: Ja sievietei nākas piedzīvot vissmagāko traģēdiju, kādu vien jauna māte spēj iedomāties, — ja viņa dzemdē sakropļotu bērnu, tad — kas slēpjas šī briesmīgā piemeklējuma pamatā? Šis jautājums pamudināja internistus apspriest iedzimtības teorijas pamatus, kādā veidā tos ietekmē radioaktīvie izstarojumi. Berlines profesors tūlīt ari norādīja, ka vēl ap gadsimta miju šādas parādības izskaidroja ar dažāda veida ietekmēm. Tomēr šodien ir skaidrs, ka liela daļa cilvēcisku izdzimumu vai ķermeņa kroplojumu radusies iedzimtības ceļā. It sevišķi vēl gadījumos, kad vecāku organisms cietis funkciju vai citus bojājumus. Lielākās briesmas, nenoliedzami, rada radioaktīvie atomu stari, kuŗiem cilvēks arvien vairāk un arvien spēcīgāk padots. Sakarā ar nemitīgajiem atombumbu mēģinājumiem Sibirijā un Pacifikā ,ievērojamā mērā vairojušies kaitīgie izstarojumi gaisā, kā arī dzeŗamā ūdens un pārtikas līdzekļu radioaktīvā saindēšana.

Tā zinātnieki jau noskaidrojuši, ka Sibirijā notiekošās atomu eksplozijās gaisā uzvirpuļo radioaktīvas daļiņas viena milimetra tūkstošdaļas lielumā, sasniedzot 12.000—20.000 m augstumu. **Vējš šīs niecīgās daļiņas aizdzen dažādos virzienos, un, ja tās „plūst" pāri ziemeļpolam, bīstamie putekļi 14 dienu laikā atceļo no Sibirijas līdz Rietumeiropai. ASV notikušo eksploziju radioaktīvās substances jau nedēļas laikā atrodas virs Eiropas, kur kopā ar nokrišņiem nogulstas uz zemes, sākot tur savu bīstamo iedarbību.**

Tādēļ arī internisti ne vien atzina, bet arī pierādīja, ka jau tagad, par spīti pretējiem apgalvojumiem, radioaktīvo izstarojumu raditie bojājumi arvien vairāk izplatās, un tie arvien vairāk ietekmē arī lielāka personu skaita veselības stāvokli.

Baireutas bērnu klīnikas vadītājs Dr. K. Beks brīdinoši uzsvēra, ka gadījumi, kad bērni nāk pasaulē ar ķermeņa kroplojumiem, trīskāršojušies, kopš notiek atombumbu izmēģinājumi. Arī viņš pacēla jautājumu, vai turpmāk mātēm, gaidot dzīves priecīgāko notikumu — sava bērna dzemdēšanu, būs dzimšanas brīdim jāraugās pretim ar bailēm un bažām sirdī?

Uz šo jautājumu Dr. Beks atbildēja ar plašu ziņojumu par gūto prakses pieredzi un neapgāžamiem konstatējumiem. Septiņu mēnešu laikā (1. aprīlis — 15. novembris 1955. g.) viņam nācies sniegt iespējamo medicīnisko palīdzību 29 gadījumos, kuŗos jaundzimušajiem bijuši ķermeniski kroplojumi, galvenokārt mugurkaula skriemeļu nepareizs izveidojums, sirds defekti, kā arī pārāk mazs vai liels augums. Šis skaits veido 3,7% no visiem jaundzimušajiem Baireutas apgabalā. Pie līdzīgas dzimstības 1950. gadā kroploti piedzima tikai 1,1%. Kad reiz vienā dienā Dr. Beka klīnikā ievietoja 3 zīdaiņus ar ķermeņa kroplojumiem, viņš uzsāka savus pētījumus un novērojumus. Ārsts apņēmība apaugļošanās laikus un salīdzināja tos ar zināmiem atombumbu eksploziju laikiem. Pēc Minchenes staru pētnieka prof. Gerlacha mērījumiem, pēc katras eksplozijas jāpaiet mazākais 7 dienām, kamēr Eiropā var konstatēt radioaktivitāti. Un pēc Dr. Beka novērojumiem, kroplaino jaundzimušo skaits jūtami pieaug tieši 7—8 mēnešus pēc atombumbu izmēģinājumiem. „Kad pag. gada novembrī šie mēģinājumi izbeidzās, arī kroplo zīdaiņu skaits spēji samazinājās," — ar šādu paskaidrojumu Dr. Beks beidza savu faktu izklāstu.

Visbādenes kongresa dalībniekiem bija iespēja iepazities ar veseļu virkni eksponātu un preparātu, kas uzskatāmi parādīja dažāda veida izdzimumus un ķermeņa kroplojumus, kādi līdz šim kļuvuši pazīstami. Iepazīstoties ar daudzajiem zinātniskajiem materiāliem, internisti brīžiem jutās kā šaušalīgā „spoku kabinetā", un daža laba ķermenim pārskrēja saltas trīsas. Un visu redzamo kā baigs bieds pavadīja apziņa,ka jebkāda atomspēka neatbildīga izlietošana tikai pavairos šo briesmīgo posta kollekciju!

Līdz šim vēl nav līdzekļa, ar kuŗu varētu cīnīties pret šiem cilvēciskajiem kroplojumiem,kuŗus radioaktivitātes skartie vecāki pārnesuši uz bērniem, dodot tiem jaunajā dzīvē līdz drausmīgu iedzimtības mantojumu. Ārsti spēj palīdzēt, ja šie kroplojumi radušies citu iemeslu dēļ, piemēram — mātes slimības ietekmē, bet mediciniskā zinātne ir pilnīgi bezspēcīga pret jau dzimstot mantotiem defektiem, kas cēlušies atombumbu izstrāvojumu rezultātā.

Šī apziņa un klusās bailes no nākotnes kā neredzams rēgs plivinājās visas kongresa dienas virs dalībniekiem, un tā arī debates par pārējiem internistu jautājumiem risinājās nospiestā atmosfairā, kaut arī daudzos punktos izdevās atrast laimīgas atbildes problēmām, kas nodarbina prātus. Atomu jautājums tomēr bija kardinālākais, jo jautājums, kas sagaida cilvēci neapzinīgas rotaļāšanās dēļ ar atomspēku, interesē katru cilvēku, kam šai laikmetā lemts dzīvot uz mūsu planētas, kuŗa pašreiz pārdzīvo tik gigantiskas pārveidības, kad technika draud zaudēt kontroli pār paša izraisītajiem elementiem!

Alfrēds Vinčels

I. JANKOVSKIS
Real Estate Broker
LE 6-0143
Mājas,
Veikali,
Apbūves gabali.
Hipotēku un aizdevumu sagāde. Padomi māju pirkšanā un pārdošanas jautājumos katrā laikā.
93½ Roncesvalles Ave.

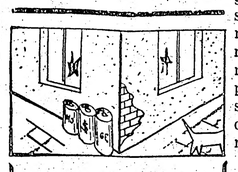

„RĪGAS AUGSTIENE" KONEKTIKETĀ

Draudzes jaunā māja Mančesterā.

119 jūdžu no Ņujorkas, Mančesterā, Conn., dzīvo saujiņa latviešu, kas bez lielas runāšanas veikuši to, ka daža laba liela latviešu kolonija vēl nav sasniegusi. Tur dzīvo ap 200 latviešu, bērnus ieskaitot. Tie uzcēluši sev namu, kur ir telpas dievkalpojumiem un mācītāja dzīvoklis. Turpat tuvumā ir saceltas vairākas latviešu ģimeņu mājas. Daudzes jaunās mājas Mančesterā ir cēlis Upenieka un Rupnera būvuzņēmums. Šis uzņēmums nopircis plašāku apbūves gabalu un nosaucis to par Rigas augstieni (Riga Hights). Iela, kas ved uz šo augstieni, arī nosaukta par Rigas ielu.

Latviešu kolonijas sākuma laiks Mančesterā nemaz nebija rožains. Nodibinājās draudze, kas atrada pajumti pie zviedru draudzes. Bet zviedru draudzei nebija liela prieka no latviešu nabadzīgās draudzes, un tā vairs negribēja atvēlēt latviešiem savu baznīcu. Latvieši griezās pie vācu draudzes, bet arī tur neatrada lielu atsaucību. Tādēļ latvieši nolēma celt paši savu dievnamu. Šešu mēnešu laikā nama celšanai saziedoja 6.000 Jāievēro, ka draudzei ir tikai 170 pieaugušu locekļu. Nu varēja ķerties pie nama celšanas. Talkā nāca Upenieka un Rupnera būvuzņēmums. Pagājušo rudeni namu iesvētīja; tas izmaksāja 19.000 dol. Atlikums jānomaksā 20 gados. Namā ir telpas dievkalpojumiem, sabiedriskās telpas, dzīvoklis mācītājam un garāža. Draudzi apkalpo māc. K. Freimanis. Mācītājs saņem no draudzes brīvu dzīvokli, bet darbdienās strādā algotu darbu. Draudzes priekšnieks ir J. Binders.

Dievkalpojuma telpas nu bija, bet nebija ērģeļu. Atkal draudzes locekļi saziedoja 1.000 dol. elektrisko ērģeļu iegādei. Tās tagad ir nopirktas par 1290 dol. Ērģeles demonstrēja firmas pārstāvis dievkalpojumā 20. aprīlī. Dievkalpojumu ar dziesmām kuplināja dziedātāja Skaidrīte Prince no Ņujorkas.

Iepriekšējā vakarā Veterānu klubā notika latviešu sarīkojums ,kuŗā dziedāja Skaidrīte Prince, pie klavierēm pavadīja A. Dzirkale-Cenne. Spēlēja pašu noorganizēts orķestris. Atlikumu no sarīkojuma — 120 dol. — izlietos draudzes vajadzībām. Šeit ir labs piemērs, ko latvieši ar savu centību var panākt.

VAI TAISNĪBAS UZVARA TIKAI MĪTS?

Nezinu, cik Latvijas Amerikā 15. marta numurā iespiestais teologa V. Klīves priekšlasījuma atreferējums, „Mīts par taisnības uzvaru" ir precīzs, jo atstāstījuma virsraksts ir cits kā referāta temats: „Reliģijas simboli un sabiedrība."

Tomēr nebūtu ko iebilst pret pašu referātu kā tādu. To noklausījušies 50 mūsu aktīvākās intelliģences pārstāvji. Pēc tam sekojušas visai interesantas debates, kas pašas par sevi jau liecina, ka izvēlētam tematam var veltīt arī plašākas sabiedrības uzmanību, ka referāta saturs un tezes labi noder atsevišķam rakstam laikrakstā. Tāpēc pateicība mag. theol. V. Klīvem par viņa jauneklīgo uzņēmību, kaut jāizsaka arī daži iebildumi.

Rakstā lasām: „Mēs ticam mītam par taisnības uzvaru. Mūsu pašreizējā sabiedrība izveidojusies zināmas netaisnības rezultātā. Mēs dzīvojam no pārliecības, ka taisnība uzvarēs. Šo pārliecību mēs negūstam ne no vēstures, ne no starptautiskām tiesībām. Šo pārliecību mums dod reliģiskie simboli. Tie noved pie tādas vēstures izskaidrošanas, ka tur darbojas augstāki spēki. Kāda ir mūsu trimdas jēga, mūsu misija? Atbildes uz šiem jautājumiem dod tikai reliģiski simboli."

No raksta satura redzams, ka vispārējais jēdziens — sabiedrība šeit sašaurināts līdz mūsu trimdas sabiedrības apjomam, ar ko arī paša referāta temats būtu sašaurināms, proti: „Reliģiskie simboli un mūsu trimdas sabiedrība."

Kāda gan ir mūsu trimdas jēga, mūsu misija? Vai bez reliģiskiem simboliem trūkst tiešas atbildes? — Netrūkst! Nevis mīts par taisnības uzvaru mūs var atgriezt pie rosīgas dzīves resp. cīņas, bet pati taisnības nenovēršamā reālitāte, kas tāda pati bija vakar, pastāv šodien un pavadīs rītdienu. Taisnības resp. netaisnības izjūta mūsu dvēselē, kā arī tās īstenība dzīvē labāk izskaidrojama ar pašu dzīvi, nevis ar dzīves simboliem, kas reliģijā bieži vien neatbilst mūsdienu dzīves īstenībai. Tādēļ tie paši par sevi prasās pēc izskaidrojumiem, kas, kā zināms, ir visai dažādi, ja ne dogmatiski. Rosīga, cīņai nobriedusi dzīves izņa dibinās uz universālu ticību taisnības uzvarai. Šāda reālā ticība iegūstama tikai dzīvē, neizslēdzot arī laikmetu sabiedrības dzīvi vēsturiskā perspektīvā un starptautiskās tiesībās. Piemēru tam daudz, sākot no no Aleksandra Lielā un Romas imperijas laikiem līdz pat mūsu dienām. Protams, tikai jāievēro, ka vēsturiskiem notikumiem un maiņām ir plašāks laika vēriens, kas vērojams nevis no kāda trimdinieku eksistences viedokļa, bet no vispārējās cilvēcības attīstības. Ka arī šīni ziņā cilvēce ir progresējusi, tam atkal atradīsim piemērus. Ir „patiesība": „Kam spēks, tam taisnība". Bet augstāku varu par varmācību dod tiešā ticība — nevis ticība mītam — ka taisnība uzvar netaisnu varu visos gadījumos un laikos, jo neviens noziegums virs zemes nepaliek nesodīts.

Šīni sakarā gribu atstāstīt kādu visai raksturīgu notikumu. 1944. g. pavasarī kādā vakarā pie manis ierodas augstāks vācu pārvaldes ierēdnis, bijušais baltvācietis. Mana sieva uzklāja galdu ar tam laikam piemērotu maltīti un dzērieniem. Kad cieminš jau bija manāmi iesilis, viņš pēkšņi man „kā medniekam" jautāja: „Vai jūs varat attaisnot šādu rīcību? — Kādu?

Sākās stāsts:

„Latvijas tapšanas laikā, kad man atstāja zināmo muižas centru, paturēju mednieka tiesības savas bijušās muižas plašajos mežos. Kādā vakara pastaigā pa mežu dzirdu tuvumā norībam šāvienu. Tas mani, kā labu mednieku, ļoti satrauc, jo tanī laikā bija parastais medījumu taupīšanas laiks. Steidzos uz notikuma vietu un redzu meža laucītē nošauto stirnu. No meža iznāk malu mednieks un, netikā jauna nenojauzdams, noliecas pie savas trofejas." Tālāk stāstītājs malu mednieka uzsaucis „rokas augšā", bet viņš paklausības vietā meties bēgt. Sekojis šāviens, un bēglis sabrucis bez dzīvības. Lai slēptu savu noziegumu, soģis savu upuri aiznesis līdz malkas grēdām, apkrāvis ar malku un sadedzinājis . . .

Atgriežoties pie jautājuma: „Vai jūs varat attaisnot šādu rīcību kā mednieks", aizbildināju sevi, ka neesmu viņa soģis, tāpēc arī viņa grēku nevaru attaisnot.

Īsi pēc tam viņš kādā vilcienā pēc krievu bumbvedēju uzbrukuma tika atrasts — sadedzis.

Ja rūpīgāk analizējam paši savu dzīvi, atrodam, kaut ne tik zīmīgus piemērus, taču pietiekami iespaidīgus, lai nāktu pie negrozāmas atziņas, ka katram mūsu noziegumam pret savu dzīvo sirdsapziņu seko līdzvērtīgs sods. Un tā ir tā universālā taisnība ar savu uzvaru agri vai vēlu.

Flendions.

UKRAINSKA KNYHA
JAUNA ADRESE — 962 BLOOR ST., W.
Darba laiks no pirmdienas līdz sestdienai no pl. 9—6 v, bet piektdienās no pl. 9—9 v.
VIENĪGAIS UZŅĒMUMS KANADĀ, KURŠ SŪTA SAIŅUS TIEŠI UZ PADOMJU. TE NAV STARPNIECĪBAS, TĀPĒC PIEGĀDE IR ĀTRĀKA, JO SAIŅI TIEK SŪTĪTI TIEŠI. TIE IR APDROŠINĀTI PRET PAZUŠANU UN BOJĀJUMIEM.

Muita un citi izdevumi samaksājami šeit. Saņēmējam nav jāmaksā nekas. Nosūtītājs saņem paraksta no saiņa saņēmēja. Saiņu daudzums nav ierobežots, bet tikai tā svars nedrīkst pārsniegt 20 mārciņu. Jūs varat sūtīt pašu iepirktas mantas . . . , kas dabūjamas mūsu uzņēmuma veikalā par lētām cenām.
Saiņos var sūtīt visādas drēbes, tekstilmateriālus, apavus, ādas, medikamentus, pārtiku un daudz citu priekšmetu.

OSKARS
LAI PIE LABAS MĀJAS TIECI,
ZVANI LENNOX PIECREIZ PIECI.

TORONTO LATVIEŠU KATOĻU VI
RIKO
SAVIESĪGU VAKAR
š. g. 10. maijā, plkst. 7,30 Ukraiņu taut
191 Lippincott ielā, Toronto.
Latviešu deju mūzika. ★ Atspirdz
VISI LAIPNI IELŪGTI.

Iris
588 BLOOR ST., W., TORON
★ Gaumīgas līgavu buķetes.
★ Griezti ziedi un podu puķ
★ Skaisti ādas izstrādājum
PIEGĀDE MĀJAS. Tel. mā

ZELTKALIS ANTONS KIVL (KALUPE JEW
gatavo un labo rotas sidrabā, zeltā, platīnā, la
dzintariem, krāsainiem akmeņiem un dima
Grāmatas par b r ī v u 10% apmērā no rotu pirkum
Zvanīt katrā laikā HO 3-1008.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont., Ca

LATVIEŠU VEIKALS
THE SPRIDĪTIS
MARKETERIA
Pārtika — Del
● SVAIGA GAĻ
● AUGĻI — SA
● EIROPAS KO
● SIERI UN MA
113 Roncesvall
Sunnyside rajonā
Tel. LE 4-
A. & M

The Dahlia Beauty
408 Danforth Ave., T
MATU un SEJAS KOPŠANA.
MODERNAS FRIZŪRAS. M
Ērtas, labi vēdinātas
Mūsu darbinieces ru
Tel.: HO 3-4262

Saiņus uz LATVIJU, LIETUVU, IGAUN
KRIEVIJAS zemēm sūtiet piederīgaji
draugiem ar
SAKAS PARCEL SERVI
kas tos nosūta caur Ukrainska Kny
755 Barton St., E., Hamilton, O
Tel.: LI 4-7239
Jūsu saiņi ir APDROŠINĀTI, garantējam to
Varat sūtīt pārtiku, drēbes, medikamentus, apavus,
4 līdz 17 mārciņām. Muitas izdevumus nokārto UK
KNYHA. Mūsu jaunajā, plašajā veikalā ir iespēja
apavus, ādas jakas, lakatus un citas mantas.
uzvalku drānas, sākot ar $8,- vienam uzvalkam. Vil
mi kā vienkrāsaini, tā angļu svītrotie. Mums ir zī
nas un flaneļa drānas, kā arī vajadzīgie pied
Ātra un laipna apkalpošana. Veikals atvērts no plk
līdz 7 vakarā, no otrdienas līdz sestdienai.

AUTO VADĪŠAN
SKOLA
BALT
AUG. MASINGS
Visiem kursantiem garantēju atļaujas. Automa
standarttransmisijas.
79 Indian Gr., telef.: RO 9-6612, RO 2

KLAUSIETIES
LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅA
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMU
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJU
Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.
CHLO - RADIO RAIDĪ
VIĻŅA GARUMS 6
LONDON ST. T

OSKARS PERRO

LAI PIE LABAS MĀJAS TIECI,
ZVANI LENNOX PIECREIZ PIECI.

1597 BLOOR ST., W., TORONTO

SPECIĀLPIEDĀVĀJUMS: Parkdale raj. 12 lielu istabu dubultķieģeļu mājā, 3 modernas virtuves, 2 vannas istabas, 14 pēdu plats privāts iebraucamais ceļš, 2 garāžas. Iemaksa tikai $3.900,-. Atlikums uz 1 ilggad. obligāciju ar $108,- mēnesī kapitālatmaksu, % ieskaitot. Zvaniet R. Lācim — viņš parādīs jums šo māju, LE 3-8523.

TORONTO ZIEMEĻRIETUMOS: Jauna divstāvu, 6 istabu dubultķieģeļu savrupmāja. Ultrā moderna virtuve, vannas istaba ar dušām. Krāsainās flīzes. Privāts iebraucamais ceļš. Ļoti labas pagraba izbūves iespējas. Iemaksa tikai $3.500,-. Zvanīt R. Lācim, LE 3-8523.

ROGERS - DUFFERIN: 7 istabu divstāvu dubultķieģeļu māja; pirmā stāvā 4 istabas, 2 virtuves. Plats privāts iebraucamais ceļš. Iemaksa tikai $2.500,-. Tuvākai informācijai zvaniet R. Lācim, LE 3-8523.

TORONTO LATVIEŠU KATOĻU VIENĪBA
RĪKO

SAVIESĪGU VAKARU

š. g. 10. maijā, plkst. 7,30 Ukraiņu tautas namā
191 Lippincott ielā, Toronto.

Latviešu deju mūzika. ☆ Atspirdzinājumi.

VISI LAIPNI IELŪGTI.

Iris

LATVIEŠU PUĶU VEIKALS

588 BLOOR ST., W., TORONTO. LE 1-5665

☆ Gaumīgas līgavu buķetes.

☆ Griezti ziedi un podu puķes.

☆ Skaisti ādas izstrādājumi dāvanām.

PIEGĀDE MĀJĀS. Tel. mājās HO 1-5213

ZELTKALIS

ANTONS KIVLENIEKS
(KALUPE JEWELLERS)

gatavo un labo rotas sidrabā, zeltā, platīnā, latviskas, ar dzintariem, krāsainiem akmeņiem un dimantiem.
Grāmatas par brīvu 10% apmērā no rotu pirkuma vērtības.
Zvanīt katrā laikā HO 3-1008.
19 Pretoria Ave., Toronto 6, Ont., Canada.

Pārtika — Delikateses

- SVAIGA GAĻA
- AUGĻI — SAKNES
- EIROPAS KONSERVI
- SIERI UN MAIZES

113 Roncesvalles Ave.
Sunnyside rajonā Toronto
Tel. LE 4-2515
A. & M. KULAIŅI

The Dahlia Beauty Salon

408 Danforth Ave., Toronto.

MATU un SEJAS KOPŠANA. ILGVIĻŅI.
MODERNAS FRIZŪRAS. MANIKIRS.
Ērtas, labi vēdinātas telpas.
Mūsu darbinieces runā latviski.
Tel.: HO 3-4262.

Saiņus uz LATVIJU, LIETUVU, IGAUNIJU un KRIEVIJAS zemēm sūtiet piederīgajiem un draugiem ar

SAKAS PARCEL SERVICE

kas tos nosūta caur Ukrainska Knyha,
755 Barton St., E., Hamilton, Ontario
Tel.: LI 4-7239

Jūsu saiņi ir APDROŠINĀTI, garantējam to piegādi. Varat sūtīt pārtiku, drēbes, medikamentus, apavus, svarā no 4 līdz 17 mārciņām. Muitas izdevumus nokārto UKRAINSKA KNYHA. Mūsu jaunajā, plašajā veikalā ir iespējams dabūt apavus, ādas jakas, lakatus un citas mantas. Lielā izvēlē uzvalku drānas, sākot ar $8,- vienam uzvalkam. Vilnas auduми kā vienkrāsaini, tā angļu svitrotie. Mums ir zīda, kokvilnas un flaneļa drānas, kā arī vajadzīgie piederumi. Ātra un laipna apkalpošana. Veikals atvērts no plkst. 10 rītā līdz 7 vakarā, no otrdienas līdz sestdienai.

AUTO VADĪŠANAS SKOLA

BALTIC

AUG. MASINGS

Visiem kursantiem garantēju atļaujas. Automatiskās un standarttransmisijas.
79 Indian Gr., telef.: RO 9-6612, RO 2-4558

KLAUSIETIES

LATVIEŠU MŪZIKU
LATVIEŠU ZIŅAS
LATVIEŠU FIRMU PAZIŅOJUMUS
LATVIEŠU RADIO RAIDĪJUMOS

Otrdienu vakaros no pl. 8,30—9,00.

CHLO - RADIO RAIDĪTĀJĀ
VIĻŅA GARUMS 680

LONDON ST. THOMAS

IECEĻOŠANAS, IZCE..ŠANĀS vīzu, pasu, uzturēšanās atļauju, laulības šķiršanu legālizācijas un citas lietas administrācijas iestādēs kārto
ALEKSANDRS KĀNBERGS
596 Sherbourne St., Toronto
(pie Bloor St.), tel. WA 1-7149

LĒTI PĀRDODAMA
labi uzturēta pirmā īpašnieka
PONTIAC automašīna.
GADIJUMA PIRKUMS
Zvanīt HU 5-8417, pēc pl. 6 v. TORONTO

V. KUČĀNS,
Kungu un dāmu drēbnieks,
115 COLBECK ST., TORONTO,
Tel.: RO 6-7038

Dr. M. KOSOWSKI
uzsāk praksi.
SPECIĀLISTS:
SIEVIEŠU SLIMĪBĀS un DZEMDĪBU PALĪDZĪBĀ.
Neauglības ārstēšana.
611 BLOOR ST., W.,
(Palmerston stūrī), Toronto
Vizītes pēc norunas. Zvanīt: LE 5-7434, vai LE 6-1470

1001

drēbju paraugi kungu un dāmu drēbniecībā. Labākie angļu audumi ar pieņemamu cenu katra kabatai. Garantēts darbs. Tīrīšana un krāsošana

A. SILAVS

415 Dundas St., E., Toronto (pie Parliament St.). Tel EM 4-0089.
Atvērts no plkst. 8—8 vakarā.

KLAVIERU BUVETAJS

A. KLAVIŅŠ

skaņo, labo, modernizē klavieres, dod lietpratēja padomus klavieru pircējiem.

90 London St., Toronto
Tel.: LE 3-8609
Pastāvīgi krāj. lietotas klavieres

IZĪRĒJAMA KOTEDŽA

ar visām ērtībām uz ezera krasta 120 ml. no Toronto.
Laba atpūtas vieta.
Zvejas ricībā 2 laivas upē un ezerā.
Zvanīt pēc 5 p.p. RO 9-8673.

A. E. KERSON

BARRISTER, SOLICITOR, NOTARY PUBLIC
229 YONGE ST.
Room 203
EM 4-3141, TORONTO
Runā vāciski un krieviski.

BRĪNIŠĶĪGS IEGUVUMS
(Vasaga Beach)

Maizes ceptuve un veikals. Pilnīgi iekārtots, ar dzīvojamām telpām. Uzsākams katrā laikā. Ienākumi vasaras mēnešos $25.000,-. Neierobežotas iespējas. Pārdod slimības dēļ.
Tuvākai informācijai zvaniet: HO 1-6371
E. C. DONNELL,
SNELGROVE R. E. LTD.

EDG. BUCHBINDERU

(agr. dziv. 353 - 46. ielā Brucklinā) lūdz atsaukties P. Ozoliņam, 2907 W., Belden Ave., Chicago 47, Ill., USA.

Kam zināma E. B. pašreizējā adrese, laipni to lūdzu paziņot uz to pašu adresi.

Broadview-Danforth raj.
IZĪRĒJAMAS
2 istabas un virtuve.
Zvanīt pēc plkst. 6 vak.
HO 6-1675, Toronto.

Sunnyside rajonā
IZĪRĒJAMA
liela nemēbelēta istaba
ar atsevišķu virtuvi par $8,50 ned.
Abas telpas glīti remontētas.
Tel. LE 4- 1659, Toronto.

IMANTA PARCEL SERVICE

Speciālpiedāvājums
tikai līdz š. g. 15. jūnijam
Nosūtām ar samaksātu krievu muitu un visām citām nodevām uz Latviju un Krieviju.

PĀRTIKAS SAIŅI

5 mārc. sviesta (vai žāvētas gaļas), 5 mārc. konservēta šķiņķa un 10 mārc. kviešu miltu, cukura vai rīsu (no katra pēc vēlēšanās) $22,75
Viss iepriekšējais dubulti plūs 100 Chesterfield cigarētes $2,50
10 mārc. sviesta (vai žāvētas gaļas) un 10 mārc. cukura, miltu vai rīsu (no katra pēc vēlēš.) $19,50
Viss iepriekšējais dubulti $34,75

JAUNAS CENAS

ievērojot krievu noteiktās minimālās iepirkšanas cenas.

Kungu uzvalku un dāmu kostīmu drānām, sākot ar $3,60
Kungu un dāmu mēteļu drānām, sākot ar $3,60

Pieprasiet nesaistoši drānu paraugus, norādot krāsu un kādai vajadzībai drāna domāta, kā arī apmēram par kādu cenu.

Pasūtiniet pie visiem mūsu pārstāvjiem vai tieši.

IMANTA PARCEL SERVICE
Oldmarken 12, Soeborg - Copenhagen
Denmark

LATVIEŠU PUĶU SALONS

CALLA

727 Danforth Ave., pie Pape,
tel. HO 6-9911, Toronto.

Krāšņi ziedu sakārtojumi laulībām un citiem ģadījumiem. ☆ Bagātīgā izvēlē griezti ziedi. ☆ Podu puķes. ☆ Zaļumi un tropiskie stādi.
Sudraba un dzintara rotas lietas.
Tautiskie audumi. ☆ Keramika.
Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.
Mēs piegādājam mājās.

EXPRESS TV SERVICE
RO 9-6732, TORONTO
RADIO UN TELEVIZIJAS DARBNĪCA.
Ātra apkalpošana visā pilsētā no pl. 9 rītā līdz 10 vakarā.
Žanis Jākabsons

OLGA INTS
DĀMU FRIZIERSALONS
820 Danforth Ave. (Pape - John)
HO 5-4388, Toronto.

GLOBUS CO. 1646 Queen St., W., Toronto, Ont. Tel. LE 4-1722

DĀVANU SAIŅI UZ LATVIJU

Kādēļ pārmaksāt, ja varat ietaupīt 25—30%, sūtot saiņus ar mūsu firmas starpniecību. Salīdziniet mūsu cenas un paši par to pārliecināsities.
Mēs garantējam saiņu piegādi uz Baltijas valstīm. Mūsu cenās ietilpst preču izmaksa, muitas un citi izdevumi. Saņēmējiem nekas nav jāmaksā.

MŪSU SPECIĀLSAINIS

1. 3½ jardi augstas kvalitātes angļu tīras vilnas uzvalku drānas;
2. 3 jardi tīras vilnas, ļoti labs materiāls vīriešu vai sieviešu mēteļdrānas;
3. Viens tīras vilnas sviters kungiem vai dāmām vai 8 kv. p. ļoti labas virsādas kurpēm vai zābakiem;
4. Viena vilnas šalle 56" x 56" ar ornamentiem vai 2 mārc. zoļādas diviem pāriem kurpju;
5. Viena vīriešu šalle;
6. Divi krāsaini kabatlakatiņi.

ŠĪ SAIŅA CENA, VISU IESKAITOT, ... $67.50

Labprāt pieņemam arī pasūtinājumus no ASV.
Mēs sūtām pārtikas saiņus svarā līdz 44 mārciņām.
Pieprasiet mūsu cenrāžus.
Pieņemam nosūtīšanai arī jūsu pašu sagatavotus saiņus ar jaunām mantām sūtīšanai uz Baltijas valstīm. Saiņus varat plesūtīt pa pastu vai nodot personīgi. Mēs sniegsim jums sīkus paskaidrojumus par muitas u. c. izdevumiem.
PĀRSŪTĀM VISĀDA VEIDA MEDIKAMENTUS.

Pasūtinājumus pieņem arī „ORBIS" aģentūra
3650 St. Lawrence Blvd., Montreal, Que.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 584 Second St. Brooklyn 15, N. Y.

Mātes - Ģimenes dienas dievkalpojums ar sv. mielastu Bronksas Sv. Toma baznīcā 11. maijā, pl. 9,00 rītā, Betlemes baznīcā, pl. 1 dienā (nevis 3 p. p.); abās vietās dāmu komiteja rīko veco ļaužu godināšanu; programmā piedalīsies svētdienas skolas. Pl. 6 dievkalpojums Mūsu Pestītāja baznīcā, Džamaikā.

DETROITA

Detroita. Detroitas ev.-lut. latv. Kristus dr. Mātes dienas dievkalpojums svētdien, 11. maijā, pl. 2 p.p. Sv. Marka baznīcā (1045 E. Grand Blvd.). Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas telpās azaids ar priekšnesumiem.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi katru svētdienu. pl. 2,00 dienā Faith ev. - lut. baznīcā, 1000 S. Layton Bulv. Māc. J. Meisters. Svētdienas skola dievkalpojuma laikā, baznīcas sabiedriskajās telpās.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev. - lut. Ciānas draudzē, 5015 W. Ferdinand St.

Svētdien, 11. maijā, pl. 9.30 svētdienas skola un Ģimenes dienas dievkalpojums ar dievgaldu, māc. A. Rautenšilds. Iesvētes mācība. Pēc dievkalpojuma Ģimenes dienas sarīkojums skolotājas H. Eglājas vadībā: garīgais akts, rakstnieka A. Rubuļa referāts un bērnu priekšnesumi.

Māc. G. Straumanis, 1144 N. Kedzie Ave., Chicago 51, Ill.

Dievkalpojumi Čikāgas ev. - lut. latviešu sv. Jāņa draudzes baznīcā — 1540 N. Spaulding Ave — notiek katru svētdienu, plkst. 3 p.p.

Māc. A. Sudārs, 1030 — 30 Ave, Bellwood, Ill.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, plkst. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W., Cermak Rd.

Māc. Pāvils Kirsons, Melvūdā, Ill., tel. FI 2-2420.

Sv. Pāvila ev. - lut. draudzes dievkalpojumi mēneša 2. un 4. svētdienā, plkst. 10,30 dienā Čikāgas luterāņu semināra baznīcā, 1644 So. 11th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W. Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta. Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl 7,30.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave.. tel. 4-4619.

Kalamazū sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Lansing Kolledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 828 S. Rose St., tel. 4-8255.

Kalamazū Ciānas luterāņu baznīcē, 523 Pine St., mēnesa 1. un 3. svētdienā, plkst. 10 no rīta.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 1 p.p.

Svētdienas skolā nodarbības no plkst. 9,30—12,30.

Bērnu un jaunatnes dievkalpojumi katra mēneša pirmajā svētdienā.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev.-lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S. 17th Ave katru svētdienu plkst. 11 pr. p., māc. P. Langins.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A. Mitulis, 66 Gordon Ave., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302

Svētdien, 11. maijā, pl. 2 p.p., Ģimenes dienas dievkalpojums, 195 N. Cumberland ielā Port Arturā. Pēc dievkalpojuma, Forester's zālē, kafijas galds.

Svētdien, 25. maijā, pl. 6.30 vakarā, Vasarsvētku dievkalpojums baznīcā.

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont. tel. OX 9-3331, Toronto Sv. Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563

Svētdien, 11. maijā, pl. 11 Ģimenes dienas dievkalpojums.

Svētdien, 18. maijā, pl. 4 p.p. Debesbraukšanas dienas dievkalpojums.

Svētdien, 25. maijā, pl. 11 Vasaras svētku dievkalpojums.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto, Ont., tel. LE 6-2510.

11. maijā, plkst. 3 p.p. Kristus debesbraukšanas dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

18. maijā, plkst. 3 p. p. jaunatnes dievkalpojums un Svētdienas skolas izlaiduma akts Sv. Trīsvienības baznīcā.

25. maijā, plkst 3 p. p. Vasarassvētku dievkalpojums sv. Jāņa baznīcā.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

11. maijā, plkst. 2,30 p.p. Ģimenes dienas dievkalpojums. Svētdienas skola.

18. maijā, plkst. 2,30 p.p. Kristus debesbraukšanas dienas dievkalpojums. Svētdienas skola.

25. maijā, plkst. 2,30 p.p. Vasarassvētku dievkalpojums. Svētdienas skola.

HAMILTONĀ

Māc. E. Pavasars, 209 E. 35th St., Hamilton, Ont. Tel. Fulton 3-1182.

Hamiltonā, Latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trisvienības baznīcā 18 Victoria Ave., S.

Piektdien, 16. maijā, plkst. 7 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda mācītāja mājā.

Sestdien, 10. maijā, plkst. 7 vakarā draudzes dāmu komitejas sanāksme mācītāja mājā.

Hamiltonas baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī, telefons NO 2-7975.

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. CE 2-2385.

Māc. Ed. Ķerģis, 153 Bancroft Dr. Sudbury, Ont. Tel. OS 3-3234.

TORONTO BAPTISTU DRAUDZES

dievkalpojumi notiek svētdienās, pl. 3 p.p. un trešdien vakaros, pl. 8 — Walmer Road baznīcas telpās. Māc. R. Ekšteins.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Latviešu misijas kārtējie dievkalpojumi Toronto notiek katru sestdienu plkst. 8 vak., 14 Parkroad misijas namā (Bloor pazemes pieturas tuvumā). Katru svētdienu, plkst. 10,45 rītā garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu, viļņu garums 1259. Otavas raidītājs. Tel. AM 1-4216.

Sadberijā, svētdien, 18. maijā, plkst. 13,30 Sv. Jāņa baznīcā (232 Pine St.) dievkalpojums.

Virdžinijtaunā, svētdien, 25. maijā, plkst. 13. anglikāņu baznīcā Vasaras svētku dievkalpojums.

Norandā, svētdien, 25. maijā, plkst. 16 United baznīcā Vasaras svētku dievkalppojums.

Māc Fr. Ruperts, 729 Jessie Ave., Winnipeg 9, Manitoba. Tel. 42-5512. Vinipegas latviešu ev. - lut. sv. Krusta draudzē, Sv. Pētera baznīcā, Ellice un Sherbrook ielu stūrī.

MONTREĀLA

Māc. V. Sēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī

11. maijā, pl. 2 p.p. Ģimenes d. dievkalpojums ar dievgaldu.

25. maijā, pl. 2 p.p. Vasarsvētku dievkalpojums.

Kornvallē 17. maijā, pl. 7 vak. Ģimenes d. dievkalpojums; **māc.** V. Sēfers. Pēc dievkalpojuma blakus telpās krāsu filma no draudzes dzīves.

Māc. A. Voitkus, 49 Hallowell St., Westmount, Montreal 6, P. Q. Tālr. WE 3-1867. Dievkalpojumi Redeemer baznīcā, 285 Clarke Ave.

Svētdien, 11. maijā, plkst 1.00 p. p. dievkalpojums bērniem. Plkst. 1.30 p. p. Ģimenes dienas dievkalpojum. Dziedās operdziedātāja N. Valdovska.

ST. KATARĪNĒS

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

St. Katarinēs ev. - lut. latviešu dr. Kristus lut. baznīcā, Geneva un Junkin St., dievkalpojums 11. maijā, pl. 15,00. Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē Ģimenes dienas sarīkojums; māc. J. Prauliņš.

Dievkalpojums ar dievgaldu un jaunatnes iesvētīšanu Niagara Falls ev. - lut. latviešu draudzē jaunajā sv. Jāņa baznīcā, 580 Partage Rd., 18. maijā, plkst. 14.00.

Dievkalpojums Londonas ev.-lut. latviešu draudzei Trīsvienības luterāņu baznīcā, Oxford un Colborne St., Vasrasvētkos, 25. maijā, plkst. 14.00.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtiet man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz ..... uz ..... mēnešiem ar šādu adresi:

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ .....

..... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai
(Nevajadzīgo svītrot)

Paraksts .....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn.; $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanags, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lāsi, 101 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

K. KĀRKLIŅŠ

pārstāvis pie UNO MANKIN Real Estate,

Member of Toronto Real Estate Board; Member of Ontario Association Real Estate Board

892 DANFORTH AVE.

Birojā HO 1-1114, mājā HO 5-6384

ĪPAŠUMI TORONTO, MĀJAS, VEIKALI VISOS PILSĒTAS RAJONOS un LAUKU APKĀRTNE.

DANFORTH - BROADVIEW — 8 istabu kopīga dubultķieģeļu māja. Jauna eļļas apkure. 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas. Iebraucamais ceļš un garāža. Māja labā stāvoklī. Izdevīgas obligācijas. Iemaksa $3.900,-.

DANFORTH - COXWELL — ziemeļos no Danforth 8 istabu divstāvu atsevišķa dubultķieģeļu māja. Ūdens - eļļas apkure. Moderna virtuve. Vannas istaba. Iebraucamais ceļš un garāža. Iemaksa $6.000,-. Atlikums uz vienu izdevīgu desmitgadīgu obligāciju.

WOODBINE - MORTIMER — jauna 8 istabu divstāvu atsevišķa dubultķieģeļu māja (duplex). Eļļas apkure. 2 modernas virtuves, 2 vannas istabas. Iebraucamais ceļš un vieta garāžai. Izdevīgas obligācijas.

Mājas pircējiem sagādājam naudu iemaksām par 3% gadā.

IDILLE ĢIMENES KLĒPĪ

Ģimenes dienas atcerē uzrakstījis Augusts Nopūta

„Pēter," Amalija, no kino nākot, iegrūda Lampatānam elkoni sānos. „Tu tak esi mans līgavainis?"

„Šūr," Lampatāns atbildēja, „kas cits?"

Viņš bija par mieru un saticību, tāpēc pretī nerunāja.

„Kad mēs precēsimies?" Amalija urba dziļāk.

„Ej nu, auša. Kas tev tiks, ja apprecēsimies? Kauns vien būs — Laudis sāks nezin ko domāt."

„Laudis nekā nedomās. Bet tagad nāk ģimenes diena, un visi runā un raksta, ka ģimene ir trimdas stūrakmens un tautas nākotne, un tāpēc vairs nav ko tūļāties. Padomā, cik jauki būs, kad būsim apprecējušies, un bērniņi tevi sauks par papu, tīsies ap tevi kā apiņīši ap maiksti, un kad tu pārnāksi no šiftēm, tev atnesīs rīta kurpes, un es tevi aptecēšu kā irbīte un no rītiem izvadīšu darbā ar sviestmaizes sainīti un kafijas pudeli. Nu — ko?"

„Ieies pie Taisnībām, redzēs, ko viņš teiks," Lampatāns atbildēja, „es gan domāju, ka vēl par aukstu — tad viņas tādas miegainas."

„Kas ir miegainas? Par ko tu runā?" Amalija uztraucās, jo saprata, ka visas pamācīšanas vējā: ar Lampatānu tā bija — nekad nevarēja zināt, vai viņš klausās vai tikai tāpat vien klusē.

„Kā — par ko? Tak par to pašu, ko tu — par makšķerēšanu. Vai tu nupat neteici, ka no rīta, makšķerēt braucot, ņēnem līdzi sviestmaizes un pudele?"

„Kad viņi atkal salaba, Lampatāns piekāpdamies apsolīja precēšanās jautājumu rūpīgi pārdomāt, bet Amalija, savukārt, nepretojās iet līdzi pie Taisnībām.

„Tad tu pats redzēsi, cik jauka ir ģimenes dzīve," viņa čivināja, „Kur vēl sastopams jaukāks un saldāks miers kā pie mājas pavarda ģimenes klēpī?"

☆

No Tainības nama puses Lampatānam un Amalijai pretī steidzās ...trauktas šīs zemes iedzīvotāsas. Tām līdzi plūda varenas un nevaldāmas meža raga skaņas.

„Ka tur nav kāds sputniks uzkritis?" Amalija sievišķīgā neattapībā jautāja.

„Ej nu — sputniks," Lampatāns atmeta ar roku, „bet brīnums gan — vai tad Lilianai cits boifrends gadījies? Līdz šim bija bundzinieks, bet šim te liekas taure . . ."

Tai pašā brīdī Lampatāna šaubas izkliedēja ritmiski dobjš bum-bum-bum . . .

Amalija bailīgi iekārās Lampatāna elkonī.

„Es te nav ilgi bijusi — vai te vienmēr tā?"

„Nē. Tikai kad boifrendi atnāk. Parasti nāk viens, bet šoreiz laikam vairāki sacenšas pēc jaunavas rokas."

„Tādā troksnī viņš nedzirdēs durvju zvana." Amalija baidījās, bet bažas bija nevietā — tieši tai mirklī, kad Lampatāns cēla roku pie durvju kliņķa, gaisa spiediens tās atgrūda vaļā.

Draugu viņi atrada dzīvojamā istabā. Ap galvu viņš bija aptinis popētu gultas segu, bet ausīs sabāzis prāvus vates kušķus. Nācējus viņš neredzēja.

„Sveiks!" Lampatāns kliedza, bet Taisnība viņā pat nepaskatījās. Lampatāns sveicienu atkārtoja:

„Labdien, vecais!"

Tieši tai brīdī mūzika pagrabā pārtrūka, un Lampatāna balss izskanēja kā tukšā biedrības zālē

Taisnība satrūkās.

„Ko tu brēc? Domā, es nedzirdu? — Sveiks."

„Tak jau, tak jau," Lampatāns mierināja, „vai nu bez dzirdēšanas? Tikai — vai šitāds burkšķis nevar radīt starptautiskus sarežģījumus? Ka amerikāņu seismografi satricinājumus neuzskata par krievu atombumbu mēģinājumiem . . . Tu labāk pieteic policijai, lai te neiznāk nepatikšanas."

„Man nepatikšanas? Man? Taisnība neticīgi smaidīja, „Kādas man vēl var iznākt nepatikšanas? Kad es Lilitei vakar teicu, lai viņas boifrends mūsu mājās bungas vairs nesit, viņa man izskaidroja, ka es nesaprotot jaunatnes dvēseli un šodien atveda līdzi to Tālavas taurētāju. Par spīti un tīšām. Un kad tas sāka pūst, kaimiņu sunītis satrūkās un izlēca pa logu. Pa pikčervindovu. Stikliņi vien nojuka, un man par tiem būšot jāmaksā. Uz ielas tas lopiņš ieskrēja kājās un apgāza vienu vecīņu. Labi, ka viņai tašinā vairāk nebija kā piena pudele, tā man tagad būs jāmaksā tikai par pienu un drusku vēl par dakteri, slimnīcu un drēbju tīrīšanu. Aiz kreņķiem es jaunos ietriecu ar visām bazūnēm pagrabā, bet par to atkal sanīdos ar sievu: es apspiežot jaunās paaudzes paškarbību. Vēlāk gan izlīgām, bet tas man maksāja jaunus brunčus — aizskrēja pirkt Policija te bija pa divi lāgi, no šī rajona mums jāvācas ārā, ar kaimiņiem esmu naidā, bet tu man teiksi — ka neiznāk nepatikšanas . . ."

„Tā jau nu gan, Taisnības kungs, tā jau nu gan," Amalija mierināja, „bet tomēr . . . Kaut jūs arī ar kaimiņiem vai policiju, vai tā . . . bet vismaz tā labā sajūta, ka ģimene stāv aiz jums, ka neesat viens . . ."

Amalijas pēdējie vārdi izzuda spēcīgā dārdoņā un taures skaņās, kas tikpat pēkšņi šoreiz gan atkal noklusa — laikam nebija uzkerts pareizais tonis.

„Paklau', vai tie nav no tās Jerikas mūru gāzēju tautas?" Lampatāns iedomājās skolā dzirdēto, „es tagad tam stāstam sāku ticēt."

„Es jau sen," Taisnība atzinās un padevīgi nopūtās, bet tad, paskatījies pa logu un kaut ko ieraudzījis, sāka vaimanāt, „nu jau Viktoriņa arī klāt! Un nu sāks rokunrolu. Lai viņi, cālīši, visu to zeķītēs vien, bet nedomā, ka kāda siena paliks vecajā vietā. — Ak vai, ak vai — ar ko es to esmu pelnījis? Vai es savai mātei nebiju labs dēls? Vai trimdas nastu nenesu ar smaidu un lepnumu? Vai biedrības nedibināju? Bet nē — jācieš . . . nervus pa vienam vien izņem . . . kā naktssnores . . ."

Lampatāns paskatījās Amalijā.

„Amalij", viņš teica, „šitais ģimenes pavards mani nepārliecina. Iesim."

Amalija nopūtās un gāja.

Ko viņa citu varēja? Lampatāns bija spītīgs un iedomīgs — to viņa zināja.

☆

Otrā dienā Lampatāns atkal apciemoja draugu. Taisnības izvārgušais skats viņam visu nakti nebija devis miera. Viņš nāca glābt un pestīt.

Viņu sagaidīja svētdienīgs klusums, tīri uzpostas istabas un smaidīgs nama tēvs. Dzīvojamai telpai uz grīdas Viktorija bija izklājusi žurnālus, Liliana runāja pa tālruni, bet Taisnības kundze, papīra rulļiem matos, lielām puķēm rotātā rīta tērpā sēdēja un vilēja nagus. Spožā saule apspīdēja miera un saticības idilli.

„Brauksim nu," Lampatāns, pa durvju šķirbu dzīvojamās istabas virzienā paskielējis, draugu mudināja, „man tārpi līdzi. Un mailītes dabūs uz vietas. Atpūtinās nervus."

„Brauc vien," Taisnība runāja nesaprotamus vārdus, „brauc vien. Tev jau vienam pa pasauli dauzoties tie nervi sabeigti. Es gan šodien nekur — gribas klusuma un miera . . . Uu kur vēl, tā sakot, var atpūsties kā ģimenes klēpī?"

Šoreiz Lampatāns nekur neaizbrauca, jo kad viņš atmodās no ģiboņa, bija jau pievakare, un braukšanai par vēlu.

DIVAS FRONTES 14. JŪNIJĀ

Trimdas bēguma zīmē bostonieši nonākuši domstarpībās par pretkomūnistisko demonstrāciju rīkošanu. Jau 3 Bostonas latviešu organizāciju savienības sēdēs augstu vilni uzsita pārrunas par to, vai padomju baleta trupas viesošanās laikā, kas Bostonā iekrīt tieši 14. jūnijā, rīkot vai nerīkot protesta demonstrāciju.

To domas, kas saka, ka demonstrācijas arī šinī gadījumā jārīko, ir skaidras: mums jābūt nesamierināmiem bezkompromisa cīnītājiem.

Tie, kas saka, ka demonstrācijas šajā gadījumā nav rīkojamas, savu uzskatu pamato šā: padomju baleta mākslai nav nekāda sakara ar politiku, un dejotāji nav vainīgi par režīmu; ja mēs demonstrēsim, mūs amerikāņi nosauks par mežoņiem un huļigāniem. Kāds draudzes pārstāvis pat teica, ka mums jābūt lojāliem pret baleta izrādes apmeklētājiem un ka ne šī demonstrācija, nedz nesenā demonstrācija pret Arkādiju Soboļevu neesot likumīga. Jo katra demonstrācija esot jāpiesaka policijai un pēdējā tad nosakot, pa kuģām ielām demonstrantiem virzīties, un tās parasti esot klusākās ielas.

Demonstrācijas rīkošanas ierosinātājs, noklausījies minētos draudzes pārstāvja motīvus pret demonstrācijas rīkošanu, asi teica: „Man bija kauns jūs klausīties."

Izrādās, ka arī latvieši nopirkuši ieejas biļetes padomju baleta izrādei 14. jūnijā, un tie ir vislielākie protestētāji pret nodomāto demonstrāciju. Viņi saka, ka ar politiku nenodarbojoties... un krievu balets esot pasaulē labākais. Var jau būt, bet 14. jūnijā gan kaunam vajadzētu dedzināt to tautiešu ģimjus, kas ies skatīties no Maskavas atsūtīto baleta trupu. Tātad, 14. jūnijā trimdinieki atradīsies divi frontēs: vieni ies skatīties krievu klasisko baletu, otri — demonstrēs pret genosīdu Latvijā, kurā bojā gāja tūkstošiem latviešu.

Lūk, tik tālu mēs jau esam — cīņā par Latvijas brīvību!

Bijušo skautu un gaidu sanāksme Toronto 1953. g.

Daudzi no šiem „bijušajiem" šajā sanāksmē atsāka savas vecās gaitas un tagad ir pat pulciņu vadītāji un vienību pr-kī.

ATSAUCIETIES — JŪS MEKLĒ!

Latvijas Sarkanais Krusts, Stuttgart - Bad Cannstatt, Zuckerbergstr. 153, lūdz atsaukties šādas personas.

Annu Andersoni, Jāni Auziņu, Valiju Antonu un Silviju Ozoliņus, Almu, Florianu un Ivaru Dismus, Ernstu un Edu Blaubergus, Āriju un Rutu Kvalbergas, Jāni Bošu, Pauli Brazovski, Osvaldu Brinku, Jāni Zigurdu Brūveri, Fridolīnu Burdiņu, Kārli Strazding, Arturu, Jāni un Elvīru Cimdiņus, Edvīnu Dannbergu, Kārli Duksi, Jāni Vitoldu Bukovski, Vīgantu Eniņu, Jāni Esenbergu, Jāni Gerecu, Gunaru Graudiņu, Augustu Griviti, Jāzepu Grizānu, Jāni Uldriķi Gulbi, Valdi Neulandu, Elvēru Jansoni, Vilhelmu Jelinevski, Emīliju un Frici Bērziņus, Arvidu Kalēju, Arturu Kalniņu, Edgaru Rozentālu, Oto Frici Kamerovski, Algimantu Pūpēdi, Elmaru Kercu, Gustavu Eichbaumu, Jāni Kļavenieku, Olģertu Klētnieku, Nikolaju un Ernu Treilus, Jāni Krādziti, Aleksandru Krasnovu, Elzu Salmiņu, Mildu un Tamāru Dzenes, Kārli Frici Krūmiņu, Jāni un Evaldu Krūmiņus, Albertu Krūzi, Ilmaru Erdmani, Kārli Dekteri, Aleksandru Kusi, Pēteri Lāci, Annu un Helmutu Šmidt, Jāni Jedzeniču, Eleonoru Podiņu, Sofiju un Jūliju Garkalnus, Arvīdu Leini, Mildu Dansoni, Jāni Lilje, Juri Dangu, Pēteri Māliņu, Georgu Markušonoku, Hermani Augustu Martinsonu, Valdi Melbārdi, Leonīdu un Annu Meijerus, Jāni un Elzu Bīmaņus, Zinu un Jāni Valdbergus, Veru Mūbertu, Emīliju Osi, Ausmu Ozoliņu, Mirdzu Oši. Eduardu Parašu, Liviju un Bruno Jansonus, Žani Pelci, Mariju un Hariju Kleverus, Imantu Ēriku Pilku, Eduardu, Emīliju, Viju un Valiju Barutus, Heinrichu Plēpi, Indriķi Prauliņu, Edgaru Pumpuru, Franci Radiškeviču, Jāni un Ēriku Šternbergus, Jāni Reinholdu, Frici Reinkopfu, Jāni Reisonu, Valdemāru Roni, Tālivaldi Klarovski, Osvaldu Rudaku, Žani Rudovicu, Valdemāru Zaķi, Vilmu Dimzu, Dailoni Zariņu, Uldi Saturiņu, Liliju Senovsku, Kārli Duksi, Alfonsu Sili, Pēteri Skrūzkalnu, Zigurdu Smilģi, Arvīdu Spali, Juri un Ausmu Levitus, Ansi Švamu.

(Nobeigums sekos)

Sarīkojumu kalendārs

TORONTO

10. maijā — DV TK — E. Skujenieka Robinsons — sv. Andreja baznīcas zālē.
17. maijā — Biedru vakars DV namā. Rīko Vanadžu kopa.
24. maijā T.L.T.A. Sestdienas ģimnazijas izlaiduma akts.
25. maijā — vīru kora Viesturs koncerts Leģiona zālē, College St.
1. jūnijā — Latviešu skolas izlaiduma akts pl. 6,30 p.p.
4. jūnijā (trešdien), plkst. 8.15 M. Vētras vokālās studijas audzēkņu vakars sv. Andreja baznīcā
7. jūnijā Sv. Andreja baznīcas zālē E. Ošiņas - Bērziņas baleta stūdijas audzēkņu vakars.
15. jūnijā K. Bidiņas no Anglijas dziesmu vakars Sv. Andreja baznīcas zālē.
15. jūnijā K. Bidiņas no Anglijas dzesmu vakars sv. Andreja baznīcas zālā.
20. jūnijā — Līgo balle pie papardes zieda Palace Pier telpās.
21. jūnijā Saulaines pārvalde rīko Līgo vakaru Saulainē ar piemērotu programmu un deju pie labas mūzikas.
21. jūnijā — Sidrabenes pārvaldes rīkotais brīvdabas uzvedums Sidrabenē: „Līgo vakara norise latviešu sētā."
11. jūlijā — vijolnieka A. Dunkeļa koncerts.

HAMILTONĀ

1. jūnijā, plkst. 6 vakarā, Toronto Tautas augstskolas Sestdienas ģimnazijas audzēkņu izrāde Trīnes grēki, Sv. Trīsvienības baznīcas zālē.
7. jūnijā — Hamiltonas latviešu skolas izlaidums.
15. jūnijā — Aizvesto piemiņas dienas sarīkojums.
21. jūnijā — Līgo svētki.
4. oktobrī — HLB gada svētki.
18. oktobrī — Hamiltonas DV gada svētki.
25. oktobrī — Dainas kora koncerts ar sekojošu deju Polish Memorial Hall telpās, 752 Barton, E.
1. novembrī — HMMK balle.
22. novembrī — 18. novembŗa svinības.

NIAGARĀ

10. maijā — DV Niagaras nod. gada svētki, vīru kora Viesturs koncerts un balle.
24. maijā — 233 Hickson St., tradicionālā Ziedu balle ar priekšnesumiem un karalienes vēlēšanas; basketbola turnīrs. ar ASV sportistu piedalīšanos.
19. jūlijā — Draudzības un jaunatnes dienu atklāšana. Koncerts un citi priekšnesumi. Svētku balle Seraton - Broka hotelī.
20. jūlijā — Draudzības kausa izcīņa sieviešu un vīriešu volejbolā. Draudzības dienu noslēgums ar ugunskura priekšnesumiem.

SPORTS

Latviešu sportistu skaits Sav. Valstīs aug

ALA's Sporta un fiziskās audzināšanas biroja vadītājs A. Zāģeris sagatavojis pārskatu par ievērojamākiem notikumiem latviešu sporta dzīvē ASV. 1957. gads ir bijis aktīvas darbības bagāts. Lielākie sarīkojumi bija 17. un 18. maijā Klīvlendā, kur notika lietuviešu organizētās valstu sacīkstes basketbolā un volejbolā. Basketbolā un volejbolā uzvarēja latvieši un sieviešu volejbolā lietuvietes. Latviešu sportisti bija tērpti skaistos tērpos nacionālās krāsās.

30. un 31. maijā ASV izlases basketbolisti viesojās Toronto, kur sacentās ar Kanadas labāko latviešu vienību. Septembrī notika 4. ASV latviešu finālsacīkstes basketbolā, volejbolā un tenisā. Sacīkstes izvērtās par latviskā sporta skaistu parādi. Sacīkstes notika Asbury parkā, N. J., un tajās ieradās arī Latvijas sūtnis prof. A. Spekke. Baltiešu meistarsacīkstes vieglatlētikā notika 3. un 4. augustā Klīvlendā, kur piedalījās arī sportisti no Kanadas. Ziemeļamerikas tenisa meistarsacīkstes notika 31. augustā Toronto.

Sports saista latviešu jaunatni latviskā sporta vidē. Latviešu sportistes un sportisti dzīves draugus atraduši gandrīz vienīgi savas tautas vidū.

Pagājušā vasarā sporta birojs nedaudzās bērnu vasaras kolonijās izdarīja fiziskās gatavības pārbaudi, kur pierādījās, ka pietiek pāris nedēļu brīvā dabā un fiziskās nodarbībās, lai pārbaudi izturējušo procents strauji augtu. Latviešu sporta jaunatne turpina augt sniegumā un arī skaitā. 1957. gada labāko sportistu nosaukumu ieguva Ivars Kauls un Vija Vuškalne.

ŠACHISTU RANGA TABULA ASV

ASV šacha federācija nesen publicēja jauno ranga tabulu par 1957. gada sasniegumiem. Šachistu priekšgalā arvien atrodams starptautiskais lielmeistars S. Rešēvskis ar 2713 p., kam seko jaunais ASV čempions R. Fišers ar 2626 punktiem. Abi ir vienīgie šachisti, kas ierindoti lielmeisaru klasē.

Vecmeistaru klasē iekļuvis Edmars Mednis ar 2444 p. un kopnovērtējumā ASV viņš ierindojās 8. vietā!

Meistaru klasē iekļuvuši 4 latvieši: studentu meistars Ivars Kalme ar 2300 p., Leonids Dreibergs ar 2206 p., Ņujorkas valsts meistars Augusts Raņķis un Čikāgas pilsētas meistars Jānis Tums, katrs ar 2204 punktiem.

Ekspertu klasē atrodami 15 latviešu šachisti. A, B, C klasēs ierindoti 27 latviešu šachisti. Katru gadu sastādītās ranga tabulas liecina par latviešu šachistu progresu. V.

SPORTA KALENDĀRS

TORONTO

Kontinentāllīgas futbolspēles maijā un jūnijā mēnešos

Trešdien, 14. maijā, plkst. 8.30 Betar — DV.

Konsulkausā:

Svētdien, 25. maijā, plkst. 3.45 Golden Mile — DV.

Sestdien, 31. maijā, plkst. 7.00 DV — Nuova Italia.

Līgas spēlē

Piektdien, 6. jūnijā, plkst. 7.00 DV — Queen's Park.

Konsulkausā:

Piektdien, 20. jūnijā, plkst. 8.30 Eintracht — DV.

Pirmdien, 23. jūnijā, plkst. 7,00 DV — Estonia.

Pirmdien, 30. jūnijā, plkst. 8.30 DV — Golden Mile.

☆

Trešdienās spēles notiek YMCA's laukumā, 275 Broadview Ave. Pārējās dienās — Millen stadionā.

Hamiltonā

Baptistu baznīcā, Stanley Ave. un Locke ielas stūrī.

Svētdien, 11. maijā, plkst. 5,30 vakarā latviešu sapulce. Temats: Tā Kunga lūgšana.

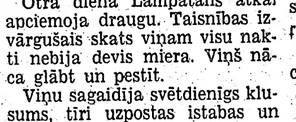

IECIENĪTAS KANADIEŠU KOKTEIĻU RECEPTES

TOM COLLINS

Šis vēsais, patīkamais dzēriens vasarā dzesē slāpes pēc golfa vai tenisa spēlēm. Ar savu patikamo garšu tas ir tieši kā radīts, baudot atpūtu.

Viena citrona sulai piebeŗ vienu pilnu tējkaroti cukura un pielej 1½ unces Seagram's V. O. vai „83" Canadian Rye Whisky, tos labi saskalojot kokteiļu jaucējā. Tad ieliek ledus gabaliņus un iepilda 10 vai 12 unču glāzēs, pēc kam pielej sodas ūdeni un dekorācijai ieliek šķēlīti apelsīna un konservētu ķirsi.

Mūsu laikraksta pārstāvis ANGLIJĀ

G. ZARIŅŠ,

11 Alexandra Gdns,

London, N. 10. Tel. TUD 0871, pieņem un sniedz informāciju, pieņem jaunus abonentus, kā arī abonementu pagarinājumus.

SKAUTU un GAIDU DZĪVE

NOMETNE SAUC!

Kanadas latviešu gaidu - skautu lielā nometne, kura šogad būs veltīta Latvijas valsts 40 gadu jubilejai, sauksies „Brīvības Saule" un notiks no 28. jūnija līdz 6. jūlijam.

Katrs nometnes apmeklētājs, kas ienāks pa nometnes vārtiem, jutīsies kā Latvijā, redzot daudzus tādus uzrakstus, ko kādreiz redzējis un lasījis, ceļojot pa dzimtenes baltajiem lielceļiem. Šie uzraksti tad arī katru novedīs līdz tai vietai, kur būs apmetušies šīs mazās dzimtenes iemītnieki.

Šogad ir ienākuši vairāki piedāvājumi nometnes rīkošanai: Mednieku-makšķernieku, igauņu skautu, Flauma un Augstmaņa lauku īpašumos ,kā arī vēl citur. Nometnes vadība tuvākā laikā izlems, kura no šīm vietām būs vispiemērotākā šai lielajai jubilejas nometnei.

Piedalīšanās „Brīvības Saules" nometnē katram dalībniekam maksās $9.00 uzturam un $1.00 nometnes dalības maksa, ieskaitot samaksu par nometnes karodziņu un zīmi. Dalībniekiem, kas piedalīsies tikai atsevišķās dienās, jāmaksā $1,25 dienā un dalības maksa $1.00.

Šogad nometnē paredzēti divi lielie ugunskuri, viens 29. jūnijā, otrs 5. jūlijā.

Nometnē paredzētas vairākas sacensības, kuŗām viela būs ņemta no brīvības cīņu un brīvās Latvijas sasniegumu laikiem. Tāpat kā katru gadu, arī šogad paredzama apbalvošana. Lai šo balvu būtu vairāk, nometnes vadība griežas ar lūgumu pie tautiešiem, organizācijām un gaidu - skautu labvēļiem, ziedot balvas vai lidzekļus balvu iegādei. Balvas un ziedojumus var nodot vai pieteikt nometņu priekšniekiem: vad. A. Martinsonei, 189 Quebec Ave., tel. RO 9-3802, vai vad. S. Leimanim, 123 Humberside Ave., tel. RO 2-9864, Toronto.

DRAUDZĪGS AICINĀJUMS BIJUŠAJIEM SKAUTIEM UN GAIDĀM

Kanadas latviešu skauti un gaidas cītīgi gatavojas 7. lielajai nometnei Kanadā. Vairāk kā jebkad šo divu brālīgo organizāciju dalībnieki veltī labu gribu un spēku sagatavošanās darbiem ,lai lielā sanāksme izveidotos plašāka un labāka kā visas citas šeit svešumā notikušās. Tas viss tādēļ ,ka šī nometne, kas atkal pulcinās ap 300 dalībnieku, sauksies „Brīvības Saule" un būs veltīta Latvijas 40 gadu tapšanas atcerei. Katra nometne nes savu īpatnējo nosaukumu un mudi, kas ar gaidu-skautu ideoloģijas pamatprincipiem saskaņota, tiek izvēlēta jau savlaicīgi un aizvien saistās ar kādu svarīgu notikumu. Tā „Brīvības Saulei" jau šodien vadītāji gatavo attiecīgas nodarbības un sacensības, uzmanīgi izvēloties vielu un temu. Tas pats sakāms par ugunskura priekšnesumiem un citām nometnes izdarībām, iekārtu, apakšnometņu sadalījumu u.t.t. Nodoms ir, lai gaidas un skauti ar rotaļu, sacensību, stāstu un attēlu palīdzību labāk iepazītos ar savas tēvzemes Latvijas vēsturi, ģeografiju, nacionālajiem sasniegumiem un tās vietu un cieņu pārējo tautu saimē.

Saujiņai vadītāju piepalīdzot, smaidošie zēni un meitenes uzņēmušies lielu darbu. No sirds jāpriecājas par lielo uzņēmību un darba prieku, bet mani māc arī šaubas, vai tik lielu pasākumu var 100% piepildīt bez palīdzības no citiem? Jā, kur gan to ņemt: — lai man skautu un gaidu vārdā ir atļauts griezties pie bijušiem skautiem un gaidām un atgādināt mums visiem zināmo saukli: „Reiz skauts — aizvien skauts!" Izrausimies no ikdienas un rokās sadevušies, palīdzēsim saviem brāļiem un māsām Latvijas pastāvības nometni veidot lielu un priecīgu, par godu mūsu mīļajai dzimtenei Latvijai.

Man šai sakarā ir bijušas dažas sarunas ar gaidām un skautiem, kas šodien vairs nav aktīvi, skautu - gaidu darbā nepiedalās. Pēc dažiem ievada teikumiem, parasti sekoja jautājums: — jā, ko gan es varētu darīt, ja man ar organizāciju visi sakari ir praktiski pārtrūkuši?

Jā, praktiski visi sakari pārtrūkst ar to dienu, kad skauts vai gaida beidz apmeklēt nodarbības un vairs nesatiek tos jaunniešus, ar kuŗiem viņš staigājis kopējās skautu - gaidu gaitās,

Bet labā ideja, kuŗai Jānītis solijās, kad viņam satrauktam apsēja kaklautu, un kad viņa acs ar asaru kaktiņā raudzījās uz balto līliju pie kreisās krūšu kabatas, paliek un solījums reiz ir dots, lai tam sekotu un viņu pēc labākās apziņas censtos veikt. Jānītis iestājās par pilntiesīgu locekli pasaules skautu kustībā, un solījums paliek spēkā arī tad, kad no Jāņīša ir izaudzis Jancis, Jānis vai vectēvs Jānis.

Kanadas latviešu skauti un gaidas, kas dažādu iemeslu dēļ ir kavēti aktīvi darboties, atceroties savu svinīgo solījumu, slēgsimies ciešā lokā un sāksim pabalstīt tos brāļus un māsas, kas šodien aktīvi iet tās priecīgās gaitas, kas mums tik daudz deva nometnēs un ugunskura vakaros mīļajā dzimtenē, un jo vairāk tālu no tās, trimdas tekas staigājot cauri Vācijas, Zviedrijas vai Anglijas bēgļu nometnēm.

Jautājums paliek, kā lai praktiski palīdz? No tūkstoš ceļiem gribu norādīt tikai dažus: — gatavosim plakātus, foto uzņēmumu kopojumus gan Latvijas skatiem, gan gaidu vai skautu nodarbību attēliem. Latvijas piemiņas lietu vai skautu piederumu kollekcijas un paraugi, veci karogi, kopu karodziņi, dienas grāmatas, nozīmes vai apbalvojumi, veci formas tērpi un sacīkšu balvas, viss, kas saistīts ar gaidu - skautu kustību un Latviju, ir derīgs lielās nometnes izstādei, kuŗu patiktu redzēt sagatavotu ar bijušo organizācijas dalībnieku spēku un pūlēm, bet ja ne, to varētu sagatavot arī jendu dalībnieki, blakus jau tā lielajai darba slodzei.

Tālāk paliek iespējas palīdzēt vienībām sagādāt pilnīgāku inventāru nometnēm, telpas sanāksmēm, balvas sacensībām, un, galvenais, sniegt palīdzīgu roku tiem vadītājiem, kas tik pašaizliedzīgi netaupa laiku, spēku un līdzekļus šai darbā.

Bijušie aktīvie skauti un gaidas Kanadā — sadosimies rokās un veidosim lielu draudzības loku, kas ne vien īstenos tās dažas idejas, ko minēju, bet izveidos lielisku jaunatnes balstu šeit svešumā

Šis raksts ir domāts neaktīvajiem skautiem un gaidām, un tā nolūks ir uzpūst skautisma dzirksteli par liesmu, kas, viņos degot, dotu lielu siltumu, kas atkal reiz vestu atpakaļ pie vecā skautu - gaidu ugunskura, pie domu biedriem, kam jaukā Bēden-Paula ideja mācīja, ka cilvēks ir laimīgāks tad, kad viņš palīdz citiem, nekā tad, kad rūpējas tikai par savu labklājību.

Ja ar šī rakstiņa dažiem ierosinājumiem būšu skāris dažas bijušo skautu vai gaidu sirdis, un tie meklēs mūsu taciņu un ugunskuru, tad mans uzdevums būs piepildīts. Skauts ir optimists, un tādēļ ceru, ka šo mazo taciņu atradīs daudzi jo daudzi — bet draugs, ja vajaga palīdzīgas rokas šo taciņu atrast, nākamos numuros atradīsi jendu vadītāju vārdus un adreses, kur Tava vēstule vai telefona saruna aizvien būs gaidīta.

Uz redzēšanos lielā nometnē, no 28. jūnija līdz 6. jūlijam!

Kivīte.